

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 49 (1972) 1987 GRUODIS-DECEMBER 1

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Svečias, draugas ar priešas?

Mūsų išeivių dauguma turi nuosavus namus, kai kurie net du, tris ar daugiau. Juose yra gražiai įsikūrę, dažnu atveju teikia pastogę nuomininkams – kitataučiams arba savo tautiečiams. Tie, kurie neturi savo namų, gražiai gyvena nuomomajamose butuose ar kambariuose. Žodžiu sakant, visi turi jaukias pastoges, kuriose priima įvairius lankytojus – draugus, pažįstamus, o kartais ir savo priešus. Draugai bei artimi pažįstami paprastai yra malonūs, laukiami svečiai, bet priešai, įieškantys progų įgelti, pakenkti, yra grasūs, vengiami padarai. Vienas geriausių draugų yra knyga ir laikraštis. Grįžęs iš darbo, žmogus, atsipūtęs fiziškai, nori atsigalvinti ir dvasiškai. Tada jis ima mėgstamą knygą ar laikraštį į rankas ir pasineria į platesnį literatūrinės vaizduotės arba tikrovės pasaulį. Literatūrinė knyga teikia jam dvasinę atgaivą, vedžiama po rašytojo sukurtą pasaulį, o laikraštis vedžioja jį po tikrovinį pasaulį, informuodamas apie realius įvykius, dažnai liečiančius ir paties skaitytojo gyvenimą. Lietuviška knyga perkelia skaitytoją į savo tautos vaizdinį pasaulį, o lietuviškas laikraštis – į lietuviško gyvenimo tikrovę, kuri apima visą pasaulį.

SUSTOKIME šiuo atveju prie lietuviško laikraščio. Sakėme, kad jis yra jūsiškės pastogės draugas. Kaip matyti iš skaitytojų laiškų redakcijoms, lietuvišką laikraštį jie laiko maloniu; laukiamu svečiu. Bet ar visiems jis toksai yra? Deja, ne paslaptis, yra nemažai tautiečių, kuriems lietuviškas laikraštis nėra laukiamas svečias. Jų namuose rasi vietinius dienraščius, bet nerasi lietuviško laikraščio. Kodėl? O todėl, kad jo draugas yra vietinis dienraštis ar savaitraštis, o ne lietuviškas laikraštis. Jam lietuviškas laikraštis yra svetimas, nepriimtinas jo namuose. Jeigu ir pasiūlo jam kas lietuvišką laikraštį, numoja ranka, nenori jo matyti, nes jis – jo priešas! Mat lietuviškas laikraštis primena jam dalykus, kurių jis nemėgsta. Jis dažnai rašo apie lietuvių pareigą išlaikyti ištikimybę savajai tautai, dalyvauti jos rūpesčiuose, jos kovose, ragina prisidėti lėšomis, aukoti įvairiems tautiniam reikalams. Viso to nėra vietiniame laikraštyje, pilname komikų, informacijų, kurios nepaliečia nei jo kišenės, nei širdies, nedrumsčia kasdieninės ramybės. Štai dėl ko vietinis laikraštis yra draugas, o lietuviškasis – nepageidaujamas svečias. Taip yra jau daugelyje šeimų, senokai gyvenančių išeivijoje.

LAIMEI, yra betgi dar daugiau šeimų, kurių laukiamas svečias ir draugas yra lietuviškas laikraštis, ir dargi ne vienas. Tokių šeimų ir pavienių asmenų dėka tebegyvuoja lietuviškoji išeivijos spauda. Tai gyvyji bei aktyvioji išeivijos dalis, kuriai rūpi lietuviškasis gyvenimas, savosios tautos likimas. Daug jėgų jina skiria lietuviškajai veiklai, nesigailėdama nė savo lėšų. Iš tos išeivijos dalies ir kyla iniciatyva pagelbėti savajai spaudai, kuri turi grumtis su didelėmis kliūtimis. Pagrindinė jos silpnybė – per maži tirazai. Dėl to JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros taryba ėmėsi iniciatyvos kreiptis į tautiečius, ypač nutolusius nuo lietuviškos spaudos ar prie jos dar nepriartėjusius, kad jie iš pateikto laikraščio sąrašo išsirinktų bent vieną ir užsisakytų. Duodama ir tam tikra nuolaida. Bandoma į tokį spaudos vąjį įjungti jaunimą, kad jis kreiptųsi ypač į jaunesnįsias ir kviečių jas į lietuviškos spaudos skaitytojų eiles. Tam skiriamas visas gruodžio mėnuo. Projektas vertas dėmesio. Kiek jis bus sėkmingas, matysime vėliau pabaigoje. Daug priklausys nuo to, kiek bus vėliau tautiečių ir nuo to, kiek jie pajęgs įvesti lietuvišką laikraštį kaip draugą, kaip laukiamą svečią. Iš esmės jis toks ir yra, tačiau ir geriausia prekė reikalinga siūlančios, skatinančios rankos.

KANADOS ĮVYKIAI

Ginčas dėl vaistų

Kanados senatas baigė beveik septynis mėnesius trukusią kovą su parlamentu atstovų rūmams dėl 1987 m. gegužės mėnesį priimto "C-22" įstatymo, pakeičiančio vaistų patento apsaugą. Patento įstatymą jau 1983 m. planavo keisti anuometinė liberalų vyriausybė, bet pakeitimą atliko jį vėliau pažadėjęs ministerio pirm. B. Mulronio konservatoriai. "C-22" įstatymas užtikrina naujų vaistų patento apsaugą dešimčiai metų. Tame laikotarpyje vienos firmos išrasti vaistai nebus leidžiama kopijuoti ir gaminti kitoms firmoms Kanadoje. Vaistus gaminančios firmos įsipareigojo už prailgintą patento apsaugą atsisakyti naujų laboratorijų atidarymo. Tokiu būdu kanadiečiams būtų parūpinta darbų naujų vaistų įieškiančiuose tyrimuose. Atstovų rūmų priimtas įstatymas atsisakė patvirtinti liberalų daugumą turintis senatas, kur jiems vadovauja P. E. Trudeau laikais ministru buvęs A. MacEachenas. Įstatymas du kartus buvo grąžintas atstovų rūmams. Prasidėjo konstitucinė krizė. Mat atstovų rūmų nariai yra renkami visų kanadiečių, o senatoriai skiriami kraš-

tų valdančios vyriausybės. Tokį Kanados parlamentą pasirinko jos federacijos steigėjai 1867 m. Oficialiai valdžios pasikurtiems senatoriams buvo suteiktos lygios teisės su kanadiečių išrinktais atstovų rūmų nariais.

Lig šiol jau buvo išgalėjusi tradicija, kad kanadiečių nerenkami senatoriai tik padidintuoju ir patvirtinta atstovų rūmų priimtus įstatymus, labai retais atvejais pasiūlydami neesminių pataisų. Politinės įtampos buvo susilaukta dėl fakto, kad Kanadą dabar valdo konservatoriai, turintys rinkimų narių daugumą atstovų rūmuose, o senate daugumą sudaro liberalai, kurių ypač daug paskyrė iš politikos pasitraukiantis ministras pirm. P. E. Trudeau, papildomą sąrašą palikęs net ir jį pakeitusiam J. Turneriui. Liberalų vadas senate A. MacEachenas įstatymo "C-22" grąžinimą atstovų rūmams motyvavo savo pastangomis užtikrinti žemesnes vaistų kainas kanadiečiams. Esą vaistai pabrangę, kai jų nebus leista gaminti pagal patentų kopijas. Tuo tarpu patentus turinčios firmos ne tik žadėjo (Nukelta į 8-tą psl.)

Solistė ANITA PAKALNIŠKYTĖ kantatoje "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" 1987 m. lapkričio 14 d. Ryersono teatre Toronte. Kantatos autoriai – poetas H. Nagys ir muzikas Aleksandras Stankevičius. Nuotr. St. Dabkaus

Lietuvai skirtos dienos

Lietuvos krikščionybės sukakties pagrindinės iššiklės, surengtos Kanados lietuvių Toronte • Jose gausiai dalyvavo lietuvių visuomenė, o pavergtai Lietuvai atstovavo neseniai iš sovietinių kalėjimų paleistas prof. Vytautas Skudis su savo šeima

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Naktis katedroje

Jaunimo būreliui įnešus kryžių katedron ir gausiai miniai jon suėjus, vysk. P. Baltakis tą kryžių pašventino, o kun. J. Staškus ir kun. A. Simanavičius vadovavo Rožinio maldoms bei giesmėms. Baigus maldas, kryžius buvo išneštas katedros aikštelėn, kur ištisą naktį iki sekmadienio 2 v.p.p., budėjo jaunimo būrelis, išskabinę įrašę anglų kalba: "Lietuva – kenčiantis Kristus Sov. Sąjungoje". Maždaug kas valandą budėtojų būrelio nariai ėjo katedros vidun, kur budėjo kiti maldininkai iki pat ryto, skaitė lietuvių sąžinės kalinių biografijas, "Kronikos" ištraukas ir meldėsi už juos su visais būdinčiais. O budėtojų netrūko visą naktį. Buvo net šeima, kurios su vaikais atvyko vidurnaktį ir dalyvavo maldose už persekiojamus bei kalinamus tautiečius Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Sekmadienį, nuo 8 v.r., kai katedron pradėjo rinktis vietiniai kanadiečiai, budintis prie kryžiaus lietuvių jaunimo būrelis dalino informacinę sąlanką apie Lietuvą, sovietinę jos okupaciją ir įvestą priespaudą.

Iškilmingos pamaldos

Lapkričio 15, sekmadienį, 2 v.p.p., Toronto katalikų katedroje prasidėjo įspūdingos pamaldos. Ilga procesija, kurią sudarė Šv. Tėvo ordinaris bei medaliais apdovanotieji, prof. V. Skudžio šeima, Vatikano, Lietuvos ir visų lietuviškų organizacijų vėliavos iš Toronto, Hamiltono, St. Catharines bei kitų apylinkių, įžygiavo katedron. Paskui vėliavas ėjo krikščioniškų konfesijų vyskupai bei kunigai, katedros klebonas mons. Robitaille, arkiv. A. Ambrozic, Šv. Tėvo atstovas arkiv. A. Palmas, devyni koncelebruojantys lietuviai kunigai ir vysk. P. Baltakis. Jungtinis choras ("Volungės", Priskikimo par., Maironio mokyklos) lydėjo procesiją giesmėmis "Seši šimtai metų klūpo". Pilnutėlė katedra lietuvių (apie 1300) išgyveno jaudinantį momentą.

Visu pirma gausius dalyvius pasveikino Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II atstovas pranciškus Kanadai arkiv. Angelo Palmas, išskeldamas kai kuriuos istorinius Lietuvos bruožus ir tvirtą

ištikimybę krikščioniškajam tikėjimui.

Ekumeninių maldų metu kitų konfesijų atstovai, priėję prie altoriaus skaitė maldas už Baltijos kraštus, Lietuvą ir visą tikinčiųjų Bendriją: latvių liuteronų arkiv. A. Lūsis – latviškai, ukrainiečių katalikų gen. vikaras dr. M. Stasiw – ukrainietiška, gudų ortodoksų vysk. M. Macukievič – gudaiškai, lietuvių evangelikų – kun. P. Dilys ir E. Pamataitis. Iš katalikų maldas skaitė sesuo Margarita, A. Venclovas, V. Balčiūnas, O. Stanevičiūtė, V. Dirmanaitė. Kantoriaus pareigas atliko sol. J. Vaškevičius.

Mišių skaitymus atliko J. Adomavičienė ir V. Bireta, Evangeliją giedojo kun. A. Simanavičius, OFM.

Prieš pamokslą įvadinio pobūdžio žodį, išreiškiantį sveikinimą lietuvių tautai ir įvertinantį jos pastangas religinėje, kultūrinėje ir valstybinėje srityje, tarė Toronto katalikų arkiv. A. Ambrozic. Vysk. P. Baltakis, išreiškęs padėką aukštiesiems dvasiškams, iškėlė jiems Lietuvos krikščionybės sukakties medaliūnus.

Savo pamokslu vysk. Baltakis ryškino krikščionybės poveikį lietuvių tautai ir jos išeivijai dabartiniu metu ir skatino žygiuoti ateitin šimtmečiais išbandytu keliu.

Simbolines Mišių aukas nešė Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto pareigūnai ir Skudžių šeima. Iš visų išsiskyrė jaunimo būrelis, atnešęs didelį medinį kryžių, prie kurio budėjo praėjusią naktį. Tai buvo simbolinė jų ir visų dalyvių auka.

Per visas pamaldas puikiai giedoję gerai paruoštas jau minėtas jungtinis choras, kuriam dirigavo D. Viskontienė ir V. Verikaitis. Giesmės labai įspūdingai skambėjo, ypač "Dangaus ir žemės Valdove" (J. Govedo).

Pasibaigus Mišioms, galinagai skambėjo Lietuvos himnas iš trylikos šimtų dalyvių krūtininių. Išeinant iš katedros vėliavų ir dvasiškių procesiją, visi giedoję Maironio giesmę "Marija, Marija".

Taip triumfališkai baigėsi dvi valandas ir 15 minučių trukusios istorinės pamaldos. Jas paruošė liturginė komisija, vadovaujama kun. klebono J. Staškaus, dalyvaujant ev.

kun. P. Diliui, muz. D. Viskontienėi ir kitiems. Komisijos dėka buvo paruoštas ir atspausdintas mišiolėlis "Kanados lietuvių pamaldos", kuriame buvo įdėti visi reikalingi tekstai.

Baigminis pokylis

Po visų iškilmių Anapilio salėn suvažiavo gana žymi jų dalyvių dalis: jungtinio choro nariai su savo žmonomis bei vyrais, solistai, chorvedžiai, pareigūnai, rėmėjai, aukotojai ir visuomenės atstovai. Pokylis prasidėjo su vienos valandos pavėlavimu dėl ilgiau užtrukusių pamaldų nei buvo numatyta.

Atėjus garbės stalo svečiams ir susėdus prie stalo scenoje, pokylį pradėjo Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje pirm. V. Bireta, pakviesdamas programos pranešėją stud. Indrą Čuplinskaitę. Sukalbėjus maldą pranešėjų arkiv. A. Palmas, visi stiprinosi kulinarės J. Bubulienės paruoštais valgiais.

Prie garbės stalo matėsi minėtasis pranešėjas, gudų ortodoksų vysk. M. Macukievič, kantatos autoriai – dr. H. Nagys ir muz. A. Stankevičius su žmonomis, visa eilė pareigūnų ir Skudžių šeima, kuri susilaukė audringo sustojusios publikos plojimo.

Sveikinimo žodį tarė vysk. Macukievič, linkėdamas lietuviams eiti vienybės keliu, kaip tai buvo Didžiojoje Lietuvoje kunigaikštystėje. Kestono kolegijos atstovas iš Britanijos taip pat savo žodyje linkėjo pavergtiems lietuviams nepabūgti persekiojimo, o išeivijai – jungtis į bendrą frontą už tikėjimo laisvę. Buvo ir daugiau kitataučių svečių, su kuriais publiką supažindino pranešėjas Indrė Čuplinskaitė.

Kalinio žodis

Šio pokylio viršūnė buvo ne valgis ir ne vynas, o buvusio sovietų kalinio prof. Vytauto Skudžio žodis. Kai "TŽ" red. kun. Pr. Gaida supažindino dalyvius su Skudžių šeima, pabrėžė, kad tai šeima, kuri dėl savo krikščioniškojo tikėjimo daug iškentėjo. Dėl to labai tiko šiai Lietuvos krikščionybės iškilmei jos dalyvavimas, o ypač tos šeimos galvos žodis.

Prof. V. Skudis, pradžioje suminėjęs savo įspūdžius iš (Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

JAV IR SOVIETŲ SĄJUNGOS SUSITARIMU ŽENEVOJE BAIGĖSI pusterčių metų trukusios derybos panaikinti amerikiečių ir sovietų visom trumpų bei vidutinių nuotolių raketom, turinčiom branduolinius užtaisus. Susitarimas buvo užbaigtas keturiais JAV valstybės sekr. G. Shultzo ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio E. Ševardnadzės paskutiniais susitikimais. Liko tik techninis abipusis sutarties paruošimas. Abu ministeriai pabrėžė, kad naujoji sutartis pirmą kartą pasaulio nusiginklavimo istorijoje apima atsisakymą visos vienos ginklų sistemos, abiejose pusėse turinčios 1.047 trumpų ir vidutinių nuotolių raketų. Jų sunaikinimą ir sutarties laikymąsi prižiūrės šimtai stebėtojų, kurie bus įsileisti

V. Europon, Sovietų Sąjungon ir jos kontroliuojamon R. Europon. Naujoji sutartis bus pasirašyta Vašingtone, kai ten gruodžio 8-10 d.d. kompartijos vadas M. Gorbačiovas susitiks su prez. R. Reaganu. Jų laukia tolimesnės derybos sumažinti tarpkontinentinių raketų skaičių. Jos taipgi palies ir strateginių ginklų sistemai priklausiančias raketas povandeniniuose laivuose. Iš Sovietų Sąjungos jau yra gautas pasiūlymas tolimųjų raketų grupėje kiekvienai šaliai pasilikti po 5.100 branduolinių užtaisų. Tai maždaug reikštų tų raketų skaičiaus sumažinimą 40%. Prez. R. Reaganas yra pasisakęs už 50%. Jis gyvena viltimi, kad naują sutartį, sužinančią tolimųjų raketų skaičių, galės pasirašyti Maskvoje pirmaisiais 1988 m. mėnesiais.

Atidarė archyvus

Jungtinių Tautų komisija, tyrusi karo nusikaltimus, savo darbą baigė 1948 m. Jos surinkta medžiaga, liečianti apie 40.000 asmenų, buvo atiduota specialiam archyviui, kurin būdavo įsileidžiami tik JT organizacijai priklausančių šalių vyriausybės atstovai. Privatiems asmenims tie archyvai buvo uždaryti, nes daugeliu atveju surinktoji medžiaga nebuvo pakankama byloms pradėti. Archyvų atidarymo pėrnai pareikalavo Izraelis ir žydų organizacijos, kažkam prasiitarus, kad tuose archyvuose yra ir Austrijos prez. K. Waldheimą liečiančios medžiagos. Jungtinių Tautų sekr. J. P. de Cuellaras buvo priverstas suaukėti 1948 m. darbą užbaigusios septyniolikos šalių komisijos atstovus. Savo posėdžiuose jie nutarė atidaryti archyvus, liečiančius vokiečių ir japonų nusikaltimus II D. kare bei japonų prieškarinius nusikaltimus jų okupuotoje Kinijoje. Archyvai atidaryti lapkričio 23 d. Izraelio ir žydų organizacijų reikalavimas buvo patenkintas. Pirmieji ir archyvus atskubėjo JAV teisingumo departamentu OSI institucijos atstovai, įieškantys kaltinamosios medžiagos OSI gyvenantiems asmenims. OSI atstovai savo dėmesį skiria tik žydų žudymų kaltinamiesiems asmenims. Iš jų stengiamasi atimti JAV pilietybę ir juos išstremti iš JAV arba atiduoti teismui Izraelyje, kaip buvo pasielgta su J. Demjanuku. Ta holokausto propaganda tarnaujanti neaiški, daug abejonių atnešusi byla yra žalinga ne tik OSI institucijai, bet ir JAV teisingumo departamentui. J. Demjanukas kaltinamas vokiečių okupuotoje Lenkijoje atliktais nusikaltimais, o teismams Izraelyje, kuris tada iš viso neegzistavo.

Šiame numeryje:

Svečias, draugas ar priešas?

Lietuviškas laikraštis – laukiamas svečias ar priešas?

Lietuvai skirtos dienos

Kanados lietuvių iškilms Lietuvos krikšto sukaktį minint

Kelionė autobusų į Romą

Lietuvių grupės nuotykių keliaujant per Prancūziją

Penkiolika metų tiesos sargyboje

"LKB kronika", jos poveikis užsienyje ir Lietuvoje

Politinė lietuvių konferencija Vašingtone II

Aktualieji klausimai paskaitose, svarstybose ir diskusijose

Lietuvių namai – lietuviškos židyns

Toronto Lietuvių namams 35 metai – žvilgsnis atgal

Sidabrinė Kanados lietuvių fondo sukaktis

Fondo pradininkai, sutelktas kapitalas lietuvių veiklai

Ką matė Brazilijos vyskupai Lietuvoje?

Jų išpūdziai papasakoti Sao Paulo miesto lietuviams

Akademinis "Ateities" savaitgalis

Paskaitos ir svarstybos, kuriomis domėjosi Čikagos lietuvių

Kantata Toronte scenoje

"Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" muzikiniu požiūriu

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 0509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, mėmė – \$25, garbės – \$30 (Amerikoje – JAV doleriais). Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalą kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškes žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication — 4703 Porter Ctr. Rd., Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškes žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Lietuvai skirtos dienos

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lankymosi Kanados lietuvių renginiuose, išskėles išeivijos reikšmę Lietuvai, kalbėjo apie Lietuvos pogrindžio spaudą.

Pirmas pogrindžio leidinys buvo "LKB kronika", atsiradusi 1972 m. po kunigų – Seškevičiaus, Zdebskio ir Bubnio teismų. Ji atsiradusi kaip naujas ginklas, reikalingas kovojai su religijos priešpau. Pasak Z. Žemaičio, XIX š. K. Bendrija gelbėjusi lietuvių tautą, dabar atėjo laikas gelbėti K. Bendriją. Didelė paskata leisti "Kroniką" buvusi ir išeivijos laikysena: kai leidėjai sužinojo, kad išeiviai platina "K" net svetimomis kalbomis, ryžosi dar stipriau veikti toje srityje. "K" leidime dalyvauja didelės jėgos. Jos įtaka jaučiama ne tik išeivijoje, bet ir pačioje Lietuvoje. "K" dėka tauta tapo drąsesnė, o sovietinė valdžia – atsargesnė.

Kai atsirado priekaištų "K", kad ji rūpinasi vien religiniais klausimais, atsirado "Aušra", kuri ėmėsi kelti ir tautines problemas. Tautiška nusiteikė žmonės buvo pradėję leisti "Laisvės šauklį", bet netrukus jis buvo išaiškintas ir likviduotas.

Pogrindžio leidinių eilėje pasirodė akademinio lygio politinis žurnalas "Perspektyvos", kuriame reiškėsi įvairių pažiūrų žmonės. Jame buvo keliamas klausimas Lietuvos atsiskyrimo nuo Sov. Sąjungos, pasinaudojant sovietine konstitucija. Buvo raginama tai įrašyti sovietinių balsavimų kortelėse. Sovietinei valdžiai tai buvo pavojingiausias žurnalas, išsilaikęs iki 1982 m. Išėjo 17 numerių, buvo išleidžiamas kas mėnesį.

Pažymėtinas akademinis žurnalas "Alma Mater" ir literatūros žurnalas "Pastogė", bet jie neilgai teiisilaikė. Didelė problema – jų perrašinėjimas mašinėlė. Sunku rasti gerai izoliuotą butą. Vienas buvo įrengęs palapinę savo bute, kad ji sulaukytų rašomosios mašinėlės garsą, bet buvo saugumiečių susektas. Šiuo metu tebeina "LKB kronika" ir "Aušra". Šalia periodinės pogrindžio spaudos iki šiol išleista apie 2000 neperiodinių leidinių, rašytų mašinėlė ir padaugintu.

Vienu metu pogrindžio leidinių buvo per 14. Prie jų sumažėjimo prisidėjo ir opozicijos atsiradimas tarp pogrindžio spaudos žmonių. Tikimasi, kad po demonstracijos Vilniuje

rugpjūčio 23 d. vėl pagausės pogrindžio spauda.

Baigdamas savo kalbą, prof. V. Skuodis išreiškė padėką laišku rašytojams jo įkalnimo metu. Nė vieno tų laišku negavęs, bet žinojęs iš savo šeimos narių, kurie jį galėjo lankyti kartą per metus. Taip pat jis dėkojo už maldas, kurių dėka jautęs dvasinį atsparumą. Būdamas Toronto katedroje, matęs įrašą: "In hoc signo vinces" – šiuo ženklu nugalėsi. Toji pergalė ateisianti ir Lietuvai.

Sužavėti klausytojai ilgai plojo sustoję, reikšdami kalbėtojų padėką bei pagarbą kaip Lietuvos laisvės kovotojų.

Baigiant

Baigminį visų iškilmų žodį tarė rengėjų komiteto pirm. V. Bireta. Jis išreiškė padėką visiems svečiams, kantatos autoriams, chorams, chorvedžiams, rėmėjams ir visiems darbuotojams, kurių dėka šios iškilmės tapo didinga lietuvių švente, išnešusia Lietuvos bylą ir į plačiąją viešumą, ypač per prof. V. Skuodžio dalyvavimą. Vienintelis suplanuotas užmojis dar nebaigtas – tai paskaitų leidinys, kuris dar ruošiamas, bet tikimasi netrukus pasirodys paskutinę paskaitą.

Baigus iškilmės, dera pasidžiaugti Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto darbais, kurie sunkiai rikiavosi, bet gražiai pavyko. Komitetą buvo ištikusi tragiška padėtis: kai jau visi planai buvo pradėti vykdyti ir kai užsąkytą sukakties oratoriją "Baptizo vos" chorai pradėjo repetuoti, paaiškėjo, kad kompozitorius Br. Markaitis dėl sunkios ligos negali jos užbaigti. Tai buvo sunkus persiorientavimo momentas, dėl kurio daug kas kentėjo.

Buvo ir kitų klūčių, kurios vertė keisti planus bei pradėti naujus. Baigmėje betgi viskas išsilygino, ir turėjome istorines iškilmės, kurių Kanados lietuvių ilgai neužmirš. Belieka, kaip pirm. V. Bireta savo kalboje priminė, perkelti iškilmų dvasią į kasdieninį dabarties mūsų gyvenimą. DI.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniška įraš knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas 625-2412

P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Kelionė autobusu į Romą

Grupės lietuvių kelionė per Prancūziją, Monacą ir Italiją

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Liurdo šventovėje

Viešbutyje "Imperial" pakliūname į šeštą aukštą, o keltuvus labai lėtai dirba ir nedaug žmonių paima. Vienu metu kai visa mūsų didelė grupė pajuda ir susigrūda, tenka ilgokai laukti. Kiti, nustoję kantrybės, dunda žemyn laiptais, o tingesni spaudžiasi į keltuvą. Pėstieji, laimėję lenktynes, juokiasi iš keltuvų besinaudojančių.

Iš ryto nors lynoja, bet, apsiginklavę lietsargiais, lankome Liurdo grotą ir baziliką. Ligonių palaiminimas, normaliai vyksta atvirame ore, buvo atliktas požemio bazilikoje, kurioje telpa keliolika tūkstančių žmonių. Apeigos įspūdingos, giliai paliečiančios jausmus, kai šimtai vežimėlių su serganciais sustatomi eilėmis laukti palaiminimo su Švenčiausiuoju. Širdį jaudina tas begalinis ligonių tikėjimas ir viltis pasveikti.

Vakare žvakių procesija vyko normaliai, nors dangus visą laiką grūmojo prapliupti lietumi. Vėjas sukuriams sausdamas gesino uždegtas žvakes. Mūsų grupė eina su Lietuvos ir Kanados vėliavom. Lietuvos vėliavą neša tautiniais drabužiais apsirėdžiusi torontišė L. Mačionienė, kurią apspitę fotografai klausinėjo, kokios tautybės esanti. O Rožinėlė bent du kartus per procesiją garsiai kalbėjo kun. A. Simanavičiui, OFM, ir prel. J. Tadaraukui. Skambiais balsais Marijos giesmę per garsiakalbius traukė Keblys, Mackevičius ir Polikaitis. Buvo labai malonu ir širdį kuto visiems lietuviams girdint savąją kalbą ir giesmę, skambančią tarpe kitų tautybių maldininkų.

Liurde išbuvo dve dienas ir rytmetį prieš išvažiuodami tolyn dar suskubome paskutinį kartą suklupti maldai prie grotos ir nusiprausti vėdą šaltinio vandeniu.

Vynuogynų laukais

Išvažiuos iš Liurdo, autobuse per garsiakalbių buvo maldininkų pasakojami įspūdingai iš šventovės lankymo ir maldos šaltinio vandenį. Visi lankėme grotą, dalyvavom pamaldose bei žvakių procesijoje, bet ne visi maudėsi šaltinio vandenį. Kurie maudėsi tame vandenį, dabar pasakoja, kad norint patekti į baseiną teko laukti ilgoką eilę. Patekus į vidų ir nusirengus, asmuo buvo uždegtas šlapio rankšluosčiu ir, sukabinęs maldą, panarinamas baseine į šaltinio vandenį. Staiga pasinerus į vandenį, kvapą užgnaužia staigus šaltis, bet išlipus iš vandens kūnas pradeda smarkiai degti ir visai nebejaucia šalčio. Kurie maudėsi šaltame vandenį, nesusergo slogomis ar kosuliu ir turėjo stiprų religinį pergyvenimą.

Pamažu tolstam nuo Pirinėjų kalnų, kurių stūksančios keteros lieka dešinėje pusėje. Ten, Pirinėjų kalnų viršūnėje, prisiglaudusi nepriklausoma Andoros valstybėlė, neturinti nė 10.000 gyventojų. Apsaugota aukštų kalnų išsilaikė nepriklausoma nuo XIII š. Jos mums lankyti neteko.

Važiuodami kertam siauriausią Prancūzijos krašto dalį tarp Atlanto ir Viduržemio jūros, kuri sudaro nepilnus 300 km. Pasiekiam Tulužos miestą, turintį 300.000 gyventojų. Nuo jo išsukam ir apmokamą greitkelį artyn prie Viduržemio jūros. Kelias labai puikus, ir autobusai geru greičiu rieda pirmyn dabar vienas kito nepalikdami.

Pietums sustojam Carcasonne miesto pilyje. Jau iš tolo matosi aukštumųje kampuotus bokštus iškėlusius, stačiomis apsigynimo sienomis apsitverusius didžiulius pilis iš XI š. Tai ištisas miestas, apsaugotas daugybės bokštų, kurių yra 53. Miesto istorija siekia labai senus laikus, nes buvo ir romėnų valdomas. Dabartinis metu pagamina daug vietinio vyno ir tekstilės.

Restorane

Mūsų autobusai sustojo apatinėje pilies aikštelėje, o mums dar teko kopti aukštyn, pereiti pakeliamą tiltą,

per aukštos sienos vartus, per labirintą gatelių, kol suradom restoraną, išpuostą statulomis ir šarvuotom figūrom.

Iš tų šarvuotų figūrų vėliau turėjom gardaus juoko, kai po pietų prie prausyklos durų išsiriakio moterys, o prie kitų – vyrai. Taip belaukiant savo eilės, staiga pamatom, kad iš moterų prausyklos išeina vienas mūsų tautietis, kuriam visi laukiantieji smagiai nuplojo. "Pagerbtasis" vėliau nuoširdžiai aiškino, kad priėjęs prie durų nuodugniai žiūrinęs uždėtas šarvuotas figūras ir priėjęs išvadą, kad tai vyro figūra ir taip įėjęs moterų skyriun...

Pilies rajono gatelių senuose namuose įrengti restoranai, suvenyrų krautuvės. Kampe stovi katedra, kurios mūrai daugiau panašūs į apsigynimo pilį negu šventovę. Gatvelėse daug vaikščiojančių turistų, nes prie pilies vyksta turgus – išstatytas vynas, kurį gamintojai duoda ragauti ir pardavinėja, o orkestras linksmina publiką.

Iš čia išvažiuos, Pirinėjų kalnai pasilieka ir nuo Narbonne vietovės dešinėje pusėje pasirodo Viduržemio jūros įlankos. Iš abiejų greitkelio pusų prasideda vien tik vynuogynų laukai. Po pietų dingsta debesys, pasidaro saulėta, šilta. Sustojus popietiniam poilsiui pakelės restorane, nebereikia švarkų, tad vienmarškiniai pasileidžiam į restoraną. Prancūzijoje tos pakelės sustojimo vietos turi gazolino, kurio litras kainuoja apie vieną dol. Prie restoranų yra didelės krautuvės, kur galima gauti ne tik įvairaus vyno, bet ir sūrio, dešrų, kumpių bei kitokio maisto.

Popiežių mieste

Šiandieną su sustojimais išbuvo kelionėje 11 val. ir, saulei leidžiantis, sustojom Avinjono miesto "Ibis" viešbutyje. Šis miestas neturi nė 100.000 gyventojų, bet garsus savo istorija. Jau senovėje nuo Julijaus Cezario laikų buvo romėnų kolonija. Daugiausia išgarsėjo, kai nuo 1309 m. ligi 1377 m. buvo septynių popiežių sostinė, o ligi 1408 m. dar buvo dviejų antipapiežių rezidencija. Yra išlikę popiežių rūmai su katedra, apsupta XIV š. apsigynimo sienomis.

Tą vakarą buvo pervėlu apžiūrėti istorines vietas – tai atlikome sekančią dieną. Jau iš tolo buvo matoma aukštai ant kalvos stovinti pilis su storom akmeninėm apsigynimo sienom ir dantuotais bokštais kampuose. Įvažiavę pro labai siaurus mūro vartus autobusai lieka prie vartų, o mums dar tenka gerokai pažygiuoti siauromis gatvelėmis. Popiežių katedros link tenka kopti visą eilę laiptų dar aukščiau. XI š. statyta mūro katedra daro sunkų, masyvų įspūdį. Į katedrą vedantieji laiptai taip nuzulinti daugybės kojų, atrodo, lyg išgraužti.

Katedros viduje siauri aukštai esantys langai praleidžia mažai šviesos. Milžiniškos kolonos laiko lubas. Prietamsis viduje. Priartėjame prie pagrindinio altoriaus, kurio šone stovi balto marmuro sostas popiežiui. Labai paprastas, nepuošnus tik balto akmens suolas-sostas. Aplink altorių ant sienų kabo portretai šešių popiežių, kurie valdė per 70 metų K. Bendriją. Nežinia kodėl tėra tik šeši portretai, nors faktiškai per tą laikotarpį buvo 7 popiežiai. Altoriaus dešinėje pusėje – senoviški vargonai. Katedra naudojama ir dabar, nes šoninėje koplyčioje mūsų lankymo metu vyko pamaldos. Katedroje yra 6 šoniniai altoriai-koplyčios.

Išėjus iš katedros, laiptai veda dar toliau aukštyn prie apsigynimo sienos, kur palipę matėme gražų vaizdą į miestą ir palei sieną sravenančią gan plačią upę. Aukštai kalvoje auga pušys, kurios paramstytos pastovais, kad neišvirtų, nes čia siaučia stiprus vėjas. Aptvertų mūro sienų rajone yra daug pastatų ir muziejus. Statyba masyvinė, kelių šimtmečių senumo, bet puikiai išsilaikiusi. Dėl ankstyvo ryto popiežiaus rūmų ir muziejaus negalėjom lankyti ir išvažiuom tolyn.

Pasiekėm garsią prancūzų vasarvietę Nice, kur žiemos metu suvažiuoja atostogauti Europos turtingieji. Čia po neilgos pusdienio kelionės sustojom "Ulys" viešbutyje nakvynei ir kartu paskutinei nakčiai Prancūzijoje.

Lankome Monaką

Popietė buvo paskirta aplankyti šiai mažai kunigaikštijai, prisiglaudusiai Viduržemio jūros kalnų viršūnėje. Kelionė neilga, nes nuo Nicos miesto tėra 25 km. Prieš I. D. karą Nicos miestas ir apylinkės dar buvo valdomos Monako, kurį vėliau Prancūzija prisijungė prie savo teritorijos. Monakas turi tik 30.000 gyventojų ir užima pusantro kvadratinio kilometro plotą. Pagarsėjusi kaip turizmo, lošimo ir turtingųjų žiemojimo vieta, mėgstama dėl švelnaus klimato ir gražios gamtos.

Važiuoti tenka labai vaizdingu gražiu greitkelio, išvestu per kalnų keteras ir jo pašlaitėmis vietomis uoloje iškaltu rožu, per tarpeklius jungiančius tiltus, pralįsti pro daugelį tunelių, kurių ilgaisias – virš vieno km. Protarpiais žemai matyti Viduržemio jūra. Nuo jos pakrančių stačios uolos šauna į viršų, kuriomis vingiuoja išvestas kelias.

Viename ilgame kalno posūkyje buvo parodytas vingis, kuriame automobilio nelaimėje žuvo princesė Grace Kelly. Nenuostabu, kad taip galėjo įvykti, nes išvestas naujas kelias, kertantis visas aštrias kalnų keteras, kur skubantieji automobiliai išsvysto didelį greitį, pamiršdami kalnų vingių pavojų. Dabar nelaimės vietoje stovi kryželis.

Po daugybės posūkių ir vingių priartėjus prie status kalnų šlaito, žemai apačioje matyti ir Monako miestas – apie 1000 pėdų žemiau. Ir kaip autobusai pajęs tuo stačiu kalno šlaitu pasiekti miestą! Tačiau, darydami aštrius posūkius ir vingius uoloje iškaltu reželiu, navingiavo žemyn prie jūros.

Ties princi rūmais

Lengviau atsidusom pasiekę Monako miesto gatves. Autobusai atvežė į požeminį garažą, kur liko stovėti, nes gatvėse nėra vietos. Iš čia pėstute nužygiavome prie Monako prince Rainerio rūmų, kur stovi garbės sargyba baltomis uniformomis. Priešais rūmus gan didelė aikštė, grandinėmis atitverta, kad smalsuoliai nesiskverbūt prie sargybos. Aikštė pilna turistų, kalbančių įvairiomis kalbomis ir darančių nuotraukas. Aplinkui įvairios suvenyrų ir atvirukų krautuvės. Visose krautuvėse gali nusipirkti spalvingų Monako pašto ženklų. Rūmus apžiūrime tik iš lauko, nes į vidų publikos neleidžia.

Prie vienu rūmų ant šaligatvio išstatytas mažytis povandeninis laivas, kuriuo garsus jūrų tyrinėtojas Jacques Costeau leisdavosi į jūros gelmes. Šie rūmai – tai Monako okeanografinis muziejus, kurio direktorium jis paskirtas.

Kur ilsisi valdovai

Netoli princi rūmų stovi katedra, kurioje įvyko prince Rainerio su Grace Kelly jungtuvės. Katedros viduje aplink didįjį altorių – valdovų mauzoliejai. Grindyse įmūrytos marmuro plokštės su vardais ir datomis buvusių monarchų, nes jau tūkstantis metų, kai ši kunigaikštija yra Grimaldi šeimos valdoma (nuo 968 m.).

Prie mauzoliejaus stovi sargyba, kuri neleidžia stovėti vietoje ar fotografuoti. Visi stengiasi pamatyti paskutinę poilsio vietą princesės Grace Kelly, kuri buvo čia palaidota, bet vėliau turistai pradėjo lupinėti kapo marmurą, ir karstas buvo perkeltas į princi rūmų koplyčią. Dabar toje vietoje padėta tik gėlių puokštė. Nors fotografuoti neleidžiama, bet vis tiek kai kas bando tai slaptai padaryti. Ir mums beiniant vienai ponai, bandančiai fotografuoti, sargyba vos foto aparato neišmušė iš rankų ir piktai pastūmė. Ji dar aiškino, kad norinti tik Grace Kelly karsto vietą nufotografuoti, bet sargyba į jokiais kalbas nesileido ir stūmė eiti toliau. (Bus daugiau)

A+ A

TEKLEI VALADKIENEI

mirus,

jos dukrą EUGENIJĄ ČIŽIKIENĘ, sūnus – dr. ALEKSĄ, dr. BRŪNĮJ ir jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Alдона, Algirdas ir Andrius Vaičiūnai

A+ A

TEKLEI VALADKIENEI

mirus,

jos dukterį, sūnus su žmonomis, vaikaičius ir visus gimines giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Anapilio moterų būrelis

A+ A

TEKLEI VALADKIENEI

mirus,

jos dukrą EUGENIJĄ ČIŽIKIENĘ su šeima, kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Karosų šeima
Zakarevičių šeima
S. Miniotienė

A+ A

dr. JONUI JURGILUI

mirus Rancho Santa Fe, Kalifornijoje,

jo žmoną STASĘ, dukterį dr. JOVITĄ MANDE ir jos šeimą giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Leonarda, Jonas ir
Stasys Macijauskai

A+ A

PETRUI MAZAIČIUI

iškeliavus į amžinybę,

giliai užjaučiame jo dukrą GRAŽINĄ ir jos šeimą –

A. L. Baltušiai
A. Milčius
P. Liutkus
Stankų šeima

A+ A

PETRUI MAZAIČIUI

iškeliavus į amžinybę,

jo dukrą GRAŽINĄ WADE su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

Pranas ir Irena Umbrasai

P A D Ė K A

Mirus a.a. MARIJAI BASALYKIENEI

1987 metų spalio 13 dieną,

nuoširdžiai dėkoju Tėvams pranciškonams už velionės lankymą ligoninėje, paskutinį palaiminimą, maldas prie karsto, atnašautas šv. Mišias ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdžiai dėkoju karsto nešėjams, visiems užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles. Dėkoju už maldas prie karsto ir šventovėje, palydėjimą į kapines ir užuojautas, pareikštas žodžiu, laiškais ir spaudoje.

Dėkoju muz. V. Verikaičiui už giedojimą šv. Mišių metu, I. Urbonui už fotografavimą, p. Birstonui už paruošimą užkandžių, ponioms – už pyragus.

Ypatingai dėkoju Katalikėm moterim ir Gyvojo Rožinio brolijos narėm, kurios surengė specialias maldas prie karsto ir iškilmingą pagerbimą su žvakutėmis šventovėje.

Dėkoju visiems, man padėjusiems liūdesio valandoje. Dėkoju gydytojams A. ir M. Valadkom už pagalbą namuose ir ligoninėje.

Antanas Basalykas

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus – greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

SUKAKTUVINIS MEDALIS

Dar galima įsigyti
LIETUVOS KRIKŠTO
600 METŲ
SUKAKTIES MEDALĮ,
kurį sukūrė skulptorius
VYTAUTAS KAŠUBA.

Medalis – vertinga istorinė dovana. Tinka Kalėdų dovanoms šeimoms nariams ir draugams, kad prisimintų šią sukaktį. Tinka ir bet kam ji įteikti įvairiomis progomis. Kainos – JAV doleriais.

1' colio medaliai dabar gaunami papiginta kaina:

1' colio bronzinis \$10.00 (buvo \$15.00)
1' colio sidabrinis \$40.00 (buvo \$50.00)

(Fine – .999 silver)

3 colių medaliai pagal seną kainą:

3 colių bronzinis \$30.00 3 colių sidabrinis \$200.00
3 colių pasidabruotas \$35.00 (tik 5 beliko)
3 colių paukuotas \$40.00 (Fine – .999 silver)

Persiuntimo išlaidom pridėdama \$2.00. Įsigykite pas medaliu platintojus lietuvių parapijose arba pas Jubilėjaus komiteto medaliu pirmininkę:

Loretta I. Stukas, 234 Sunlit Drive, Watchung, NJ 07060, USA

Dalis procesijos, einančios iš Toronto Ryersono teatro į katalikų katedrą 1987 m. lapkričio 14 d. vakarą, kai buvo švenčiama Lietuvos krikščionybės sukaktis. Kryžių neša Linas Daukša

Penkiolika metų tiesos sargyboje

GINTĖ DAMUŠYTĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Poveikis išeivijai

Kronika taip pat stiprino ir nuteikė dirbti Lietuvos labai lietuviškąją išeiviją, priartino ją prie okupuoto krašto reikalų, prie niūros kasdienybės supratimo.

Iš kitos pusės, *Kronika* bei išeivių nebūtų turėjusi tokio pasisekimo. Ji slapta buvo išvežta į užsienį, o iš čia sklido į visas puses. Čia ji lietuvių informacijos centro padauginama ir išsiuntinėjama visom lietuviškom redakcijom ir užsienio radijo tarnybom. Ji radijo bangomis vėl grįžta į okupuotą kraštą ir pasiekia daugybę namų. Nors užsienio radijo transliacijos lietuvių kalba trukdomos, bet laisvas žodis pasiekia žmones už geležinės uždangos, neretai ir tokius, kurie niekada patys nėra *Kronikos* matę.

Pačiame okupuotame krašte *Kronika* laikraščio forma sklinda labai sunkiose sąlygose ir pasiekia tik mažą ratelį žmonių, bet, per Vatikano radiją, *Laisvosios Europos* radiją *Amerijos balsą* ji pasiekė visą pavergtą tautą. Kronikoje aprašomi įvykiai demaskavo saugumiečius, visokius uolius pataikūnus. Ir jie pradėjo jaudintis dėl to ir būti atsargesni savo žiaurumuose, nes *Kronikos* pateikia vardus, datas ir vietas su didžiausiu tikslumu.

Kronika parodė visam laisvajam pasauliui, kaip sovietinė sistema supančioja ir griauina visas religijas. Ši konkreiti medžiaga išverčiama į kitas kalbas ir išleidžiama atskirais numeriais kaip dokumentai. Persekiojami tikintieji okupuotoje Lietuvoje laukia iš laisvojo pasaulio kraštuose gyvenančių lietuvių, kad jie kovojančius ir kenčiančius Lietuvoje prisimintų ir apie juos prabiltų, nes, kaip rašo po grandžio poetas Mykolas Viltis poezijos knygoj "Neaprašyti laišškai", *Mūsų širdys neatlaikys, jei jūs nutilsite."*

Iševijos talka

Kronikos leidimas okupuotoje Lietuvoje yra vienas didžiausių ir svarbiausių lietuvių tautos gyvenime įvykių, kuris parodo lietuvių didvyriškumą, reikalaujant tikėjimo ir tautos laisvės.

Iševijoje atsiliepiama į pavergtos Lietuvos brolių balsą. *Kronika* spausdinama lietuviškai ne tik kai kuriuose laikraščiuose, bet ir atskirais tomiais Čikagoje. Religinė šalpa Niujorke leidžia atskirus sąsiuvinius anglų kalba. Jau išleista 71 *Kronikos* knygutė. Koenigsteine veikiantis *Insti-*

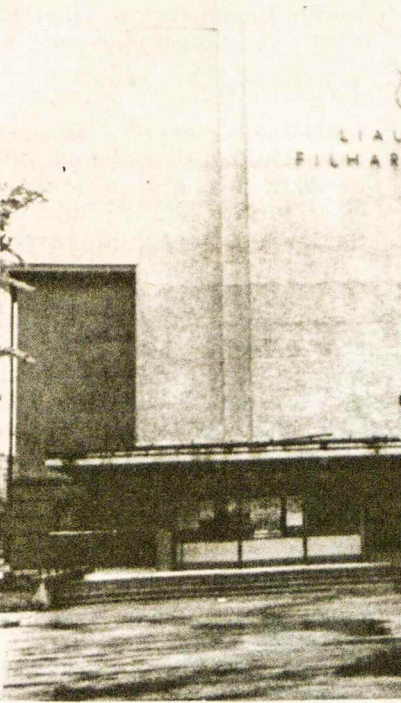
tutum *Balticum* leidžia ir platiną vertimus vokiečių kalba. Pasirodo tomiai ispanų, prancūzų ir italų kalbomis.

Vien tik *Kronikos* vertimams, leidimui ir platinimui bei jos skelbiamų informacijų skleidimui per lietuvių informacijos centrą reikia pilno laiko darbininkų. O ką bekalbėti apie mažiau žinomus ir reklamuojamus Religinės šalpos darbus... Religinė lietuvių katalikų šalpa, kuri leidžia *Kroniką* anglų kalba sąsiuviniais, siunčia kiekvieną numerį šešių tūkstančių tiražu kongresmanam, senatoriam, parlamentaram, spaudos korespondentam, žmogaus teisių organizacijom, bibliotekom, ir kitiem besidomantiem bei tuos klausimus aprašantiems, ši institucija yra laiminga, turėdama pajėgių ir pasi-aukojančių talkininkų. Religinėi šalpai ir jos lietuvių informacijos centrui pilną laiką dirba penki asmenys, vienas iš neseniai atidaryto Vašingtono skyriaus. Dirba ir šeši neetatiniai darbininkai, kurie veda knygas, pakuoja siuntinius, į kompiuterį įveda pagrindinio spaudos teksto ir pan. Visa tai reikalauja nemažai lėšų.

Mes nepažįstame tų, kurie *Kroniką* redaguoja ir leidžia, jai pristato patikrintus faktus. Mes nesame matę jų veidų. Bet jie yra. Jų balsas girdimas. Jų šauksmas po Stalino teroro ir su Gorbačiovo *glasnost* neutilio, nors sovietai norėtų tą tylą gražinti. Lietuvos dvasiškija ir anoniminiai *Kronikos* redaktoriai pajuto, kad jie ne vieni, kad už jų stovi tauta. Mes tą darbą dirbam, kad galėtume akis į akį sutikti mums nepažįstamus *Kronikos* leidėjus. O toks laikas gali ateiti.

Technologijos pagalba

Šioje pusėje *Kronikos* vertimas ir jų skleidimas nėra pati didžioji problema. Daug sunkiau pasaulį įvykiais Lietuvoje sudominti, kad jais patikėtų. Pasaulis Baltijos valstybių istoriją linkęs laikyti praeitimi, baigtu reikalu. Religinė šalpa toms klišioms įveikti į talką pasikvietė technologiją. Mūsų įstaigai tarnauja kompiuteriai, ir rezultatais galime džiaugtis. Pvz., kai pasitvirtino žinia apie Vilniuje ruošiamą demonstraciją, tekstu buvo pranešta didžiai

MARIJOS TAIKOS KARALIENĖS šventovė Klaipėdoje sovietinės valdžios buvo atimta iš tikinčiųjų, nugriautas jos bokštas ir paversta koncertų sale. Tikintiesiems reikalaujant, po daugelio metų, sovietinė valdžia pažadėjo šią šventovę grąžinti Klaipėdos katalikams per dvejus metus. Nuotrauka daryta 1987 metų vasarą

spaudai. Kai atvyko Vytautas Skuodis į Čikagą, kompiuterį sutelktos biografinės informacijos buvo telefaxu pasiųstos Čikagos laikraščiams, kurie jas citavo. Kai JAV kongrese veikianti Lietuvos katalikų religinės laisvės pakomisė, susidedanti iš kongresmanų ir senatorių, prašo vėliausių *Kronikos* ištraukų, mes jas per kelias minutes perduodame į Vašingtoną. Visa tai reikalauja lėšų.

Ta technologija, tas Religinės šalpos darbininkų ryžtas kuo geriausiai atlikti savo pareigas yra įmanomas, nes visuomenės parama tuos kilnius darbus įgalina. Šiuo metu Religinė šalpa Niujorke plečia patalpas, nes trūksta vietos atlikti jos vis didėjančius veiklos užmojus. Pabrėžtina, kad tuos darbus su dideliu entuziazmu bei pasiaukojimu atlieka ir jaunoji karta: iš vienuolikos tarnautojų aštuoni dar nepasiekę 40 metų. Bet visa tai reikalauja stiprios finansinės ir moralinės paramos.

Telydi sėkmė

Sovietinė spauda pasižymi žinių šykštumu. Pranešama tik tai, kas kompartijai naudinga. *Kronikos* dėka įvykiai Lietuvoj nėra paslapties ar apšifuotos propagandos apgaubti, visiems jais besirūpinantiems prieinami. Laisvos, nencenzūruotos informacijos poveikis žmonėms, kurie jau dešimtmečius priversti gyventi su melu, yra labai didelis. Sovietinė spauda skelbia, kad reakciniai lietuviai klerikalai, kiršintojų radijo balsai cituoja *Kroniką* kaip informacijos šaltinių šaltinį, kaip *šviesos švityrį*, o ji ją vadina *melo kronika*.

Kol po grandžio *Kronika* išsi-laikys kaip persekiojamų tautiečių balsas, tol jos reikšmė bus milžiniška, mūsų tautinėje-religinėje rezistencijoje neįkainojama. Todėl svarbu, kad "Kronika", anot kardinolo Bernardino, "skambėtų kaip griaustinis ausys to pasaulio, kuris per dažnai to negirdi. Viešojo opinija yra stiprus įrankis..."

Linkėtina, kad *Kronikos* ginklas būtų vispusiškai ir pačiu paveikiausiu būdu toliau naudojamas okupanto skleidžiamam melui atstverti.

Politinė lietuvių konferencija Vašingtone II

J. V. DANYS

Konferencijai buvo parinktos trys temos: Lietuvos laisvinimo veiklos apžvalga ir žvilgsnis ateitin, ryšiai su pavergtą tautą ir nacių karo nusikaltėlių pajieškos. Tai buvo seminario tipo sesijos su 3-5 pagrindiniais kalbėtojais ir viešomis diskusijomis.

Pirmojoje sesijoje laisvinimo politikos apžvalgą keturi kalbėtojai gvildeno keturiomis skirtingomis, bet turinčiomis ryšį, temomis.

"Veiklos sampratos įvairiais laikotarpiais"

Lietuvos laisvinimo akcija bei rezistencija prasidėjo 1940 m. birželio 15 d., kai Lietuva buvo sovietų okupuota. Tebesitęsiančią rezistenciją paskaitininkas Juozas Danys paskirstė į tris laikotarpius:

- 1940-55 laisvinimas/rezistencija su kariniais bruožais,
- 1955-73 "šaltasis karas" tarp Vakarų ir Rytų,
3. nuo 1973 m. — atolydžio laikotarpis.

1940-55 m. lietuvių fronto aktyvistai paruošė dirvą tautos sukilimui, prasidėjus vokiečių-sovietų karui, ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Paaškęjus nauji kolonizacijos planams Lietuvoje ir panaikinus laikinąją Lietuvos vyriausybę, buvo aišku, kad rezistencija reikia tęsti. Keilolioka rezistencinių sąjūdžių susijungė į Vyriausią Lietuvos išlaisvinimo Komitetą (VLIKą), kurio veiklos principai buvo: karinių pajėgų organizavimas, būsimos pereinamos vyriausybės sudarymas, konstituciniai pakeitimai, krašto atstatymo planavimas, pasaulio informavimas.

1944-52 m. Lietuvoje vyko kietos kruvinos partizanų kautynės. Tuo metu Vokietijoje atsisteigęs VLIKas savo veiklai sudarė jau tokias gaires: ruošti taikos konferencijai, studijuoti Lietuvos sienas, peržiūrėti buvusią Lietuvos santvarką, parengti naują konstituciją, organizuoti Lietuvai padarytų nuostolių atskaičiavimą, planuoti krašto atstatymą.

Diplomatinė Lietuvos tarnyba tuoj po sovietų okupacijos įteikė notas eilei valstybių apie sovietų įvykdytą agresiją. Tai sudarė teisinį pagrindą toms valstybėms pripažinti Lietuvos įjungimo Sovietų Sąjungon. Metams slenkant dipl. tarnybos dydis ir turėtos diplomatinės privilegijos labai sumažėjo. Bet jos tęstinumo išlaikymas yra labai svarbus, nes jį atstovauja suvereninei Lietuvai; ji lieka virš partijų ar jų junginių.

Iševijoje 1940-55 m. svarbiausia veikla reikšėsi Amerikoje, kur buvo sudaryta Amerikos lietuvių taryba (ALT). Pagrindiniai jos uždaviniai buvo — veikti JAV-į vyriausybę, kad ji karo ir sekančiais pokariniais metais nepasiduotų sovietų spaudimui formaliai įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą; siekti nepriklausomos Lietuvos atkūrimo. Šiame 1940-55 m. laikotarpyje ALTA buvo patis paveikiausias politinis išeivijos veiksnys, nes Amerika buvo pagrindinė pasaulio galybė. ALTA išgavo svarbių JAV vyriausybės deklaracijų, turėjusių daug reikšmės.

Pirmieji pokariniai metai vyko "galimo konflikto" šešelyje. Vėliau atrodė ekonominiu spaudimu bus galima priversti sovietus vykdyti pasižadėjimus. Prasidėjo "šaltas karas", kurio Amerika nelaimėjo, nes Vakarai neparodė vieningumo ir nuoseklumo.

Lietuva po partizaninių kovų ir masinių deportacijų buvo sugniuždyta, bet laikotarpio gale jaunoji karta pradeda rezistenciją: įvyksta Kalantos susideginimas, prasideda po grandžio spauda, kuri trečiajame laikotarpyje pasiekia gana didelę apimtį.

Iševijoje buvo savotiška stagnacija. Suskilęs VLIKas persikėlė Amerikon ir tik po dešimtmečio, Pasaulio lietuvių Bendruomenės pastangomis, vėl susijungė. Buvo stengiamasi tęsti Vokietijoje vykdytą programą, bet greitai veikla pasidarė memorandumų, peticijų dėl neteisėtos Lietuvos inkorporacijos ruošimu. ALTA nustoja gyvumo, nes iš karo meto konkrečių

Lietuvos laisvinimo veiklos apžvalga

uždavinių liko tik sritis, kurioje veikė VLIKas. Veikla igavo rutinos pobūdį.

Amerikoje lietuvių Bendruomenė ėmėsi politinės veiklos (kitur ji buvo visą laiką vykdoma Bendruomenių). Tai buvo jaunos kartos natūralus jėškojimas naujų kelių. Išaugusi ir išsimokslinusi Amerikoje, norėjo naudoti čia jai matomas daug agresyvesnes veikimo priemones: nuolatinės rezolucijas kongresui, tiesioginius kontaktus su kongresmanais ir senatoriais, demonstracijas, gyvesnę reakciją į aktualius įvykius.

1975 m. pasirašytas Helsinkio aktas išbraukė Lietuvą, Latviją ir Estiją iš Europos valstybių šeimos. Bet Helsinkio akto konferencijos palaipsniui pasidarė tarptautiniu forumu svarstyti ne tik kariniams, ūkiniams klausimams, bet ir žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių pažeidimams.

Atsirado naujas, Vakarų valstybių pripažįstamas veiksnys NGO (Non-Governmental Organizations — nevaldinės organizacijos). Vienoje tokių organizacijų susirinko apie 60, ir jos turėjo keturių dienų konferenciją, kuri buvo sekama pasaulinės žinių tarnybos.

Otavos HA konferencija 1985 m. buvo savotiškas lūžis eurolatinėje HA konferencijų eigoje. Pirmą kartą Atlanto sąjungos valstybės buvo vieningos ir pirmą kartą nepasirašė nusileidžiančių susitarimų. Tas pats buvo Berne ir Budapešte. PLB kartu su latvių ir estų tokiomis pat bendruomenėmis, pripažintoms kaip NGO, pasiekė nepalyginamai daugiau, negu ankstesnėse konferencijose. 17 Lietuvos disidentų buvo išvardinta posėdžiuose, taip pat paminėta ir su tuo surištas Lietuvos vardas.

Iškyla viena nauja Lietuvos laisvinimo galimybė: pirmoje plotmėje kelti žmogaus ir tautos teises, jų pažeidimus remiant konkrečiais pavyzdžiais (rusifikacija, religiniai persekiojimai, ryšių draudimas). Šie dalykai yra universaliniai, todėl remiami viso laisvojo pasaulio. Keliant šiuos klausimus, savaime iškyla ir okupuotos Lietuvos klausimas.

Iškilo bendradarbiavimo svarba su tautomis ir sąjūdziais, kurie kovoja už panašius principus. Jau ir Baltiečių federacija turi daugiau svorio, kaip atskiros Baltijos valstybės.

"Informacinės veiklos peržiūra"

Gintė Damuštė informacinę veiklą paskirstė į tris dalis: informacija iš Lietuvos, informacija kitataučiams ir informacija Lietuvai.

Iševijos informacijos paskirtis yra būti Lietuvos balsu savoje ir tarptautinėje arenoje. Per dažnai nuvertiname informacijos svarbą saviesiems. Kai kurie mūsų laikraščiai tas žinias spausdina trečiaeilėje vietoje. Lietuvos Informacijos Centrai (LIC) paskelbus bendrą Religinės šalpos laišką Reaganui su dviem amerikiečių organizacijoms CREED ir Freedom House, prieš jam susitinkant su Gorbačevu ir prašant rašyti laisvą, vienas laikraštis tai pranešė praėjus trim mėnesiam po susitikimo.

Informacija tarptautiniame forumo yra didelė jėga, ji formuoja opiniją. Patekti į plačiąją, viešąją spaudą nelengva, nes ji bombarduojama žiniomis iš įvairiausių šaltinių.

Šitokioje konkurencijoje jiems pateikiama informacija turi būti *jiems įdomi*, paruošta pagal *jų priimtus* reikalavimus. Žinios turi būti patikimos, ne propaganda, ne falsifikacija, nes galima nustoti patikimumu.

ELTA mėnesiniais biuleteniais pateikia prenumeratoriems svarbią informaciją apie dabartinius Lietuvos ir su ja surištus įvykius. Medžiaga surenkama iš kitų šaltinių ir aptariama komentarais arba spausdinama be pakeitimų.

LIC skyrius Vašingtone ir centras Bruklne veikia kitokiu principu, būtent greitos informacijos: juo skubiau skelbia bei perduoda gautas žinias iš Lietuvos, juo greičiau reaguoja. Didžioji žinių tarnyba turi turėti žinias čia pat apie įvykius.

Labai svarbu turėti modernią žinių tarnybos technologiją. Lietuvių informacijos centras ją turi, todėl apie būsimą Vilniuje demonstraciją galėjo skubiai pranešti teleksu ir telefaxu didiesiems dienraščiams jau iš anksto. Skuodžiui atvykus į Čikagą, perduotas žinias telefaxu Čikagos spauda galėjo tuoj pat panaudoti.

Okupuotoje Lietuvoje kiekviena žinia iš čia yra tikras trupinėlis, dvasios sustiprinimas prieš ten vykstančią propagandą.

Lietuva turi ir savo atvirątikrą žodį; jis gimė su pagrindine spauda. Reikia padėti jam plisti. Čia svarbiausią darbą atlieka radijas — "Amerikos balsas", "Laisvosios Europos" ir Vatikano.

Lietuvoje gaudomos knygos ir leidiniai iš laisvojo pasaulio. Todėl reikia išnaudoti susidariusią "atvirumo politikos" (nors ir kosmetinės) progą informacijai, ten skleisti, reikia vykdyti naujų laikų "knygnešystę", persiunčiant, pervežant spaudą. Politinėje plotmėje reikia reikalauti spaudos suvaržymų atšaukimo, leidimo spausdinti daugiau visuomeninių, religinių leidinių.

Bet vien žinių perdavimas neatstoja planingos politinės akcijos. Reikia informaciją apipavidalinti, paruošti publicistinius patikimus straipsnius savajai ir kitataučių spaudai pagal jų priimtus reikalavimus. Baltiečių laisvės lyga (BAFL) yra vienas pavyzdys, kaip informacija teikiama, pagal amerikietiškus reikalavimus, turi daugiau įtakos jų opinijai.

Paskaitininkė pabrėžė, kad reikia skirti didesnę dėmesį žinioms iš Lietuvos, ugdyti žurnalistus ir publicistus, kurie bendrą informaciją apipavidalintų tiek savo, tiek kitataučių spaudai. Informacija kitataučių spaudai turi būti paversta planinga politine akcija; "knygnešystė" į Lietuvą reikia planingai plėsti.

"Iševijos santykiai su kaimyninėmis Lietuvos tautomis"

Algimantas Gureckas, pagal Lietuvos pagrindinės spaudos duomenis, nurodė, kad pagrindinis Lietuvos laisvės sąjūdžio palaiko ryšius su panašiais sąjūdziais Latvijoje, Estijoje

ir Ukrainoje. Daug svarbos ir vilčių teikiama Ukrainai, nes vienos lietuvių tautos pastangos yra beviltiškos. Tarp galimų sąjungininkų niekad neminama Lenkija.

Tenka išeivijai rūpintis tais dalykais, kurių negali atlikti tauta, t. y. bandyti vesti dialogą su lenkais be jokių ipareigojančių susitarimų tautai. Galimybė atsirado, kai 1984 m. keturios lenkų pagrindinės organizacijos paskelbė pareiškimą, kad reikia laikytis dabartinių sienų su Lietuva, Gudija ir Ukraina. PLB valdyba į tuos pasiūlymus atsiliepė, pareikšdama savo nusistatymą dėl Vilniaus. Reikia skaityti, kad toks dialogas ir sutarimas principuose būtų naudingas. Kai atsiras proga, spręsti sienų klausimą, o dabar sustiprintų mūsų pozicijas Vilniaus klausimu.

Todėl reikia stengtis išgauti ir formalų Vilniaus vyskupijos įjungimą į bažnytinę Lietuvos provinciją. Negatyvus VLIKo pareiškimas yra nesuprantamas, nes jis nėra pagrįstas nei teisiniais, nei politiniais įtikinančiais motyvais.

Su vokiečiais mūsų interesai dėl Rytprūsijų ir Mažosios Lietuvos derinasi. Rytprūsijų vokiečiai buvo dirbtiniu būdu išnaikinti ar iškelti. Dabar ten yra nemažai atvykusių ir įsikūrusių lietuvių, bet jiems lietuviška veikla neleidžiama.

Su gudais nėra vilties bet kokiam dialogui, nes jie bekompromisiškai reikalauja Vilniaus.

Su latviais ir estais santykiai geri, o bendradarbiavimas patenkinamas. Jie už mus judresni ir kai kurie baltiečiai laimėjimai yra jų pasiekiai.

ALTa dalyvauja jungtiniame komitete su Amerikos latviais ir estais. Dabar, susitarus su ALTos valdyba, Amerikos LB bendradarbiauja tiesiai ir su jungtiniu komitetu ir su estų bei latvių centrinėmis organizacijomis. Kol kas PLB bendradarbiavimas su latviais ir estais Pasaulio baltiečių santalke nevyksta, nes VLIKas nesilaiko susitarimo.

"Politiniai išeivijos uždaviniai: šiandieninių pasaulio poslinkių šviesoje"

Dr. Tomo Remeikio paskaita gvildeno galimą ar numatomą linkmę Lietuvos laisvinimo veikloje. Iš ilgesnės paskaitos paminėsime tik kai kurias mintis.

Šiandien pasaulio jėgos balansą lemia dvi jėgos, turinčios branduolinius ginklus — JAV ir Sovietų Sąjunga. Bet greita Anglijos ir Prancūzijos pažanga toje srityje ir Kinijos įsijungimas rodo, kad jėgų balansas pradeda keistis.

Po karo JAV-bių reliatyvus ekonominis pajėgumas buvo 40% pasaulio pajėgumo, dabar yra tik 20%. Europos vakarų valstybės (iš dalies ir sovietų satelitai) ekonomiškai stiprėja. Amerika turi didelių deficitus, turės mažinti gynybinę paramą Europai ir Japonijai.

Brežnevo labai centralizuota ir uždara politika privedė prie ekonominės stagnacijos. Ūkio atkūtimui ir technologinei pažangai reikia ryšių su pramonėje ir technologijoje pažangiais Vakarų kraštais. "Atvirumo" politikai reikalingos vidinės reformos, o užsieniui reikalinga palenkti sovietus artimesniam bendradarbiavimui.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Prof. VYTAUTAS SKUODIS sutinkamas Toronto orauostyje lietuvių būrelio. Iš kairės: dr. J. Čuplinskienė, D. Deksnytė-Powell, D. Skuodytė, prof. V. Skuodis, dr. O. Gustainienė

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

(prie lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

tel. 532-7115

Susitarus priima pacientus ir vakarais

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SOVIETINEI LIAUDŽIAI?

Spalio 30 d. Vilniuje, dešiniaje Neries krante prie Lietuvos revoliucijos muziejaus, atidengtas paminklas "tarybinės liaudies žygdarbiams įamžinti". Paminklui panaudota Vilniuje 1964 m. spalio 24 d. mirusio Juozo Mikėno tais metais sukurta skulptūra "Pirmosios kregždės", padidinta skulptorių K. Bogdano ir D. Zundelo vičiaus. Planus paminklo aplinkai paruošė architektai — G. Baravykas, broliai Algimantas ir Vytautas Nasvyčiai. Juozui Mikėnui už tris skulptūras — "Pirmosios kregždės", "Taika" ir "Jaunosios pianistės portretas" po jo mirties buvo paskirta respublikinė 1966 m. premija. Velionies J. Mikėno "Pirmųjų kregždžių" skulptūrą sudaro klasikinio stiliaus moters figūra, dešinėje rankoje laikanti šešias skrendančias kregždes. Žiūrovui ji labiau primena pavasarį, ne kažkokius tarybinės sovietinės liaudies žygdarbius. Paminklo atidengime kalbėjo Vilniaus miesto kompartijos komiteto I sekr. V. Mikučiauskas, garbinamas kompartijos, Spalio revoliucijos 70 metų sukaktį. Esą tos revoliucijos deka gimė Sovietų Sąjunga, sujungusi visas tautas, "užtikrinusi visiems savo piliečiams realias laisves ir teises". Po jo melagingos propagandinės kalbos juostelę paminklui atidengti perkirpo pirmasis kompartijos sekr. P. Griškevičius, chorui giedant poetės S. Nėries ir kompozitoriaus B. Dvairono dainą "Sesuo žydroji — Vilija".

ATEIZMO PARODOS

Danutė Bilotaitė "Tiesos" skaitytojus 1987 m. spalio 25 d. laidoje informuoja: "Į respublikos miestus ir kaimus iškeliavome naują dokumentinę fotografijos parodą "Krikščionybės kelias į Lietuvą", kurią paruošė LTSR ateizmo muziejus ir Respublikinė fotografijos meno draugija...". Ši tolimesnio pranešimo paaiškėja, kad ši paroda nėra teigiamai susieta su Lietuvos krikšto 600 metų sukaktimi, nors ją katalikams buvo leista paminėti Kaune ir Vilniuje. Ateizmo muziejaus direktorius Edmundas Maziulauskas džiaugiasi ateistinėmis kilnojamosiomis nuotraukų parodėlėmis: "Fotoekspozicijos pasakoja apie laisvamanybę, katalikų bažnyčią bei švietinį darbą. Tuo tarpu katalikų veikla varžoma. Tai liudija aštrių priekaištų Alytaus laikraščio "Komunistinis rytojus" š. m. 109 nr. susilaukęs Lietuvos

krikšto 600 metų sukakties minėjimas liepos 26 d. Alytaus šventoriuje. Piktą "Komunistinio rytojaus" reakciją š. m. spalio 31 d. laidoje persispausdino vilniškis "Tiesa".

SKUNDAI LAISKUOSE

Minėjimo kritika pradedama dviem "Komunistinio rytojaus" skaitytojų laiškais redakcijai. Medvilnės kombinato darbininkas Jonas Navašinskas rašo: "Šių metų liepos 26 dieną Alytaus miesto bažnyčios šventoriuje, minint krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600-ąsias metines, buvo kurstomos nacionalizmo, antitarybinės nuotakos, raginančios kovoti prieš tarybinę santvarką. Aš smarkiai tokį bažnytininkų poelgį ir manau, kad jam reikia duoti atitinkamą įvertinimą". Mašinų gamyklos darbų skirstytoja Rima Makselytė pasakoja: "Bažnyčios šventoriuje buvo surengtas tikras spektaklis: mergina surištomis rankomis ir spygliuotu vainiku ant galvos, vaizdavo Lietuvą, ragino kovoti prieš Tarybų valdžią. Tarsi rezisierius tarp šio renginio dalyvių buvo alytiškiams žinomas kunigas Antanas Gražulis...". Po visą Lietuvą laisvai keliaujančių ateistinių parodėlių, o Alytuje ateistams užkliuvo šventoriuje tikinčiųjų surengtas vaizdelis. "Komunistinio rytojaus" redakcija sirsta, kad šventovės klebonas kun. Pranciškus Račiūnas sulaužė vykdomojo komiteto pirmininko pavadojuojamą Antanui Makštučiui raštu duotą pažadą minėjime nepažeisti komunistinės valdžios įstatymų. Kaltininką paskelbia laikraščio "Komunistinis rytojus" atstovas Stanislovas Kamarauskas: "Dalyvaujant pirmininko pavadojuojamam Antanui Makštučiui, paklausiau kleboną Pranciškų Račiūną, kodėl taip įvyko. Jis atsakė, kad, išskyrus pamaldas, nieko daugiau tai dienai nebuvo numatyta, o visa kita savo nuožiūra surengė vikaras kunigas Antanas Gražulis...". Pastarajam nedelsiant pažeidimai priekaištai, kad šventoriuje buvo prisiminta Lietuvos istorija. "Mindaugo laikai, įtikinėjama, kad katalikų Bendrija moka nežudyti, mylėti savo artimą. Esą vikaras kun. A. Gražulis savo pamoksluose niekina tėvus, leidžiančius vaikus stoti į pionierių, komjaunimo organizaciją, aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime."

"STIKLIŲ" KOOPERATYVAS

Kooperatyvas "Stikliai" Vilniaus senamiestyje, Antokolskio ir Stiklių gatvių kampe, prieš tris mėnesius atidarė populiarią kavinę, kuri kasdien susilaukia apie 700 lankytojų. Juos vilioja kultūringas aptarnavimas, 26 pavidavinimų patiekalai valgiaraštyje. Kooperatinių principų veikiančioje kavinėje svečiai sutinkami su šypsena, naujais patiekalų receptais. "Stiklių" kooperatyvas žada rengti muzikinius vakarus, pasirūpinti maistą didesniems renginiams, teikti kitas paslaugas.

V. Kst.

VIII-sosios Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių meninės dalies vadovai, posėdžiavę Toronte 1987 m. spalio 24 d. Iš kairės: G. BREICHMANIENĖ, rengėjų komiteto pirm. dr. V. KVEDARAS, R. KARASIEJENĖ; muz. J. GOVEDAS, J. KARASIEJUS, L. SAGYS, leidinio red. Č. SENKEVIČIUS, dail. R. PAULIONIS. Ntr. O. Burzdžius.

Hamilton, Ontario

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA lapkričio 21 d. surengė Lietuvos kariuomenės atsteigimo 69 m. sukakties minėjimą. 7 v.v. Jaunimo centre salėje minėjimas prasidėjo oficialiąja dalimi, kuriai vadovavo kuopos pirm. Povilas Kanopa. Garbės sargybm įnešus į salę vėliavas, prasmingą invokaciją sukalbėjo kun. J. Liauba, OFM. Šaulius ir buvusius Lietuvos kariuomenės karius ta parag sveikino KLB krašto v-bos vardu J. Kristolaitis, Toronto VI. Patvio šaulių kuopos pirm. B. Savickas, Baltiečių veteranų lygos Kanadoje pirm. St. Jokubaitis ir KLB Hamiltono apylinkės pirm. B. Mačys. Pastarasis savo žodyje prisiminė visus laisvės kovų laikais kovojusius frontuose ir dabar kitu būdu tėvynėje tebekovojančius su krašto pavergeju. Visi žuvusieji buvo prisiminti ir pagerbti vienos minutės susikauptimu.

Meninę dalį atliko torontieškas mergaičių kvartetas "Sutartinė", vad. Nijolės Benotienės. Jis su savo pačių muzikine palyda (N. Benotienė su akordeonu, D. Pargauskaitė su vargonėliais) padainavo keliolika gvyai ir jaunatviškai nuskambėjusių dainų. Jų dainavimas, kaip ir pats vieneto pasirodymas, buvo tikra sutartinė — skambus, lyriškas, natūralus. Dainininkės turi išlavintus balsus ir gerą, artistišką laikyseną scenoje. Jos pačios ir pranešinėja savo programą, į ją įterpdamos deklamaciją ir humoro. Kalėdoms jos išvyksta į Australiją koncertuoti jaunimo kongrese. Šio vakaro programa pirmą kartą vyko jau naujai pertvarkytoje scenoje, kurios grindys dabar yra pakeltos aukščiau ir po jom dabar yra vietos atsarginiams stalams ir kėdėms.

Po koncerto buvo šokiai, vaišės ir loterija. Šokiams grojo Kazio Deksnio kapela. Žmonių salėje šį sykį dar buvo pusėtinai, bet jų nebuvo tiek, kiek iš tokios gausios lietuvių kolonijos į tokį reikšmingą minėjimą turėjo ateiti. Ar nebūsime apvylę savo šaulius, kurie buvo parūpinę tokią įdomią meninę programą, užsakę virtuvę ir maistą didesniams šaukaičių pavaišinti, pasamdę ir gerą orkestrą pasilinksminimui? Jei mūsų kolonijoj skundžiamasi, kad dabar mažiau bėra lietuviškų renginių, tai kalti ne rengėjai, o Hamiltono lietuviškoji visuomenė. Rengėjų dar būtų, bet mes kažkaip nebegalime atsitraukti nuo savo televizijos, kuri yra pasidariusi nuolatine ir beveik vienintelė pramoga.

Didėjančią amžiaus metų našta pradeda jausti ir mūsų šaulių organizacija, kuri jaunesniais nariais beveik nepasipildo. Mūsų šauliai su savo gražiom uniformom, vėliavom ir karine rikiuote yra nepakeičiami visose mūsų šventėse. Jie teikia mūsų renginiams spalvingumą ir patriotinės nuotaikos. Sekmadienį AV šventovėje Mišios buvo atnaujaujamos žuvusių savanorių, šaulių ir partizanų intencija. Tai proga pritaikyti gražų pamokslą pasakė kun. J. Liauba. Giedojo muz. D. Deksnys. — Powell vad. parapijos choras. Savo gvybės už tėvynės laisvę atidavusių atminimui vainiką prie altoriaus, chorui giedant "Apsaugok, Aukščiausias", atnešė KLB Hamiltono apyl. pirm. B. Mačys ir šaulių kuopos pirm. P. Kanopa. Pamaldose organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis.

K. Mileris

(vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus)

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

ŠALPOS FONDUI aukoko po \$10 — P. Kanopa ir F. Rimkus. A. a. Onos Kybartienės atminimui Šalpos fondui paaukojo \$20 D. ir A. Jankūnai.

JAUNIMO KONGRESUI aukoko: \$100.00 — Z. Bersėnaitė; \$50.00 — S. ir St. Rakščiai, A. Pranckūnienė; \$40.00 — D. ir A. Jankūnai; \$25.00 — R. ir J. Pleiniai; \$20.00 — P. Kanopa, A. Petraitis, J. Norkus, K. ir L. Meškauskai, L. Skripkutė, D. Stukas, B. Vidugiris, G. Melnykas, V. Pilkauskas, J. Svila, B. Pakalniškis, J. Asimonavičius, dr. V. Kvedaras, M. Lazdūtis; \$15.00 — K. Gudinskas, Z. A. Saunoris, A. Mačiulaitienė, P. Šiūlys; \$10.00 — P. Stosius, M. Pusdešrienė, J. Andriukaitis, M. Tumaitienė ir B. Šopys. Visiems aukotojams jaunimas nuosirdžiai dėkoja.

DIENRAŠTIS "THE SPECTATOR" 1987. XI. 19 išspausdino du straipsnius apie Baltijos valstybes. Pirmąjį straipsnį parašė latvis žurnalistas Artūras Zemitis, išskeldamas rusų kėlus Latvijoje — kolonizavimą rusais, latvių deportacijas, kultūrinę tautžudystę. Straipsnis iliustruotas piešiniu, kuriame matyti gvyatė su užrašais — "Estonia, Latvia, Lithuania", o jos galvos vietoje — Gorbačiovo galva. Antras straipsnis parašytas anglų žurnalisto Gwynne Dwyer jis buvo spausdintas ir kituose laikraščiuose. Jame autorius pabrėžia Baltijos valstybių teisę į nepriklausomybę pagal tarptautinę teisę. K.

Wasaga Beach, Ont.

AUKOS TAUTOS FONDUI (paildomas sąrašas): \$500 — A.K.M.; \$50 — U. Opanavičius; \$30 — P. Kirsutakas; \$25 — R. Dūda, A. Zemaitis, P. Zemaitis; \$20 — G. Buntins, J. Gelazius, J. Jotautas, E. Heikis, R. Rakauskas, A. Sekonis, B. Vaišnoras; \$15 — Nida B. Dūda; \$10 — A. Bernotas, S. Bončkus, K. Liaubienė, K. Šaltys; \$5 — M. Missullis, A. Svirplys; \$4 — V. Belskus.

TF igaliotinis

Sault Ste. Marie, Ont.

AUKOJO TAUTOS FONDUI: \$50 — Vyt. Vainutis, H.N.D. Matijošaitis; \$40 — J. Malskis; \$30 — J. Meškys, A. Skardžius; \$20 — J. Puškaitis, Vyt. Skaržinskas; \$10 — M. Dubonienė, St. Druskis, Ant. Balčiūnas, J. G. Girdzevičius, J. G. Genys, V. Goldbergas, L. Jakumaitienė, Vyt. Kramilius, E. Kutkevičius, J. Kvaščiauskas, S.I.O. Kvaščiauskas, VI. Mockus, A. Motiejūnas, Ant. Motūzas, A. Petronis, Ant. Rutkauskas, J. Skardis, K. Šližys, J. Valas, A.L.B. Vanagas, K. Zebraitis; \$5 — B. Dabulskis, J. Gasparienė, R. Gasparas, St. Grigelaitis, J. Kvaščiauskas, V. Ludavičius, O. Okmanienė, J. Pareigie-

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniai, antradieniai ir ketvirtadieniai — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniai — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniai — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniai — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniai uždaryta.

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%
santapus 5.75%
kasdienes palūkanas
už santapus 5.25%
term. indėlius 1 m. 9.25%
term. indėlius 3 m. 9.75%
reg. pensijų fondo 6.50%
90 dienų indėlius 8%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 8.75%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 10.50%
asmenines paskolas ... 12.50%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gvybės drauda pagal santapus dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Jeronimas Cicėnas, žurnalistas ir vilniečių veikėjas, po ilgos ligos 1987 m. spalio 21 d. mirė Sioux City, Iowa valstijoje. Velionis gimė 1909 m. liepos 24 d. Dūksto valsčiaus Geršvinės kaime. Baigęs Vytauto D. gimnaziją Vilniuje, istoriją, literatūrą ir etnografiją studijavo okupaciniame laikotarpyje lenkų vadovautame Vilniaus universitete, dirbo mokytoju. Daug versė Vilniaus krašto ir jo lietuvių klausimais. 1953 m. buvo išleista jo knyga "Vilnius tarp audrų". Palaidotas spalio 24 d. Sioux City kapinėse iš Šv. Kazimiero šventovės. Liko žmona Emilija, sūnus Arvydas, duktė Raminta, giminės JAV ir Lietuvoje. Atsiveikininimą su velioniu radijo bangomis surengė Bostono lietuviams skirtos vandenelės "Laisvės varpas" vedėjas Petras Viščinis, velionies jaunystės dienų bičiulis.

Prel. Jono Balkūno 85 metų amžiaus sukaktį St. Peterburgo lietuviai Floridoje paminėjo spalio 21 d. Sukaktuvininkas iškilmingas Mišias su vienuolika lietuvių kunigų koncelebravo Šv. Vardo šventovėje Gulfporte. Giesmėmis įsijungė sol. Stasys Citvaras su muz. Alberto Mateikos palyda. Sukaktuvininko veiklą nušviečiantį pamokslą sakė lietuvių pranciškonų provincijolas kun. Placidus Barius, OFM. "Kopok Tree" restorano salėje įvadinį žodį tarė minėjimo rengėjų pirm. Adolfas Armalis. Šakotą prel. J. Balkūno veiklą išsamiai aptarė iš Vašingtono atskrėdęs Juozas Laučka. Trumpą kelių dainų programą atliko sol. S. Citvaras su A. Mateika. Sukaktuvininkui visi dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų". Žodžiu sveikino dr. Kazys Bobelis ir prel. Pr. Bulovas. Raštu sveikinimus atsiuntė: JAV prez. R. Reaganas, JAV kongreso atstovų rūmų narys Bill Young, lietuviškųjų organizacijų ir institucijų atstovai. Visiems padėkojo prel. J. Balkūnas.

Aukos būsimai Jaunimo centro veiklai Čikagoje telkia jo steigėjas kun. Bronius Kristanavičius, SJ, vardo fondas. 1986 m. fondas susilaukė \$26.000 aukų, savo kapitalą padidino 8,5% palūkanomis. Pagrindinis fondo kapitalas šiemet peržengė ketvirtą milijoną dolerių, o bendrojo jo vertė pasiekė \$300.000. Lėšas tvarko investavimo komisija: pirm. dr. Jonas Račkus, nariai — Jonas Paronis, Liudas Ramanauskas ir kun. Vaclovas Gutauskas, SJ. Fondo pelną paskirsto taryba: pirm. Robertas Vitas, vicepirm. Česlovas Grincevičius, Jonas Dainauskas, Vida Monkutė, Dovas Šaulys, Stefa Tarasavičienė, jėzuitų atstovas kun. Vaclovas Gutauskas, SJ, JAV LB švietimo tarybos — dr. Jonas Račkus, Jaunimo centro — Juozas Rimkevičius. Šiemet iš fondo pelno paskirsta: \$2,070 nuomos už Lituanistikos tyrimo ir studijų centro naudojamas patalpas, \$5,000 studijų centro vitrinoms įrengti, \$500 pagerinti Jaunimo centro telefono sistemą, \$100 Jaunimo centro nario mokesčiui, \$250 Laisvės kovų paminklui atnaujinti. Iš fondo pelno taipgi padengtos muzikos archyvo \$360 elektros išlaidos, paskirta \$367 studijų centro norimam įsigyti elektroniniam skaitytuvui. Didžiausia darbo našta tenka kun. B. Kristanavičiui, SJ, fondo valdybai: pirm. Robertui Vitui, vyr. vicepirm. Jonui Paroniui, vicepirm. visuomeniams reikalams Valerijai Sparkytei, vicepirm. ir sekr. Liudui Ramanauskui, vicepirm. ir ižd. Justinui Kirvelaičiui.

Aukos būsimai Jaunimo centro veiklai Čikagoje telkia jo steigėjas kun. Bronius Kristanavičius, SJ, vardo fondas. 1986 m. fondas susilaukė \$26.000 aukų, savo kapitalą padidino 8,5% palūkanomis. Pagrindinis fondo kapitalas šiemet peržengė ketvirtą milijoną dolerių, o bendrojo jo vertė pasiekė \$300.000. Lėšas tvarko investavimo komisija: pirm. dr. Jonas Račkus, nariai — Jonas Paronis, Liudas Ramanauskas ir kun. Vaclovas Gutauskas, SJ. Fondo pelną paskirsto taryba: pirm. Robertas Vitas, vicepirm. Česlovas Grincevičius, Jonas Dainauskas, Vida Monkutė, Dovas Šaulys, Stefa Tarasavičienė, jėzuitų atstovas kun. Vaclovas Gutauskas, SJ, JAV LB švietimo tarybos — dr. Jonas Račkus, Jaunimo centro — Juozas Rimkevičius. Šiemet iš fondo pelno paskirsta: \$2,070 nuomos už Lituanistikos tyrimo ir studijų centro naudojamas patalpas, \$5,000 studijų centro vitrinoms įrengti, \$500 pagerinti Jaunimo centro telefono sistemą, \$100 Jaunimo centro nario mokesčiui, \$250 Laisvės kovų paminklui atnaujinti. Iš fondo pelno taipgi padengtos muzikos archyvo \$360 elektros išlaidos, paskirta \$367 studijų centro norimam įsigyti elektroniniam skaitytuvui. Didžiausia darbo našta tenka kun. B. Kristanavičiui, SJ, fondo valdybai: pirm. Robertui Vitui, vyr. vicepirm. Jonui Paroniui, vicepirm. visuomeniams reikalams Valerijai Sparkytei, vicepirm. ir sekr. Liudui Ramanauskui, vicepirm. ir ižd. Justinui Kirvelaičiui.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Argentino
Berisso lietuvių gražiai garsina Mindaugo draugijos dainų ir šokių ansambliu, vadovaujamas Jurgio Persico-Bukauskio. Spalio 2 d. ansamblis buvo pakviestas La Platos miestą atlikti dvi valandas trukusios programos garсияame teatre "Coliseo Podesta". Lietuviškas dainas, šokių ir muziką papildė ten surengta tautodailės parodė. Būsimos koncerto garsinimą televizijos ir radijo bangomis atliko prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, neužmiršdami paminėti ir pačios Lietuvos dabartinio problemų. Informacija, susieta su ansamblio koncertu bei Lietuva, pasiekė ne tik La Platos, bet ir kitų vietovių spauda. Spalio 3 d. Mindaugo draugijos ansamblis turėjo sėkmingą pasirodymą Ensenado mieste, spalio 11 d. — Mindaugo draugijos patalpose, kur tą dieną buvo surengti tradiciniai pietūs pensininkams.

Australija

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizacinio komiteto pirm. H. Antanaitis surengė visų komisijų pirmininkų pasitarimą Melburne spalio 3-4 d.d. Jis pranešė, kad atstovų kongresan bus susilaukta iš Urugvajaus, Argentinos, Kolumbijos, Brazilijos, Britanijos, Vokietijos, Prancūzijos, Švedijos, Italijos, JAV ir Kanados. Didžiausią grupę sudarys atstovai bei svečiai iš JAV ir Kanados. Britanija ir Vokietija atsiųs po 10 atstovų. Iš P. Amerikos didesnes delegacijas atsiunčia Brazilijos ir Argentinos lietuviai. Kongreso laikotarpyje visas informacijas apie jo renginius bus galima gauti specialiu telefonu. Kongreso dalyviams taipgi bus parūpinti pagalba teikiančių gydytojų telefonai. Vietovėse, kur vyks didesnieji kongreso renginiai, susitarta ir su ligoninių teikiama pagalba. Kiekvienoje vietoje kongreso dalyviams bus įteikti vokai su visa jiems reikalinga informacija, žemėlapis, planais, bilietais į renginius.

Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis Hobarto katedroje paminėta spalio 18 d. Tai buvo antroji minėjimo dalis po spalio 17 d. įvykusios vakarienes Hobarto lenkų klube. Apie minėjimą katedroje "Tėviškos aidų" skaitytojus informuoja S. Augustavičius. Iškilmingas Mišias atšavo Hobarto arkiv. Guilford Young, pamoksle kalbėjęs apie sovietinę priespaudą Lietuvoje. Jis taipgi pabrėžė ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų vykstančią lietuvių kovą, siekiančią tautinės bei religinės laisvės sovietų okupuotai Lietuvai. Lietuviškas giesmės giedojo Jūratė Kantvydaitė-Flanagan ir Ramūnas Tarydas. Šv. Rašto ištraukas lietuviškai skaitė R. Krutulytė-Share ir J. Krutulis. Aukas atnešė Gina Radzevičiūtė, Aldona Nunez, Ignas ir Linas Vaičiulevičiai. Po pamaldų visi susirinko salėje. Arkiv. G. Youngui buvo įteiktas bronzinis Lietuvos krikšto 600 metų sukakties medalis, gražiai įremintas L. Vaičiulevičius.

Britanija
Spauldoje rašoma, kad poeta Vlada Šlaitytė išliko dalinis paralyžius ir kad jis gydomas St. Charles ligoninėje Londone. Nuo paralyžiaus labiau nukentėjo veidas, buvo susilaukta kitų pažeidimų, bet kalba nebuvo paliesta. Ligonio sveikata pagerino fizinė mankšta. Po dviejų savačių, pasiramstydamas lazda, jau įstengia pereiti palatą.

A. a. Jonas Petrušaitis spalio 6 d. po sunkios ligos mirė Londone. Velionis gimė 1903 m. Gailionių kaime prie Linkuvos. 1924 m. baigė Šiaulių gimnaziją, klasiškę filologiją studijavo Vytauto D. universitete Kaune. Dirbo lotynų kalbos mokytoju Kėdainių gimnazijoje. Mokytojaudamas tęsė studijas teisių fakultete. Jas baigęs 1934 m., dirbo teisėju Rietave ir Šiauliuose. Pokarinėje Vokietijoje gyveno Špakenberge, dėstė lietuvių ir anglų kalbas lietuvių gimnazijoje. Be jų, dar mokojo graikų, vokiečių ir rusų kalbas, tad Britanijoje 1947 m. buvo įsteigtas kaip vertėjas. Vėliau gavo darbą spaustuvėje korektoriu-mi.

A. a. Jonas Petrušaitis spalio 6 d. po sunkios ligos mirė Londone. Velionis gimė 1903 m. Gailionių kaime prie Linkuvos. 1924 m. baigė Šiaulių gimnaziją, klasiškę filologiją studijavo Vytauto D. universitete Kaune. Dirbo lotynų kalbos mokytoju Kėdainių gimnazijoje. Mokytojaudamas tęsė studijas teisių fakultete. Jas baigęs 1934 m., dirbo teisėju Rietave ir Šiauliuose. Pokarinėje Vokietijoje gyveno Špakenberge, dėstė lietuvių ir anglų kalbas lietuvių gimnazijoje. Be jų, dar mokojo graik

J. VARČIUS

Organizacijos pobūdis ir tikslai

Lietuvių namai yra Toronto lietuvių visuomeninė ir ekonominė organizacija, kuri rūpinasi lietuvių išlaikymu ir remia kiekvieną veiklą, siekiančią pavergtos Lietuvos išlaisvinimo. Ši organizacija nėra nei ideologinė, nei religinė, nei politinė. Ji jungia įvairių pažiūrų lietuvius. Jos veiklos apimtis yra ribota — veikia tik Toronto lietuvių kolonijos ribose savarankiškai, neturi savo padalinį, skyrų ir nepriklauso centrinėm organizacijoms.

Pagrindinis šios organizacijos tikslas — rūpintis tinkamų patalpų įsigijimu ir jų išlaikymu kultūrinei bei visuomeninei lietuvių veiklai. Lietuvių namai yra pagalbos, šalpos ir patarnavimo organizacija, kuri po savo stogu jau 35 metus saugo nuo kitataučių įtakos ne vien tik lietuviškas organizacijas, bet ir pavienius asmenis, bendruomenės narius, visus sutelkdama prie savo židinio, iš kurio spinduliuoja lietuviškos kultūros, papročių, socialinio bendravimo, organizacijų veiklos šviesa. Tai Toronto lietuvių židinis, kurio organizavimu pradėjo rūpintis iš V. Europos atvykę po II D. karo ne duoneliautojai, bet tremtiniai, palikę savo gimtąjį kraštą — Lietuvą raudonojo tvano antplūdyje.

Pirmieji namai

Prieš II D. karą Toronte gyveno apie 2000 senųjų išeivių. Atvykus naujiesiems ateiviams iš V. Europos, 1950 m. Toronto lietuvių kolonija padidėjo iki 5000. Buvo įsteigta įvairių organizacijų, kurioms veikti reikėjo patalpų. 1950 m. birželio 20 d. Toronto organizacijų atstovai sutarė įsteigti Toronto Lietuvių namų fondą patalpoms įsigyti. Fondo valdyba, surinkus \$1000 grynais pinigais ir pasizadėjimais \$9000, 1952 m. rugpjūčio mėn. įsteigė pastatą už \$45.000. Dundas-Osington gatvių sankryžoje, arti Toronto miesto centro.

1952 m. lapkričio 18 d. Lietuvių namai buvo užregistruoti "Lithuanian Community Association of Toronto" vardu Ontario provincijos korporacijų įstatigoje. Tada gavo atitinkamą čarterį kaip pelno nesiekianti organizacija, kuri atleidžiama nuo pajamų mokesčių. Šio turto savininkai yra nariai lietuviai, nejaunesni kaip 18 metų, įmokėję \$25.00. Kiekvienas narys, nežinantis kiek įnašų buvo įmokėjęs, turėjo susirinkimuose tik vieno balso teisę.

Nupirktas namas buvo senas, gerokai nugyventas, dviejų aukštų. Tai buvo labai kuklios patalpos su nedidele sale antrame aukšte, kurios, talkos būdu atremontavus, tarnavo lietuvių reikalams 20 metų. Čia LN nariai suorganizavo pirmą lietuvių kredito kooperatyvą "Parama", kuris pradėjo sėkmingai veikti. Organizacijos naudojo patalpas susirinkimams, posėdžiams, repeticijs, minėjimams ir kitiems parengimams. Buvo sunkūs laikai valdyboms, kurių nariai turėjo atlikti visus administracijos darbus savanoriškai, be atlyginimo, nes iš gautų pajamų reikėjo mokėti skolas ir padengti kitas išlaidas.

Lietuvių namų reorganizacija

Per pirmuosius du dešimtmečius, pagerėjus materialiniam lietuvių gyvenimui, susitvarkius lietuviškoms organizacijoms planingai veiklai, Lietuvių namų pirmosios patalpos pasidarė mažos, skurdžios ir tapo nepopuliarios, daugumos vadinamos "Liaudies namais". Po ilgų svarstymų, diskusijų, pagaliau valdyba nutarė perorganizuoti Lietuvių namus ir pirkti didesnę pastatą. 1971 m. liepos 15 d. buvo nupirkta didelis pastatas, kuriame buvo dvi šventovės, 1573 Bloor St. W., vakarų Toronte, už \$140.000. Pastatas buvo nepatrauklus, statytas prieš 40 metų, reikalingas kapitalinio remonto. Pirkimą nulėmė patogi vieta lietuviškam centrui. Pirmasis namas buvo parduotas 1972. IV. 30.

1971-73 m. laikotarpis buvo kritiškiausias Lietuvių namų organizacijai, nes buvo vykdomi remontai, statomi papildomi priestatai, o sąskaitoms apmokėti nebuvo pinigų. Finansinės problemos buvo išspręstos padedant "Paramai", nariams mokant daugiau įnašų, kurie buvo pakelti iki \$100.00; buvo parduodami paskolos laktšai ir gauta iš Mont-realio banko paskola \$200.000.

Naujame pastate buvo įrengtos dvi didelės ir dvi mažesnės salės, patalpos "Paramai", pensininkams kambarys, bibliotekos kambarys, administracijai patalpos ir posėdžiams kambariai. Šis sunkus laikotarpis buvo užbaigtas 1973 m. pabaigoje iškilmingu Lietuvių namų naujo pastato atidarymu, kuriame dalyvavo aukšti valdžios ir Toronto savivaldybės atstovai.

Sunkią finansinę padėtį išgelbėjo 1974 m. vasario m. pradėję veikti bingo žaidimai. Iš šių pajamų buvo vykdomi remontai, gražinami namai, apmokamos skolos, perkamos naujos nuosavybės: autoaiškštė, du kaimyniniai namai ir š. m. spalio mėn. naujas žemės sklypas antrėje gatvės pusėje prie autoaiškštės. Įkainotųjų nuomone, LN turto dabartinės pardavimo rinkos vertė — \$3,000.000.

Parama organizacijoms

Lietuvių organizacijų remimas yra vienas svarbiausių Lietuvių namų uždavinių. Ši parama organizacijoms yra teikiama dviem būdais: nemokamu patalpų naudojimu ir tiesiogine finansine parama.

35 metų laikotarpyje LN valdybos leido organizacijoms naudotis salėmis kultūriniais ir pramoginiais renginiais, kurie dažniausiai vykdavo šeštadieniais ir sekmadieniais. Kitomis savaitės dienomis mažesnėse salėse vyko tautinių šokių grupių, teatro, dainų vienietų repeticijs. Vertinant tik didžiųjų salių neįtikėjamą naudojimą renginiams, organizacijoms buvo išmokėta nuomos išlaidoms padengti 1982-86 m., t. y. 5 metų laikotarpyje, pašalpų \$270.000 ir tiesioginių aukų paskirta \$194.000. Taigi per paskutinius 5 metus organizacijoms buvo išmokėta iš viso \$464.000.

Visuomeninė veikla

LN pagal įstatus "rūpinasi lietuvių lietuvių ir lietuvių papročių išlaikymu". Šiam tikslui 1973. I. 2 buvo suorganizuotas Moterų būrelis, kuris organizavo ne tik tradicinius LN renginius, būtent Kučių vakarėnes ir Velykų stalą, bet ir savo renginius: parodas, paskaitas, minėjimus ir t.t. Būrelio narės puošė ir gražino namus, talkino Lietuvių namų parengimuose, susirinkimuose ir kitose veiklose. Netrukus jas pakeičė ir vyrai — prieš dešimt metų suorganizavę Vyrų būrėlį, kuris savo renginiams ir talka LN yra palikęs ryškius pėdsakus visuomeninėje veikloje.

FILOMENA DEGESIENE, Vilniaus gyventoja, laimėjusi pirmą premiją už meniskus savo šiaudinukus. Ji pati ir jos rankdarbiai buvo parodyti vietos televizijoje. Rankose ji laiko iš šiaudinukų padarytą kryžių

Veikia ir LN šachmatininkų klubas, kuris savo laimėjimais garsina lietuvių vardą kitataučių tarpe. Veikia kultūrinės veiklos komitetas, sudarytas iš keleto aktyvesnių LN narių, kuris ruošia paskaitas bei svarstybas aktualiais šių laikų išeivijos klausimais. Naudingą darbą atlieka socialinių reikalų komisija, kuri rūpinasi ligoniais, juos lankydami ir padėdami sutvarkyti finansinius jų reikalus.

Prie šios veiklos populiarinimo ir skatinimo praeityje daug prisidėjo 10 metų leidžiamas biuletėnis "Lietuvių namų žinios". Tai buvo LN kronika, kuri reportažiniais straipsniais ir žiniomis fiksavo šios organizacijos veiklos istoriją. Paskutinis biuletėnis numeris 347 pasirodė 1984. XII. 21 ir su Kalėdų pasirodžiusia pirmame puslapyje žvaigžde šis leidinėlis užgeso, nes LN valdyba nesudarė tinkamų darbo sąlygų redaktoriams, kurie dirbo be atlyginimo.

Ateities planai

LN 35 metų veiklos planuotojai ir vadovai buvo 11 narių valdybos, išrinktos metiniame susirinkime rotacine tvarka. Jos savo darbą paskirstydavo komisijoms: pareigūnų, visuomeninės veiklos, statybos-remento ir "Labdaros" švietimo fondo. Svarbiausias vadovas — valdybos pirmininkas, nuo kurio sumanumo, veržlumo priklausė finansinė ir visuomeninė veikla. 35 metų laikotarpyje iškilniausias pirmininkas buvo a.a. Jurgis Strazdas, kuris LN vadovavo 16 metų, atlikęs pagrindinius organizavimo darbus ir padėjęs tvirtus ekonominius pagrindus ateičiai.

LN yra didelė ekonominė organizacija, kurią aptarnauja per 100 lietuvių — nuolatinių ir pagalbinių tarnautojų. Jų vadovas yra vedėjas, kuris yra atsakingas už visas finansines operacijas ir apskritai LN veiklą. Čia vyksta 4 dienas savaitėje bingo, sekmadieniais — valgykla, savaitgaliais — įvairūs pobūviai salėje lietuvių ir kitataučių. Veikia 7 dienas svetainė "Lokys", biblioteka ir "Paramos" kredito kooperatyvas. Pastarasis veikia savarankiškai, nuomuoja tik patalpas. Suvedus visus duomenis, per metus LN aplanko per 200.000 žmonių.

LN, atšventę 1987 m. lapkričio 7 d. 35-rių metų sukaktį, neplanuoja uždėti savo veiklai pabaigtuvių vainiko. Jie ruošiasi dar plėstis ir statyti senelių prieglaudos — slaugos namus. Tai rizikingas 5 milijonų dolerių vertės projektas, kuris reikalingas specialistų planavimo ir administravimo. Nepaisant kliūčių, LN valdyba, nors ir pamažu, tvirtais žingsniais eina pirmyn šio projekto realizavime. Manoma, kad 1988-89 m. dabartinėje LN autoaiškštėje atsiras 5 aukštų pastatas, kuriame senoji mūsų karta galės baigti savo gyvenimo saulėlydžio dienas lietuviškoje pastogėje.

Lietuviškas kryžius prie Toronto katalikų katedros su įrašu: "Lietuva — kenčiantis Kristus sovietijoje". Prie jo budojo jaunimo būrelis beveik ištisą parą 1987 m. lapkričio 14-15 d.d.

Nuotr. St. Dabkaus

Sidabrinė Kanados lietuvių fondo sukaktis

Kapitalas — Lietuvai, palūkanos — lietuviųbei!

HARIS LAPAS

Prieš 25-rius metus lietuvių idealistų tarpe kilo mintis įsteigti fondą, kurio palūkanos paremtų lietuvišką veiklą Kanadoje, o neliečiamas kapitalas būtų telkiamas atsikursiančiai Lietuvai.

Pradžią, kaip ir visos, buvo sunki. Per pirmąjį dešimtmetį buvo sukelta \$74.000, vėliau įnašai augo sparčiau ir šiuo metu kapitalas jau priartėjo prie \$900.000.

Fondo vadovybė

Pagal statutą, Kanados lietuvių fondas yra labdaringa, nepriklausoma institucija. Aukščiausias jos organas yra taryba, kuri susideda iš 12-kos rinktų ir 4 Kanados Lietuvių Bendruomenės skirtų asmenų. Taryba išrenka pirmininką, sekretorių ir valdybą iš 5 asmenų. Dabartinis v-bos pirmininkas ir buvęs tarybos pirmininkas yra Herbertas Stepaitis. Jo, kaip "Paramos" kredito kooperatyvo pirmininko, patirtis fondui yra labai reikšminga. Inž. E. Čuplinskas, buvęs valdybos pirmininkas, šiuometinis vicepirmininkas, yra daug prisidėjęs prie fondo gerovės, ypač pravedant naujų narių vajų. O kas nežino darbdžiaus, ilgamečio sekretoriaus Kosto Lukošiaus, kuris visa siela yra atsidavęs fondui!

Tarybos bei valdybos pirmininkais yra buvę: V. Ignaitis, inž. V. Balsys, dr. A. Pacevičius, H. Stepaitis, inž. E. Čuplinskas ir inž. H. Lapas.

Aukotojai

A. a. Augustas Juzeliūnas paliko \$123.000 palikimą. Žymusis ekonomistas "Paramos", Lietuvių namų ir "Labdaros" steigėjas a.a. Jurgis Strazdas iš savo palikimo paskyrė \$120.000.

Aleksas ir Teodora Kojelaitė, labai sėkmingi ūkininkai, po 25-rių darbo metų pardavę savo ūkius, neužmiršo tėvynės Lietuvos ir Kanados lietuvių pastangų išlaikyti tautinį sąmoningumą. Jie testamente fondui paskyrė \$100.000 ir yra jau įnešę \$74.000.

Edvardas ir Sofija Zatorskiai, žymūs Windsoro verslininkai, jau yra paaukoję fondui \$46.000.

Adomas ir Filomena Kantautai, gyvenantys Edmontone, įnešė \$25.000.

Šių dosnių ir visų kitų 1400 narių dėka fondas sparčiai auga ir, žinant lietuvišką pasiryžimą, greitai pasieks vieną milijoną dolerių.

Kapitalo investavimas

Fondo vadovybė kapitalą investuoja atsargiai, neperka jokių bendrovių vertybės laktų (stocks, bonds). Todėl neseniai pasireiškė biržoje stambūs nuostoliai mūsų fondo nepalietė. Kapitalas yra investuo-

Ką matė Brazilijos vyskupai Lietuvoje?

Pasakoja grįžęs iš Sovietų Sąjungos ir Lietuvos Brazilijos katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas vyskupas Dom Luciano Mendes de Almeida

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Kaune

Sekančią dieną išvažiavome į Kauną. Arkivyskupas Liudvikas Povilonis jau laukė mūsų kurijos patalpose. Kartu su juo buvo vyskupas pagalbininkas Juozas Preikšas. Atlaikėme šv. Mišias.

"Kokią kalbą vartojote Lietuvoje?" — buvo paklaustas Dom Luciano. Lietuvoje mes kalbėjome visomis kalbomis — lotyniškai, itališkai, angliškai, vokiškai. Ten esantis vertėjas rusas buvo tikrai nebereikalingas. Daug pasakojau jiems apie lietuviškas parapijas Sao Paulo meiste, apie Vila Zelinėje gyvenančius lietuvius, jų veiklą. Šv. Kazimiero parapiją, apie Maldos dieną už Lietuvą, kuri jau yra įvesta į Brazilijos katalikų liturgijos tvarkaraštį, apie lietuvių katalikų leidinius, kuriuos gauname iš Šv. Kazimiero parapijos ir ją išdaliname Brazilijos vyskupijoms.

Buvo ilgas ir įdomus pasikalbėjimas. Stengiausi perduoti visas žinias, kurias buvau surinkęs prieš važiuojant į Lietuvą. Valgėme pietus seminarijos profesorių valgomajame. Sėdėjau tarp abiejų vyskupų, vienoj pusėj arkivyskupas Povilonis, o kitoj — vyskupas Preikšas. Sovietų valdžios atstovas sėdėjo kartu prie bendro stalo, bet po pietų, matydamas, kad esąs ne taip jau reikalingas vertimams daryti, pasitraukė. Po pietų prie kavos mūsų pasikalbėjimas tęsėsi toliau.

Su vyskupais

Grupė jau buvo mažesnė: trys Lietuvos vyskupai ir mes dviese. Pasikalbėjimas buvo labai įdomus ir svarbus. Svarbiausia išlausėme skundus ir nepasitenkinimus. Lietuvos vyskupai sakė, jog nėra viskas taip paprasta ir lengva, kaip atrodo; turime dar 3 kunigus suimtus, kurie turėtų būti paleisti. Dar turime uždarytas šventoves, ypač Šv. Kazimiero ir Vilniaus katedrą. Su kunigų seminarija, kuri yra išlikoma grynai tikinčiųjų aukomis, bent šiuo metu yra truputį geriau: padidėjo seminaristų skaičius, profesoriai labiau vieningi. Per metus daromos tam tikslui dvi didelės lėšų rinkliavos.

Didelė problema esanti žodis. Negalime sakyti tai, ką galvojame, darome ką galime.

Su Vilniaus vyskupijos administratorium mons. A. Gutausku neteko pasimatyti. Buvo pranešta, kad jis išvykęs į Lenkiją. Kadangi jis yra jau senojio amžiaus, tai laukiama, kad jis bus pakeistas. Klausėme ar galime siųsti knygas į seminariją; atsakė ne, reikėtų pirma siųsti vyskupui į kurią. Pasitėravę apie katalikus Gudijoje ir Ukrainoje, gavome reikalingas informacijas. Prižadėjome, atvykę į Maskvą, padaryti oficialų pareiškimą apie Lietuvos tikinčiųjų rūpesčius ir kitus sunkumus.

Buvo labai svarbus ir reikšmingas susitikimas ir žinių pasikeitimas Kaune su Lietuvos vyskupais. Grįžome į Vilnių ir dar kartą bandėme aplankyti Šv. Kazimiero šventovę. Nors buvo pažadėta, kad ji bus atidaryta atsilankymui, šventovė liko uždara.

Vėl į Maskvą

Iš Vilniaus traukiniu išvykome atgal į Maskvą. Prieš išvažiuojant iš Vilniaus, mus apspito reporteriai, norėdami išgirsti mūsų pasisakymus. Skundėmės šventovių uždarymu. Teisinosi (reporteriai!), sakydami "jog visos šventovės priklauso valdžiai, kuri paskiria tiek, kiek tikintiesiems reikia. Dėl to likusios šventovės yra uždarytos. Kadangi reikia gerbti ateistų teises, kurie neturi tikėjimo, o jie taip pat reikalauja kultūrai įrengimų, tai kai kurios šventovės yra paverstos muziejais ir paveikslų galerijomis." Užginėjome jų (reporterių) argumentus, klausdami, kodėl nėra statomos šventovės naujuose priemiesčiuose, didėjant tikinčiųjų skaičiumi. Atsakymo negavome. Protestavome prieš Šv. Kazimiero šventovės pavertimą

ateistiniu muziejumi, nes tai yra gryna tikėjimo profanacija. Vienas reporterių pareiškė: "Niekas Lietuvoje nėra prašęs, kad Šv. Kazimiero šventovė būtų grąžinta!..." Aš (Dom Luciano) atsakiau: "Ar Jūs, pone reporteri, manote, kad aš patikėsiu į tokį Jūsų atsakymą! O Katedra? O Seminarija? Vienuolynai? Laisvė švento žodžio skleidimui?" Aišku, atsakymo negavome.

Pokalbis su pareigūnais

Grįžome atgal į Maskvą su lietuviškų gėlių puokšte ir daugybe įspūdžių. Sekančios 2 dienos Maskvoje buvo labai svarbios, reikšmingos, reikalaujancios daug įtampos ir darbo. Mes jau nebebuvome tokie naivūs. Jau daug ką sužinojome ir matėme. Pirmas susitikimas įvyko su Religijos reikalų valdyba, kuri priklauso tiesiogiai Sovietų Sąjungos ministrų tarybai. Tame susitikime dalyvavo keturi patys svarbiausieji Religiniių reikalų valdybos pareigūnai, būtent: pirm. Karčevas, katalikų skyriaus atstovas Kuznecovas, vicepirm. Milanovas ir vicepirm. religiniams reikalams Gusejevas. Kalbėjome dvi valandas. Pradžioje kalba buvo paprasta, lengva; paskui vis sunkesnė, kietesnė. Išreiškėme mūsų nepasitenkinimą patirtais dalykvais Lietuvoje. Išklėme vėl uždarytų šventovių klausimą, priminėm suimtus kunigus, nagrinėjome kunigų seminarijos problemas, Šv. Rašto vartojimą, vienuolius.

Įsileidome paskui į filosofinį pokalbį, nagrinėjome religinės laisvės klausimus, vaikų auklėjimą, katekizaciją; nagrinėjome tikėjimo svarbą žmogaus gyvenime. Valdžios atstovai užginčijo mūsų išskeltus reikalavimus, remdamiesi sovietiniais įstatymais. "Bet kodėl Jūs negalite pakeisti, patobulinti įstatymus?" — prieštaravome. Į tai gavome atsakymą, jog įstatymai yra visą laiką tobulinami, bet kad svarbiausia kliūtis esanti ta, kad didžioji tautos dalis yra ateistai. Pasikalbėjimas baigėsi, kai mes pasisakėme, kad rašysime peticiją Michailui Gorbaciovui, prašydami atidaryti Šv. Kazimiero šventovę ir Vilniaus katedrą, panaikinti suvaržymus kunigų seminarijai, leisti atidaryti vienuolynus. Mes parašėme keturių puslapių laišką — peticiją. Neprotestavome.

Viešas pareiškimas

Po to susitikimo su atstovais iš Pietų Amerikos instituto. Ten dirba apie 100 tyrinėtojų. Mes jiems kalbėjome pusantros valandos. Prieš išvažiuojant, pasirašėme viešą visuomenei pareiškimą. Šis dokumentas buvo diskutuojamas su ortodoksų atstovais, padaryta keletas ištaisymų, kol prieta prie bendro teksto. Pvz. jie buvo parašę, kad Ortodoksų ir Katalikų Bendrijos stengsis dirbti ir dėti visas pastangas taikos išlaikymui. Mes įrašėme pataisą: "Kad būtų sudarytos tinkamos gyvenimo sąlygos visoms tautomis, t.y. įvesta socialinė teisybė ir sąžinės laisvė, pagarba religinėms vertybėms, respektuojamas moralinis auklėjimas ir religinis švietimas tiems, kurie yra tikintieji". Tai buvo įrašyta į viešą pareiškimą, kuris turėjo būti spaudoje paskelbtas.

Po kelionės

Grįžome per Romą į Braziliją. Mūsų kelionė į Sovietų Sąjungą ir Lietuvą buvo labai naudinga ir reikalinga. Džiaugiuosi, kad turėjau progos pažinti lietuvius, gyvenančius Sao Paulyje, pamatyti tą mažą šalį ir tokius stiprius žmones — baigė vyskupas Dom Luciano savo pasikalbėjimą Šv. Kazimiero parapijos salėje Sao Paulo mieste, Brazilijoje, 1987 m. rugšėjo 20 dieną.

Pasikalbėjime dalyvavo 12 organizacijų atstovai. Pasikalbėjimas buvo įrašytas į juostelę portugalų kalba ir sutrumpintai išverstas bei paruostas spaudai lietuvių kalba, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdybos.

Aleksandras Valavičius, BLB valdybos pirmininkas

Akademiniis "Ateities" savaitgalis jau eilę metų yra tapęs Čikagos rudens kultūrinio gyvenimo tradiciniu renginiu. Savaitgalyje dalyvauja Čikagos lietuvių visuomenė, o pasiskaitęs skaityti kviečiami prelegantai iš Čikagos ir iš kitų miestų. Šiemet du paskaitinininkai atvyko iš Toronto, vienas iš Vašingtono ir vienas buvo vietinis čikagietis.

Pogrindžio spauda
Penktadienį, spalio 30, Čikagos lietuvių visuomenė susirinko Jaunimo centro kavinėje išgirsti neseniai iš Lietuvos atvykusio prof. Vytauto Skuodžio. Vakaronėi vadovavo Saulius Kuprys. Prof. Skuodžio suėmimo laikotarpį apibūdino "Pasaulio lietuvių" dažnas pogrindžio spaudos parengėjas Mindaugas Pleškys.

V. Skuodis ir jo šeima kartu pergyveno daug sunkumų. Kol tėvas dirbo fizinį darbą lageryje, motina turėjo auginti jaunas dukreles, kai kada su kitu moraline parama, kai kada su pašaipa.

Prof. Skuodis kalbėjo apie pogrindžio spaudos įtaką dabartinėje Lietuvoje, vis įterpdamas taiklių komentarus, pritaikytų Čikagos spaudai ar ateitininkams. Jis įteikė Ateitininkų federacijos vadui Juozui Polikaitiui seno ateitininko Lietuvoje dienoraštį iš sunkaus ateitininkų laikotarpio, kai jų veikla turėjo būti pogrindyje.

Po įdomių klausimų ir jų atsakymų Skuodžių šeima buvo apsupta vakaronės dalyvių. Pavargusi šeima išvyko namo pailsėti prieš sekančią kelionę.

Okupacijos žaidžios
Šeštadienį Akademiniis "Ateities" savaitgalio dalyviai buvo labai užimti. Buvo dvi paskaitos, vienas pašnekesys, ir vakare — "Ateities" žurnalo vakaras.

Rytą dr. Saulius Sužiedėlis iš Vašingtono kalbėjo tema "Vokiečių okupacijos istorinė metodologija ir OSI". Komentatore buvo Rasa Razgaitienė iš Niujorko, o sesijai pirmininkavo Daina Kojelytė. Istorija kaip mokslas ir istorijos faktų panaudojimas teismuose buvo įdomus punktas. Šios sesijos tema buvo ypač tinkama šiais laikais. Dr. Sužiedėlis neturėjo naujausių žinių apie OSI veiklą, nes jis iš ten pasitraukė. Rasos Razgaitienės komentarai priminė visiems: nors istorikai nori analizuoti praeitį šaltai, dabartiniai teismai labai giliai paveikia asmenis ir jų šeimas.

Tautžudystė
Po pietų prof. dr. Romas Vaštokas iš Peterborough, Ont., skaitė paskaitą "Žvilgsnis į genocidą iš visuotinės perspektyvos: dėmesio stoka, priežastys ir pasekmės". Jis padarė įdomią apžvalgą. Esą istorijoje buvo nemažai žiaurumų. Kiti asmenys praktikuoja, angliškai pasakius, "selective outrage". Dr. Vaštokas netikėtai turėjo skubiai išvykti neišgirdęs nei dr. Adolfo Damušio komentarų, nei publikos klausimų. Dr. Damušis labai detalai apibūdino, kaip genocidas paveikė lietuvių tautą. Šiai sesijai pirmininkavo dr. Linas Sidrys.

Pokalbiai Izraelyje
Po trumpos pertraukos Al-dona Zailskaitė pristatė Joną Pabedinską, kuris yra ne tik Akademinių "Ateities" savaitgalių pagrindinis rengėjas, bet ir paskaitininkas. 1987 m. jis, keliaudamas profesionaliais reikalais Izraelyje, turėjo įdomių pokalbių su įdomių žmonių grupe — Lietuvos žydais, kurie dabar gyvena Izraelyje. Pokalbiai su pustuzinu žmonių sudarė medžiagą įdomiom pastabom. Beveik visi buvę Lietuvoje žydai, su kuriais J. Pabedinskas kalbėjo, nenorėjo, kad jų pavardės būtų skelbiamos. Jie sudarė skersinį pjūvį Lietuvos istorijos laikotarpių — išvykę Izraelin prieš karą, po karo ir dabar. Atrodo, kad išėję mokslus Lietuvoje turi jai daug pagarbos ir yra dėkingi. Ne visi seka, kas dabar darosi su OSI įstaiga JAV-se. Lietuva, žinoma, turės specialią vietą jų prisiminimuose, bet ar dabar Izraelyje gyvenantys Lietuvos žydai norės palaikyti ryšius su lietuvišiais išėjusiais Šiaurės Amerikoje, liko neišspręstas reikalas.

Akademiniis "Ateities" savaitgalis

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Žurnalo vakaras
"Ateities" žurnalo vakaras praėjo su dideliu pasisekimu. Prie 29 stalų sėdėjo gerai nusiteikę svečiai. Juos pasveikino pagrindinė vakaro organizatorė — J. Damušienė. J. Damušienė, kartu su bilietai platintoja I. Polikaitiene, šeimininke p. Kupcevičiene, vakariinės organizatorė M. Salikienė, gerimų ir bilietai prižiūrėtojai p. Arštikiu, p. Kazlauskų, p. Šilkaičių sunkiai dirbo. Lietuvių parengimai dažnai susikryžiuoja vienas su kitu. "Ateities" vakarienė turėjo konkuruoti su kitais pobūviais. Tai turbūt sukėlė vakaro organizatoriams daug rūpesčių.

Vakaro metu dr. A. Liulevičius ir R. Kubiliūtė perskaitė sąrašus jaunų kūrėjų, kurie neapleido žurnalo, nors jis dabar neturi redaktoriaus. Šešiasdešimt jaunųjų bendradarbių buvo apdovanoti kukliomis premijomis. Prel. Juozo Prunskio dosni dovana įgalina skirti "Ateities" jaunimo kūrybos premijas šiems ir ateinančioms metų. Prel. Prunskis ir Ateitininkų federacijos vadovas Juozas Polikaitis įteikė pažymėjimus tiems jauniems kūrėjams, kurie galėjo dalyvauti šiame vakare.

"Ateitis" įvertino savo jaunus fotografus, rašytojus, žurnalo iliustratorius, straipsnių rašytojus, reportažų autorius, poetus, korespondentus. Jaunučiai, moksleiviai ir studentai talkina "Ateičiai" iš JAV, Kanados (Linas Daukša, Onutė Žukauskaitė, Rimas Čuplinskas, Marytė Balaišytė, Rimas Prakapas, Darius Čuplinskas ir kiti), iš V. Vokietijos (Vasario 16 gimnazijos). Po premijų įteikimo Toronto trijulė "Serenada" linksmai nuteikė vakaro dalyvius, įjungdami juos į dainavimą. Po vakariinės "Ateities" vakaro dalyviai šoko "Aido" orkestrui linksmi pagrojanč.

Vakaro metu muzikos atėjo pasiklausti net sovietų rinktinės krepšinio komandos 3 žaidėjai iš Lietuvos, kurie tuo metu viešėjo Čikagoje.

Jauna dailininkė
Sekmadienį, lapkričio 1, Ateitininkų namuose įvyko kuklus Viktorės Venclovaitės meno parodos atidarymas. Birutė Šontaitė apibūdino jauną menininkę, jos išėjusius mokslus ir pan. Ji perskaitė Viktorės minčių apie jos meną, apie jos paveikslų ciklą "Veidai". Toli mi Rytai ir įdomūs pasaulio kampai, jų žmonės figūravo jos meno darbuose.

Romanas Lietuvoje
Po Mišių, per kurias pasimeldėm už gyvus ir mirusius ateitininkus, savaitgalio dalyviai pasisotino šiltais pietumis. Po pietų įvyko dr. Broniaus Vaskelio paskaita "Šiuolaikinis romanas Lietuvoje: žmogaus ir pasaulio koncepcijos". Sesijai pirmininkavo Danutė Rukšytė. Paskaitininkas apibūdino tris rašytojus: Avyžių, Lankauską ir Kondrotą. Jis rado panašumų ir skirtumų tarp šių autorių romanų, parašytų per praėjusį penkmetį. Tai "Degimai" (Avyžiaus), "Projektas" (Lankausko), "Ir apsiniaukę pro langą žiūri" (Kondroto).

Prof. Vaskelis kalbėjo apie dabartinės Lietuvos rašytojų sukurtą atmosferą, žmogaus instinktus, impulsus ir pamėnė, kad žmogus šiuose romanuose gali būti be dvasinės pusiausvyros.

Terorizuoja literatura
Rašytojo Juozo Kraliausko tema "Lietuvių rašytojai ir literatura kultūrinuose mainuose" buvo daugiau epizodinė negu metodiška. Rašytojas apibūdino laikotarpį, kai vyko "teroras prieš literatūrą ir rašytojus". Mokslo akademija 1947 m. pašalino tikruosius narius Vincą Krėvę ir Mykolą

Biržišką kaip "tautos išdavikus". Mykoloičio-Putino ir Sruogos raštai buvo pavadinti "svetimi tarybinei liaudžiai ir tikrovei". Prieš dešimtmetį buvo sakoma "literatūros partiškumas yra pagrindų pagrindas". Kalbėtojo žodžiais, šis pokario laikotarpis buvo lyg "ledlaikis", kuris "pasibaigė, nutirpo lyg nebuvo istorinės praeities". Jo nuomone, rašytojams grėsė tada ir gresia dabar įvairūs gyvenimiški pavojai. Todėl jie rašo apie klasių kovas, galingus herojus, kurie pasitarnauja partijai, liaudžiai ir pan. Kalbėtojas nepareikšė daug optimizmo kitokiam literatūros pobūdžiui, kol vyrauja dabartinė santvarka.

Šiai sesijai pirmininkavo Vida Kuprytė.

Iki pasimatymo
Akademiniis "Ateities" savaitgalis jau praeityje. Kiekvienais metais Jonas Pabedinskas ir rengėjų komitetas stengiasi pajudinti dalyvaujančių smegenis, vaizduotę ir jausmus. Organizavimo darbai prasideda mėnesiais prieš savaitgalį. Finansiškas užnagaris nedidelis. Čikagos visuomenė, iš kitur atvykę paskaitininkai ir dalyviai lanko sesijas, pasirenka jiems aktualines ar net visose dalyvauja. Tai rodo savaitgalio organizatoriams, kad savaitgalis domina publiką. Kasmetiniai temų pakeitimai, kasmetiniai nauji paskaitininkai yra savaitgalio centrinis pagrindas.

Ateitininkų principai leidžia laviruoti nuo šeimyniškumo iki tautiškumo ir pan. Pirmininkaujančių vaidmuo svarbus, nes kartais klausytojai nori tapti paskaitininkais, kartais klausytojai ne visai pagauna centrinę paskaitininko temą ir kelia ne visai aktualius klausimus. Pirmininkaujantis turi mandagiai apriboti klausimus.

Dėkojame visiems dalyviams, paskaitininkams ir svečiams. Iki pasimatymo 1988 m. akademiniame savaitgalyje.

Rinkimų taisyklės

KLB XIII-sios krašto tarybos antrosios sesijos, įvykusios 1987 m. lapkričio 14-15 d. d. Toronto, buvo nustatytos sekančios taisyklės rinkimams Kanados atstovų į VII-tąjį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą 1988 m. birželio 28-39 d. d. Toronto

1. KLB renka 15 atstovų į VII-tąjį PLB seimą.
2. KLB krašto tarybos nariai renka atstovus į VII-tąjį PLB seimą.
3. Kandidatais į atstovus gali būti:
 - a. kiekvienas KLB XIII-sios krašto tarybos narys,
 - b. kiekvienas pilnateisis KLB narys, susimokėjęs solidarumo mokestį už 1987 metus ir turįs raštu rekomendacijas dviejų KLB XIII-sios krašto tarybos narių.
4. Kiekvienas kandidatas turi duoti raštišką sutikimą būti renkamui; jei išrinktas įsipareigoja dalyvauti VII-tajame PLB seimo suvažiavime 1988 m. birželio 28-30 dienomis Toronte bei užsimokėti visas savo išlaidas, susijusias su seimu.
5. Kiekvienas KLB XIII-sios krašto tarybos narys gali rekomenduoti tik vieną kandidatą.
6. KLB krašto valdyba paskiria rinkimų komisiją iš 3-ju asmenų. Rinkimų komisijos sprendimai yra galutiniai.
7. Rinkimų eigos tvarka:
 - a. PLB VII-tojo seimo kandidatų į atstovus pareiškimų bei rekomendacijų lapai išsiunčiami KLB XIII-sios krašto tarybos nariams iki 1987 m. lapkričio 23 d.
 - b. Sutinkančiųjų kandidatuoti pareiškimai turi būti rinkimų komisijai išsiųsti iki 1987 m. gruodžio 31 d.
 - c. Rinkimų komisija paruošia kandidatų sąrašą bei balsavimo korteles ir išsiunčia KLB XIII-sios krašto tarybos nariams iki 1988 m. sausio 8 d.
 - d. Balsavimo kortelės grąžinamos iki 1988 m. vasario 5 d. (grąžinimo data — pagal pašto antspaudą, nevelėsnė kaip 1988 m. vasario 5 d.).
 - e. Rinkimų rezultatai skelbiami Kanados lietuvių spaudoje ne vėliau kaip 1988 m. vasario 29 d. Inf.

6 psl. • Tėviškės žiburiai • 1987. XII. 1 — Nr. 49 (1972)

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, dalyvavusiems mūsų sūnaus Arvydo-Albino-Juozo krikštynose.
Nuoširdus ačiū visiems už dovanas, gražius linkėjimus bei gerą nuotaiką.
Ypatinga padėka kun. A. Simanavičiui, OFM, seselei Margaritai, solistui V. Venikačiui, E. Sondienei, A. Benotui.
Jūsų visų nuoširdumas liks mums neužmirštas.
Dėkinga Blauzdžiūnų šeima

PADĖKA

Brangiai žmonai, mamai ir močiutei
a.a. STEFANIJAI JAGĖLIENEI
mirus,
dėkojame visiems pareiškusiems užuojautą mūsų liudėsio valandoje, lankiusiems velionę ligoninėje, laidotuvių namuose ir užprašiusiems šv. Mišias už jos vėlę. Dėkojame už gražias gėles ir visas aukas jos intencija. Ypatinga padėka kun. klebonui J. Staškevičiui ir kun. K. Kaknevičiui už maldas prie karsto ir šv. Mišias, solistei J. Sriubiškienei už gražų giedojimą šventovėje, A. Augaitienei už gražius atsisveikinimo žodžius.
Esame dėkingi karsto nešėjams ir visiems padėjusiems ją į amžino poilsio vietą.
Nuoširdžiai dėkojame J. Bubulienai už pusryčių paruošimą ir visoms ponios už pyragus.
Vyraz Juozas, duktė Nijolė ir sūnus Algis su šeimomis

A+A
prelatui PRANUI VASERIUI
Australijoje mirus,
MARIJAI NORMANTIENEI
Toronte mirus,
reiškiame giliausią užuojautą VASERIUI ir NORMANTŲ šeimoms —
307-1966 Main St. W.,
Hamilton, Ont. L8S 1J6
E. ir Br. Šopiai

A+A
ONAI KYBARTIENEI
iškeliavus amžinybėn,
jos sūnus — ALFONSA, STASĮ, VLADĄ ir jų šeimas bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
Alina ir Kazys
Žilvyčiai su šeima
Halina Rickienė

A+A
ONAI KYBARTIENEI
mirus,
jos sūnus — STASĮ, VLADĄ ir ALFONSA bei jų žmonas, vaikaičius — ČESLOVĄ, ALGĮ, BIRUTĘ, NIJOLĘ, ANTANĄ, JŪRATĘ, RAIMUNDĄ ir RAMONĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —
J. J. Stanaičiai
D. G. Skaisčiai
R. Butkevičienė
E. V. Sakavičiai

Politinė lietuvių konferencija Vašingtone II

(Atkelta iš 3-čio psl.)
Aukštos technologijos kraštuose žmonės yra labiau išsimokslinę, komunikacija ten yra labai išsiplėtusi, ir todėl žmonės siekia daugiau asmeninių laisvių. Dar nežinoma iki kokių laipsnių "atvirumo" politika bus išvystyta ir leidžiama. Leidžiant daugiau "atvirumo", didės ne tik žmonių, bet ir tautybių reikalavimai didesnės laisvės. Kova dėl žmogaus teisių yra daug vilties teikianti sritis.
Dr. Remeikis siūlė tokius uždavinius laisvinimo politikos veikloje, nepamirštant, kad pagrindinis tikslas tebelieka tas pats — laisva Lietuva.

Tarptautinėje plotmėje: a. reikalingas nuolatinis spaudimas į Sovietų Sąjungą, kad būtų įgyvendintos žmogaus teisės, įskaitant ir tautų apsisprendimą, b. politinis išeivijos dėmesys turi būti vis daugiau kreipiamas į Vakarų Europą, nes jos reikšmė ir įtaka nuolat auga.
Santykiuose su tauta: a. rei-

kia išnaudoti iki galimų ribų atvirumo politiką, puoselėjant ryšius su tauta, nes tai svarbi priemonė palaikyti nepriklausomybės idėją tautoje, b. išvystyti priemones moralinei ir materialinei pagalbai, c. reikia atsargumo, kad nekilėtų reakcija, dėl kurios galėtų jie nukentėti, d. ryšiai yra svarbūs išeivijos kultūros palaikymui ir jos jauniosios kartos tautinio jausmo palaikymui.
Dr. Remeikis mano, kad organizacinė ir finansinė PLB bazė politinei veiklai nėra pakankamai išvystyta. Reikia politinio vykdomojo centro ir patariamojo organo iš specialistų akademikų ir kvalifikuotų veikėjų. Dabartinės visuomeninių reikalų komisijos nėra efektingos, veikia nereguliariai, nėra tinkamo santykio tarp vykdytojų ir politinių analizuotojų.
Su šėsomis yra dar blogiau — jų per mažai; visų krašto Bendruomenės turėtų turėti bent \$100,000 metinių pajamų. Gal yra steigtinas Laisvės fondas.

Dėmesio savininkai ir nuomininkai Toronto mieste, York, Etobicoke, North York, Scarborough ir The Borough of East York.

PROPERTY ASSESSMENT

ir 1988 metų miesto ir mokyklos mokesčiai

Vietinės įvertinimų įstaigos Ontario provincijoje yra atsakingos už nekilnojamo turto įvertinimą dėl miesto ir mokyklos mokesčių.
"Assessment Rolls" yra paruošiami ir iššalinami miestų valdyboms, kurios naudoja juos dėl "mill rates" nustatymo ir nuosavybės mokesčių apskaičiavimo. Jūsų namo arba business nuosavybės mokestis 1988 metais bus apskaičiuojamas padauginant nustatytą nuosavybės vertę iš "mill rate".
Jeigu jūs norite sužinoti daugiau apie nuosavybės įvertinimą, prašome apsilankyti, kai jūsų vietinė įvertinimų įstaiga turės Open House.

Open House
Kiekviena miesto dalis turi Open House, tam kad jūs turėtumėte galimybę pakalbėti su vietinės įstaigos darbuotojais apie jūsų nuosavybės įvertinimą.
Mokesčių valdininkas paaiškins, kuo pagrįstas jūsų nuosavybės įvertinimas ir jis turi teisę ištaisyti neteisingus duomenis prieš pateikiant "Assessment Roll" jūsų miesto valdybai.
Jeigu jūs turite klausimų, bet negalite dalyvauti Open House susirinkimuose, prašome kreiptis į jūsų vietinę įvertinimų įstaigą.

Pranešimas apie nuosavybės vertę
Savininkai ir nuomininkai gaus "Notice of Property Valuation" (Pranešimą apie nuosavybės vertę) tik tuo atveju, jeigu duomenys apie nuosavybės vertę pasikeitė praėjusių metų bėgyje, jeigu buvo paduotas prašymas dėl vertės pakeitimo arba jeigu toje miesto dalyje buvo visuotinis nuosavybės peržiūrėjimas. Jeigu jūs gausite "Notice of Property Valuation", tai reikš, kad jūs pakeitėte remiama mokyklą, kad pasikeitė nuosavybės vertė arba kiti duomenys iš praėjusių metų pranešimo.

Prašymų padavimas
Jeigu po apsilankymo į Open House jūs esate nepatenkintas nuosavybės įvertinimu, jūs turite teisę kreiptis į Assessment Review Board. Ši komisija nusprendžia, ar įvertinimas buvo teisingas ir ar atitinka panašios nuosavybės įvertinimą toje gyvenvietėje. Kreiptis į Assessment Review Board yra lengviau ir paprasčiau, negu į teismą.

Prašymų padavimo laikas
Paskutinė diena paduoti prašymams yra 1988 m. sausio 12 d.
Jeigu jūs norite paduoti prašymą, jūs galite naudoti formą, kurią gausite su "Notice of Property Valuation", galite rašyti laišką, arba galite naudoti "Notice of Appeal Form" (Prašymų formą). Jūs turite parašyti nuosavybės adresą, jūsų sąrašo numerį ir prašymo priežastį. Prašymas turi būti paduotas iki 1988 m. sausio 12 d.
"Notice of Appeal" formas ir Regional Registrar of the Assessment Review Board adresą galima gauti iš Open House, iš jūsų Regional Assessment Office arba iš jūsų miesto valdybos.

Schedule of Open Houses

Mon. Nov. 30-Fri. Dec. 7 & Tues. Dec. 8, 8:30 a.m.-8:00 p.m.

FOR: CITY OF NORTH YORK
AT: Regional Assessment Office
55 Doncaster Avenue
Thornhill, Ontario L3T 1L7
(416) 889-9503

FOR: CITY OF SCARBOROUGH and
BOROUGH OF EAST YORK
AT: Regional Assessment Office
7 Overlea Boulevard
Toronto, Ontario M4H 1A3
(416) 423-1240

FOR: CITY OF TORONTO
AT: Regional Assessment Office
90 Eglinton Avenue East, suite 300
Toronto, Ontario M4P 3A5
(416) 496-6300

FOR: CITY OF ETOBICOKE
and CITY OF YORK
AT: Regional Assessment Office
4 Eva Road
Etobicoke, Ontario M9C 2A3
(416) 621-9400

Ministry
of
Revenue
Ontario

Dalis jungtinio choro, atlikusio Nagio-Stankevičiaus kantatą „Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“ ir Govedo giesmę „Šeši šimtai metų klūpo“ Ryersono teatre Toronte 1987 m. lapkričio 14 d. Nuotr. St. Dabkauskas

Kantata Toronto scenoje

„Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“ muzikiniu požiūriu

T. GUREVIČIUS

Toronto lietuviai pagaliau sulaukė progos išgirsti jau gerokai pagarsėjusio muzikos – kūrinio „Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“, apvainikuojančio Lietuvos krikšto sukaktį Toronte. Jis buvo sėkmingai atliktas lapkričio 14 d. Ryerson teatro salėje.

Atvykęs į salę, patekau į šoninę, per arti scenos vietą. Iš tokios tad perspektyvos aš ir bandau pareikšti savo nuomonę.

Po kelių minučių, į skoningai dekoruotą sceną pradėjo rinktis orkestro nariai. Neryžtingu plojimu publika pasitiko pirmąjį smuiką. Pagaliau dirigentas, kantatos kompozitorius, A. Stankevičius, nurodęs orkestrui atitinkamą taktą, pradėjo diriguoti įžanginį kūrinį – simfonetę „Kryžių kalnas“.

Mažos sudėties orkestras, daugiausia styginis su keliais pučiamaisiais instrumentais, neblogai sugrojo šį kūrinį, nors karts nuo karto pirmasis smuikas ne visai tvirtai laikėsi savo dalyje. Būtų galima sakyti, kad šis nesudėtingo turinio kūrinys maloniai nuteikė klausytojus savo lyriškumu. Be abejonės šį įžangą aplamai pranašavo visos kantatos muzikinį stilių – tradicinį, lengvą, be stiprių disonansų harmoniją, nekomplikuotus ritmus, skoningai išvystytas melodijas. Anot Nagio, ši kantata yra visiems prieinama ir suprantama. Šiuo atžvilgiu jisai neklaido.

Po simfonetės patsai poetas H. Nagys, šios kantatos libreto kūrėjas, tarė jautrų įžanginį žodį, kuris publikos buvo labai šiltai priimtas. Neeilinis jis poetas – neeilinis jo ir pasisakymas.

Toliau sekė eilė kūrinų, sudarančių bendrą kantatos tematinę struktūrą. Čia pasireiškė mums jau gerai pažįstami solistai: V. Verkaitis, S. Žiemelytė, R. Strimaitis, A. Pakalniškis ir J. Vaskevičius. Kompozitorius J. Govedas ne tik grojo elektroniniais vargonais (keyboard synthesizers),

bet ir sudirigavo jo paties komponuotą giesmę „Šeši šimtai metų klūpo“. Dalyvavo jungtinis choras, sudarytas iš bene šešių vienetų, ir orkestras, kuris ne tik akompanavo, bet ir pasireiškė kaip integrali visos kantatos dalis.

Mano sėdimose vietose buvo sunkoka išgirsti subtilius giesmių bei žodžių niuansus, nes orkestro styginiai bosai dažnokai duslino kitus orkestro ir choro garsus. Bet retkarčiais buvo galima išgirsti ir pajusti kai kurių kūrinų ryžtingą subangavimą, pvz. simfonetėje ir giesmėje „Šeši šimtai metų klūpo...“ Be kitko, būtų galima ypač teigiamai paminėti ir kai kurias giesmes, kaip „Krikšto giesmė“ ir „Prisikėlimo himnas“, kurios nuotaikingai skambėjo kantatos dvasioje. Aš manau, kad jos tikėtų giedoti ir kitomis progomis. Dar įdomiomis savo variacijomis išsiskyrė „Lenkiamės Tau“.

Nors derėtų ką nors pasakyti apie mūsų solistų pastangas, bet ši kartą negaliu prisitarti nei teigiamai, nei neigiamai. O problema ta, kad juos buvo sunku girdėti ir matyti iš mano vietos. Spygliai tenka ir tiems, kurie nesugebėjo solistams surasti tinkamesnės vietos scenoje. Mano nuomone, jiems būtų buvę geriau giedoti priekyje scenos, arčiau dirigento.

Nedaug ką galiu pasakyti ir apie chorą, kuris gan statistiškai atliko savo muzikinį vaidmenį. Norėtusi, kad jisai būtų teikęs didesnę reikšmę kai kurių harmonijų pakitimuose, ypač frazių pabaigoje, kur buvo įterpta gan maloniai skambančių disonansų. Be to, chorui ne visiškai sekėsi darniai bei prasmingai deklamuoti „Raudotinėje“.

Bet mano nuomonė ir pastabos nepakeis girtinų faktų apie kantatą „Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“. H. Nagys ir A. Stankevičius praturtino išeivijos lietuvių kultūrinį lobį, ir kantatos atlikėjai bei organizatoriai energingai bei atsidavusiai prisidėjo prie šio svarbaus, sėkmingo renginio.

Premijų šventė Niujorke

Literatūros premijos įteiktos rašytojams – Česlovui Grincevičiui, Pauliui Jurkui, Antanui Vaičiulaičiui

Lietuvių rašytojų draugijos iniciatyva Kultūros židinyje Niujorka 1987 m. spalio 31 d. buvo surengta literatūros šventė ir premijų įteikimas. Pačią šventę suorganizavo LB Niujorko apygardos valdyba, kuriai pirmininkauja Aleksandras Vakselis.

Pirmajai daliai vadovavo kun. Leonardas Andriekus, OFM, buvęs ilgametis Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas. Į garbės prezidiumą pakviesti: vysk. Paulius Baltakis, OFM, gen. Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, LB Niujorko apygardos pirm. Aleksandras Vakselis, svečias disidentas prof. Vytautas Skuodis, Lietuvių fondo atstovė Lilija Milukienė, poetas Bernardas Brazdžionis ir laureatai – Česlovas Grincevičius, Paulius Jurkus, Antanas Vaičiulaitis.

Pradžioje poetas Bernardas Brazdžionis kalbėjo apie lietuviškas literatūros premijas, kada jos pradėtos skirti, kas nepriklausomoje Lietuvoje jas laimėjo, kai premijos buvo atgaivintos Vokietijoje ir perkeltos į Ameriką. Taip Lietuvių rašytojų draugija yra paskyrusi jau 38 premijas.

Po Bernardo Brazdžionio kalbos buvo įteiktos pačios premijos. Pradžioje Bern. Brazdžionis paskaitė protokolą ištraukas, kam tos premijos skiriamos ir už ką. 1985 m. premija už grožinę literatūrą buvo padalinta pusiau – paskirta Česlovui Grincevičiui ir Pauliui Jurkui. Tai ne pirmas atvejis, kad premija padalinama ir paskiriama dviem autoriam. Normali LRD premija yra 2000 dol. Dabar už 1985 metus 1000 dol. premijos buvo įteiktos Pauliui Jurkui už jo knygą „Kai Vilniaus liepos žydi“, Česlovui Grincevičiui už knygą „Vidudienio varpai“.

1986 m. premija paskirta Antanui Vaičiulaičiui už knygą „Vidunaktis prie Seimėnos“. Premijų mecenatas – Lietuvių fondas. Premijas ir

įteikė to fondo atstovė Lilija Milukienė.

Bernardas Brazdžionis ta pačia proga Nelei Mazalaitei jos 80 metų sukakties proga įteikė laurų šakelę ir egzotinės gėlės – rojus paukštį Joana Vaičiulaitienei ir poetę Kotrynai Grigaitytei.

Premijas įteikus, savo kūrybos fragmentą paskaitė Česlovas Grincevičius, o Antanas Vaičiulaitis papasakojo, kaip jis pradėjo rašyti, kaip pirmą kartą pamatė poetą Maironį, apibūdino Nelės Mazalaitei Gabienės kūrybą ir priminė jos 80 metų sukaktį. Poetas Bernardas Brazdžionis paskaitė keletą eilėraščių iš savo naujos poezijos knygos, kuri bus greitai išleista. Pirmą dalis baigta Maironio daina „Lietuva brangi“, nes ir pati šventė rengta Maironio 125 metų gimimo sukakties metais.

Antroje dalyje dainavo solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio. Jos repertuaras, pagerbiant lietuviškos kūrybos šventę, buvo tik lietuviškas. Jai akompanavo lietuvių bičiulis William Smiddy, dar solo paskambinęs tris Chopino nokturnus.

Po programos svečiai buvo pavašinti vynu, o LB apygardos valdyba surengė gražias vaišes programos dalyviams ir kvietiniams svečiams. Šventė buvo pakili ir Niujorko lietuvių visuomenei brangi bei vertinga, nes čia tokių renginių tikrai mažai. A.D.

Atsiųsta paminėti

DER WALD, ein Poem von Antanas Baranauskas, im Deutsche uebertragen von Alfred Franke. Verlag Gerhard Rautenberg, Leer 1987. Titel des Originals, „Anykščių šilėlis (Der Hain von Anykštchen)“. Kaina – 10 D M. Gaunama šiuo adresu: Alfred Franke, In den Wiesen 3, 2839 Wehrbleck, W. Germany.

ZODIS, Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos leidinys, 1987 m. ruduo. Redagavo Stasys Dargis.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Iškilioji sol. Lilija Šukytė, lyrinis sopranas, lankėsi pas JAV lietuvių ir savo koncertais įsijungė į du renginius. Jos koncertas Bostono lietuviams rugsėjo 27 d. Cambridge, Sanders teatro salėje, buvo skirtas tuo metu vykusiam Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimui, o kitas koncertas spalio 3 d. Niujorko lietuviams Kultūros židinyje – sidabrinai JAV lietuvių fondo sukakties. Abiejose koncertuose viešniai iš V. Vokietijos akompanavo jos vyras dr. Vytenis Vasyliūnas. Pirmoji koncertų dalis buvo skirta vokiečių kompozitorių F. Mendelssohn-Bartholdy ir H. Pfitznerio dainoms, Kazimiero Viktoro Banaičio, Vytauto Klovo kūriniams, kuriuos papildė Juozo Gruodžio harmonizuotos liaudies dainos, o Bostone – ir Jeronimo Kačinsko. Niujorkiečiams, prisimindama šiemetinių šimtųjų Stasio Šimkaus gimtadienį, sol. Lilija Šukytė padainavo sukurtojo dainą „Kur baūkė samanota?“

XXXIV-sis „Santaros-Šviesos“ suvažiavimas 1987 m. rugsėjo 10-13 d. d. Mičigano valstijoje, Taboro farmoje prie Sodų vietovės, susilaukė apie 150 dalyvių, kurių eilėse buvo ir troy svečiai iš Vilniaus: poetė Judita Vaičiūnaitė, literatūros kritikas Vytautas Kubilius, istorikė Inga Lukšaitė. Didžioji paskaitų ir pokalbių dalis buvo skirta literatūrai. Judita Vaičiūnaitė savo paskaitoje „Jaunieji Lietuvos poetai“ aptarė ryškiausių jaunųjų kartos poetus, išleidusius pirmąsias poezijos knygas – Nijolę Miliauskaitę, Gražina Cieškaitę, Korneliją Platelį, Antaną Jonyną, Liutaurą Degėšį, Antaną Gailių, Vaidotą Daunį, Rolandą Rastauską, Edmondą Kelmicką, Donaldą Kajoką. Vytautas Kubilius skaitė paskaitą „Vertės problema kritikoje“. Lietuvių kritiką slepia menkavertisumo našta. Mat ten jos nereikia knygos reklamai. Skaitytajai nuperka knygas, dar nepasirodžius pirmosios recenzijos, o rašytojai, žiūrėdami iš aukšto, nori tik glostančios kritikos. Pasak V. Kubiliaus, kritikos pagrindas yra jos dvasinis ir moralinis sutapimas su kūriniu. Pokalbiui su V. Kubiliu vadovavo Rimvydas Šildajoris. V. Kubilius kritiko dalį dainų K. Korską ir V. Mykoliaičio-Putino iki dabartinių dienų suskirstė į tris lankas: visuomeninę-socialinę, psichologinę ir kultūrinę-istorinę. Esmė geras kritikas turi mylėti kūrinį, juo gyventi ir analizuoti patirtus jausmus. V. Kubilius, aptardamas poeziją ir prozą Lietuvoje, prisipažino, kad prozoje dabar yra stipresni estai. Ilona Gražytė-Maziliauskienė pokalbyje su J. Vaičiūnaite ją pavadino miesto poete, šia linkme nukreipdama klausimus. J. Vaičiūnaitė sutiko, kad ji, gyvendama Kaune, nuolat svajodavo apie Vilnių, o dabar Vilniuje svajoja apie Kauną.

Literatūrai buvo skirtos ir kai kurios kitos paskaitos „Santaros-Šviesos“ suvažiavime: Violetos Kelertienės – „Tarp novelės ir romano – šiuolaikinė apysaka Lietuvoje“, Birutės Ciplijauskaitės – „Tautinis sąmoningumas ir universali estetika XX amžiaus pradžios Lietuvoje“, Ilonos Gražytės-Maziliauskienės – „Feministinės literatūros kritikos problemos ir metodai“. Istorikė Inga Lukšaitė, viešnia iš Vilniaus, skaitė paskaitą „Reformacijos poveikis lietuvių kultūrai“. Ji kalbėjo apie paskutiniuosius kasinėjimus ir radinius po Vilniaus katedrą jos atnaujinimo metu, rodė atsivežtas skaidres. Teatrinę groteskinio stiliaus epizodų programą „Amžių nusikaltimas“, susietą su blogio problema žmonių istorijoje, buvo paruošęs niujorkietis Kęstutis Nakas su savo jaunais talkininkais. Minėtinis ir kitos paskaitos: Juliaus Smulskio – „Naujasis konservatizmas Amerikoje“, Mykolo Drungos „Moralinis kūrybingumas sisteminio amoralumo sąlygomis“, Rimvydo Glinskio „Architektūros paminklų apsaugos ir jų restauracijos problemos Lietuvoje“, Reino Tagaeperos „Šiuolaikinės Estijos problemos“, Kęstučio Žygo „Kičo pergalė“, Romo Misiūno „Krikščionišybės įvedimo Lietuvoje šandieniniai svarstymai“. Poezijos vakarą savo kūrinius skaitė: Ausė Pečiūraitė, Gintarė Remeikytė, Liūnė Suteika, Judita Vaičiūnaitė ir Tomas Venclova. Kelias dainas padainavo netikėtai apsilankęs Vilniaus filharmonijos sol. Danielius Sadauskas.

Antano Budriūno (1902-1966), kompozitoriaus ir choro vadovo, 85-tosios gimimo metinės rugsėjo 20 d. paminėtos Biržų rajonui priklausančioje gimtojoje Pabiržėje, kuri dabar vadinama Likėnais. Prieš penktąjį metų ten buvo atidarytas velionies atminimui skirtas muziejus. Dalyvius su muzikiniu A. Budriūno palikimu supažindino muzikologas V. Juodpusis, atsiminimais dalijosi velionies žmona K. Budriūnienė. Pabiržės kolchozo įsteigta metinė Antano Budriūno premija įteikta pirmuoju laureatu tapusiam kompoz. Leonui Povilaičiui už jo harmonizuotas liaudies dainas „Ei tu, rūta rūta“ ir „Graži paukštė pelėda“. Biržų kultūros namų mūsrės choras, vadovaujamas V. Jurcikaitės, padainavo premijuotą dainą „Graži paukštė pelėda“. Kitas L. Povilaičio kūrinius atliko Vilniaus konservatorijos liaudies instrumentų ansamblis „Sutartinė“, solistai – B. Tamašauskas, Z. Martinavičiūtė, V. Juozapaitis, A. Janutas.

Maironio 125-tųjų gimimo metinių minėjimas spalio 26 d. įvyko Vilniaus dramos teatre. Įvadinio žodžių minėjimą pradėjo organizacinės komisijos ir Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirm. Alfonsas Maldonis. Pagrindinį pranešimą apie Maironį kūrėba, jos įtaką lietuvių tautai padarė prof. dr. Vanda Zaborskaitė, 1968 m. išleisto monografijos „Maironis“ autorė: „Jau antras šimtas metų eina nuo to laiko, kai 1885 m. buvo išspausdintas pirmas Maironio eilėraščių. Antarą šimtmetį Maironis gyvena mūsų literatūrinėje sąmonėje, veikdamas ją tai akivaizdžiomis įtakomis, tai vien daugiau ar mažiau įsisąmonintu pačiu savo buvimo faktų...“ Pranešėja teisingai pastebėjo, kad Maironiu svarbiausias buvo žmogaus santykis su tauta, jos istorija ir kultūra. Atgimimas Maironiu yra esminis posūkis istoriniame tautos kelyje, tampantis atbuliniu išilga amžės neistorinės būties, grįžimu į pasaulio istorijos eigą. Senąją Lietuvos valstybę pakirto šilpnas kultūros prado reikšimas, pastebėtas Maironio. Dabartis privalo visas tautos jėgas sutelkti kultūros kūrybai, nes tik ji užtikrina tautos gyvybę ir ateitį. Maža tauta yra stipri kultūros didumu. Tokias mintis kelia Maironis ir jo poezija. Poetas Justinas Marcinkevičius Maironio minėjimą įsijungė jo sukakčiai sukurtu eilėraščių ciklu „Pavasario balsai Pasandavy“.

Minėjimas baigtas Maironio atminimui skirtu koncertu, kurį Maironio eilėraščių posmais pradėjo aktorius G. Storpirstis, italų klasiko B. Marcello kūriniu „Largo“ – T. Serno vadovaujamas M. K. Čiurlionio meno mokyklos jaunųjų smuikininkų ansamblis. Plačiai liejosi Maironio žodžiais sukurto lietuvių kompozitoriaus dainos – A. Kačanausko „Vasaros naktys“, J. Naujalo „Burtai“ ir „Jaunimo daina“, atlikto P. Bingelio vadovaujamo Kauno choro, ir J. Tallat-Kelpšos „Kur lygūs laukai“, padainuotų operos sol. E. Kaniavos. Maironio eilėraščių skaitė aktorai – D. Kazragytė, R. Butkevičius, T. Vaisieta, P. Venclovas. Koncertas taipgi įsijungė: S. Sondecio vadovaujamas kamerinis Lietuvos orkestras, folklorinis Vilniaus universiteto ansamblis „Ratilio“, liaudies dainų atlikėja V. Pavilonienė, baleto solistai L. Bartusevičiūtė ir J. Katakina, pianistas Ch. Potasinskas, M. Callas konkursą Atėnuose laimėjusi jaunoji sol. S. Trimakaitė. Koncertą užsklėdė P. Budriaus vadovaujamas „Lietuvos“ ansamblis dviem Maironio posmais sukurto dainom – Č. Sasnausko ir V. Klovo „Kur bėga Šešupė“, J. Naujalo ir J. Juzeliūno „Lietuva brangi“.

Maironiu skirtą specialią laidą „Jau niekas tavęs taip gliai neminė“ lapkričio 1 d. vakarą transliavo Lietuvos televizija. N. Baudytės, J. Saboliaus ir J. Dovydaičio paruošta laida žiūrovus supažindino su poeto vaikystės takais Pasandavyje, Bernotuose, Betygaloje, Dubysos slėniuose, gyvenimo keliais Petrapilyje, Kaune. Palangoje bei kitose vietovėse, kur jam teko mokyti, dirbti, lankytis. Maironio eilėraščių skaitė aktorai – R. Staliūnaitė, H. Kurauskas, V. Kochanskaitė ir P. Venclovas, Ariogalos vidurinės mokyklos moksleivis Ž. Januškaitis, amžininkų atsiminimus – aktorė I. Garasimavičiūtė. V. Kst.

Paminklą žuvusiems statant

Č. SENKEVIČIUS

Noras ką nors palikti ateinančioms po mūsų yra natūralus dalykas. Suprantamas ir vadinamojo „įsiamžinimo“ noras, o ypač vertybių išlaikymo rūpestis. Užtat archyvų ar muziejų steigimas, jų priežiūra, aišku, yra bendros darbuotės dalis. Nesunku suprasti ir menininkus, poetus, rašytojus, kurių kūryba paprastai priklauso visai tautai, ir kūrinių išlikimas, nors šiuo metu ir kontroversijų šešėliuose, imamas kreipti labiau tikroviška linkme.

Statomi paminklai taipgi yra palikimo pėdsakai. Jau ir kukliausias antkapis kažkaip sustiprina mirusiųjų prisiminimą ir padvelkia jų pagarbą. Kaip paskelbta spaudoje ir specialiuose atsišaukimuose, Kanados šauliai yra užsiėmę statydinti paminklą žuvusiems už Lietuvos laisvę Šv. Jono Kr. lietuvių kapinėse Anapilyje. Projekto sąmata siekianti 50.000 dolerių. Visuomenė prašoma aukš šio projekto įgyvendinimui. Kol kas dar neteko skaityti, kaip visuomenė į šį kreipimąsi reaguos. Skaityti betgi teko tam tikras pastabas dėl paties projekto ir heraldikos. „TŽ“ 41 nr. (1964) Edita Nazaraitė pritaria idėjai, bet astrokai kritikuoja patį projektą, siūlo ini-

ciatoriams skelbti konkursą, kuriame būtų suteikta galimybė dalyvauti menininkams, architektams, galintiems sukurti menišką statinį. Nemanau, kad kas nors pasisakytų prieš tai, nebent nuogastautų, kad kokie modernistai neįsimaigintų iš geležies laužo ką nors suraizgyti ir pavadinti skambiu vardu?

O yra ir tokių, kurie mano, kad paminklai nebūtinai turi būti meno gabaliukai. Girdi, nei Nežinomojo kario paminklas, nei Povilo Lukšio prie Kėdainių tokie nebuvo. Bet jų reikšmė dėl to niekada nebuvo pasikeitusi. Nė pagarbą. O ir šiandien paprastas cementinis kryželis kritusiam dėl tėvynės savam kariui reikšia daug daugiau, negu didingas, meniškas paminklas kažkokiam svetimam generolui, Lietuvos „išlaisvintojui“.

Bet šios iniciatyvos atveju, jei reikėtų balsuoti, pasisakyčiau už menišką paminklą, jei tik leistų lėšos, ir jis būtų suprantamas visuomenei be spėjimų – kas čia iš tikrųjų vaizduojama?

Tačiau mano šių pastabų tikslas yra pasisakyti dėl pačios idėjos. Puosniose Šv. Jono Kr. lietuvių kapinėse jau turime masyvinį centre pastatytą paminklą su simboline laiptų viršūne, rodos, archit. Liačo sukurta. Argi reikėtų kapinėse dar vieno, ir tai tokio, kuris nedaug kuo skirtųsi nuo asmeninių antkapių, gana aukštų ir

prasmingų? Kodėl viso to gražaus užmojo negalima būtų nukreipti kita linkme? Štai prie Anapilio rimtai rengiamasi statyti kultūros muziejų. Ar ne geriau būtų jame ar jo priangyje iškalinti kokį menišką bareljefą ar sukurti mozaiką žuvusių už Lietuvos laisvę tema. Apie naujus pastatus galvojant, teisiog jau sunku įsivaizduoti, kad naujosios mūsų patalpos vėl būtų su šaltom, plikom sienom. Argi neapgalvėtina, kad Toronte, turėdami visą eilę savų salių, net skambiai istoriniais vardsais pavadintų, nenorėjome ar nesugebėjome iš jų nors kai kurias padekoruoti taip, kad įėjus vidun, jautumeisi lietuviškoje aplinkoje.

Kad vaizdinė ir iliustracinė aplinka veikia žmogų, rodo ir gausūs komerciniai skelbimai visur, kur tik nežengsi. Reikia manyti, kad tie poveikiai specialistų gerai išstudijuoti, ir tikima tuo „lašas po lašo“. Taigi, ar kam nors galėtų kilti tokia abejonė, kad išdekoruoti tautinėm temom nelaušų ir į priaugančios kartos širdes?

Žuvusius dėl Lietuvos laisvės karius, šaulius, partizanus pagerbdami, paminklines išraiškas tad geriau išstatyti kasdieniniam regėjimui tokiose vietose, kur ir jaunimas dažniau sukinės. O vyresniesiems po to nebekiltų klausimas, kodėl visos mūsų šalies yra tokios besielės?

Premija rašytojui

1987 metų Lietuvių Bendruomenės literatūros premija

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos, kultūros tarybai pasiūlius, 1980 m. įsteigtoji 3000 dolerių Lietuvių Bendruomenės literatūros premija 1987 m. skiriama už lietuvių išeivijos grožinę kūrybą, išleista 1986 ir 1987 m. arba už bet kada parašytus rankraščius. Tebegalioja kitais metais skelbtos taisyklės.

1. Premija skiriama, atsižvelgiant tik į svarstomojo kūrinio meninę vertę. Jei nebūtų gauta premijuotino lygio veikalo, vertintojų komisija pasiūlys kultūros tarybai prisieivijos rašytojų veikalus, išleistus po 1980 m. pradžios, vertus Lietuvių Bendruomenės literatūros premijos ir niekieno stambesne premija nepremijuotus. Vienam iš jų

kultūros taryba, susitarusi su vertintojų komisija, skirti 1987 m. premija.

2. Premijai veikalus atsiųsti paskutinė data – 1987 m. gruodžio 31 diena.

3. Premijai veikalai siunčiami vertintojų komisijos adresu: Vincas Akelaitis, 18204 Canterbury Rd., Cleveland, OH 44119, USA. Tel. (216) 692-3049.

4. Rankraščių pakana atsiųsti po vieną nuorašą, jei po daugiau – palengvintų komisijai darbą. Jie bus grąžinami. Knygų atsiunčiama po penkis.

5. Prie siuntos prididama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefono numeris.

JAV LB kultūros taryba

Lietuvių kultūros židinyje Bruklne įteikiant Lietuvių rašytojų draugijos 1985 m. premiją PAULIUI JURKUI už sakmes „Kai Vilniaus liepos žydi“ 1987 m. spalio 31 d. Gėles įteikia Lietuvių fondo atstovės – L. Milukienė ir A. Klivėckienė. Nuotr. V. Maželis

VYTAUTAS KASTYTIS

RUDENINIS ILGESYS

Diena apgesiusiu nuodėgulių
Vos smilksta.

Tuoju visai užges.

Didžiam pavėsyje dienų
prabėgančių

Ilgiausio vienišas tavęs . . .

Ateina vakaras prie mano
lango,

Atsiremia.

Mes kalbamės su juo
Kaip brolis ir sesuo —

Abudu užmiršti, abu nežinomi.

Mes kalbamės, mes juokiamės,
Kad nuoskaudą širdis užmirštų.

Balta gėlė —
Jaunystė mūs — krutinėj miršta,

Jauna, vos tik pradėjusi
žydėt . . .

Suomijos Laplandija,
1944 m. spalio 6 d.

ALFONSAS TYRUOLIS

ŽVILGSNIS

ATGALIOS

Nubiro jau gėlių žiedai.
Ateina vakaras ramus.

Daug, ko ieškojai, neradai,
Ir vienas grįši į namus.

Pažvelk dar kartą atgalios.
Gal viską bus užmirši lengviau.

Ir praeitis nebevilios,
Ir čia negrįši jau daugiau.

Čia vieną valandą buvai,
O kitą būsi jau kitur.

Kaip ant vilnies pasiūbavai,
Gėrėdamas nauju vaizdu.

Bet nesugundė čia tavęs
Vilioję svetimi menai.

Svajojai, kur diena nuves,
Kurį laiminga vadina.

Budė, kad saulėtės šypsny
Tau neužgestų akyse.

[Iš laimę skausmą išmainys
Tik saulė grūdinta dvasia.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.p.p.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 7 1/4 %	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 7 1/4 %	nuo 11 %
1 metų term. indėlius 7 1/2 %	Sutarities paskolas
2 metų term. indėlius 7 3/4 %	nuo 11 %
3 metų term. indėlius 8 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 9 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/4 %	1 metų 10 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk. 9 3/4 %	2 metų 10 3/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk. 8 1/2 %	3 metų 11 %
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 7 1/2 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP-1 metų term. ind. 8 1/2 %	1, 2 ir 3 metų 9 1/4 %
Specialią taup. s-tą 7 %	Draudžiamas asmenines ir sutar-
Taupomąją sąskaitą 6 %	ties paskolas iki \$15,000 ir narių
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 %	gyvybę iki \$2,000 už santaupas
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 5 1/4 %	laikomas šerų, čekių ir taupymo

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias) sąskaitas.

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Telefonai: 531-1191
namų 537-2291
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

CLOVERDALE MALL. Vienaaukštis namas, trys miegamieji, baigtas rūšys, ekstra prausykla, \$189,000.
HIGH PARK. Dvieju aukštų jungtinis namas (semi), trys miegamieji, židiny, rūšys, garažas, \$182,000.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Išlaikyti pastovias kainas, bet ir įsipareigojo naujomis investacijomis parūpinti daugiau darbo Kanados vaistų pramonėje.

Daug kam kilo rimtas įtarimas, kad senatan paskirtieji liberalai su savo vadu A. MacEachenu tik siekia propagandinės naudos svorį rinktuose atstovų rūmuose praradusiai liberalų mažumai su jų vadu J. Turneriu. Tai patvirtino po ilgo dėsimo dabar senato priimtas atmetimas įstatymas "C-22" 27:3 balsų rezultatu. Prieš įstatymą balsavo trys liberalai, o 32 susilaikė. Paašikėjo, kad nutarimas senatui patvirtinti konservatorių valdžios priimtą įstatymą buvo padarytas liberalų atstovų ir senatorių posėdyje. Mat liberalų vadas J. Turneris teisingai pastebėjo, kad įstatymo sustabdymas senate yra žalingas liberalų partijai Kvebeko provincijoje, kur yra sukoncentruota Kanados vaistų pramonė. Premjero R. Bourrassos liberalų vyriausybė tikisi, kad daugiausia naujų darbų vaistų tyrinimoje ir gamyboje susilauks Kvebeko provincija. Šią mintį patvirtino ir naujojo įstatymo "C-22" opozicijai vadovęs senatorius A. MacEachenas, vis dar kritikuojantis senato patvirtintą vaistų patento įstatymą, bet dabar kovą žadantis tęsti sekančiuose Kanados parlamento rinkimuose.

Senatoriaus A. MacEacheno taktiką vedamaisiais pasmerkė "The Toronto Sun" ir "The Globe and Mail". Abu Toronto dienraščiai teisingai pabrėžė, kad vaistų patento įstatymas "C-22" yra naudingas Kanadai. Tarptautinėje rinkoje kitose šalyse išrastų vaistų patento apsauga yra užtikrinta 20 metų, o Kanada dabar tą apsaugą padidino iki 10 metų. Vaisams, kurie bus išrasti Kanadoje, patento apsauga bus teikiama neribotą laiką. Tuo ir tikimasi susilaukti didesnių investacijų vaistų tyrimams laboratorijose ir jų naujoms gamykloms. Kartu nuogastaujama, kad 1988 m. gali kilti dar didesnis nerimtis senatorių susikirtimas su rinktais parlamentarais. Mat tada iškils ir laisvos prekybos sutartis su Amerika. Kritikai, net ir prietardami nerinkant senatui, vis dėlto pabrėžia, kad toks senatės neturėtų trukdyti vyriausybės darbu, kai ji remiasi visų kanadiečių išrinkta parlamentaru dauguma. Priešingu atveju Kanada dabartinį skiriamą senatą reikės anksčiau ar vėliau pakeisti renkamu senatu.

Winnipeg, Man.

KLB WINNIPEGŲ APYLINKĖS visuotinis narių susirinkimas šaukiamas gruodžio 13, sekmdienį, po 11 v.r. pamaldų, Sv. Kazimiero parapijos salėje. Visi tautiečiai prašomi dalyvauti.

Valdyba

Kanados Lietuvių Bendruomenė

Jau pradėtas Kanados baltiečių federacijos organizuojamas laišku ir telegramų vaju raginti Kanados min. pirmininką, kad nedelsiant Baltijos valstybių konsulai būtų įtraukti į oficialų diplomatų sąrašą. Tai jau seniai pažadėta, bet iki šiol Kanados valdžia to pažado neištesėjo. Kai kuriose vietovėse vaju jau pradėtas. Netrukus kitom KLB apylinkėms bus siunčiami laišku pavyzdžiai ir nurodymai.

KLB išdininikas praneša, kad sekančios apylinkės atsiuntė solidarumo mokesčius: Wasaga-Stayner – \$60; Winnipegas – \$190 (visas 100% mokesčių); Sudbury – \$129 mokesčių ir \$95 auką krašto valdybos veiklai.

Pajieškojimai

Valerija Bernotaitė-Malamos, gyvenanti V. Vokietijoje, įieško buvusį savo draugį, su kuriomis karo pabaigoje ir pokario metais gyveno Austrijoje. Vienos miesto, 25 Bezirke 1944-45 m. žiemą. Ten gyveno 6 lietuvių. Be to, kurį laiką jos dirbo pas ūkininką Schillingsfurste (buvo apgyvendintas vandentiekio bokšte) nuo 1945 m. balandžio iki liepos mėnesio. Po to visos nukeliavo į Hanau DP stovyklą. V. Bernotaitė iš tų 6 moterų atsimena Saunorienės pavardę, taip pat – Juozapaitienės (tada buvo dar neištekėjusi). Pastaroji gyvenusi Toronte. Toje grupėje buvusi ir Palmira su dviem dukrom. Buvusios draugės prašomos atsiliepti šiuo adresu: V. Bernotaitė-Malamos, Lange Greismartstr. 15, 3400 Goettingen, W. Germany. Jų liudijimai reikalingi jos pensijai gauti.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

MARLIN KELIONIŲ BIURAS

Žiemos poilsiui dar galima rezervuoti keliones į sekančias vietas:

1. Dominikos respublika - pradedant nuo \$349 (tik kelionė lėktuvu).
2. Bavaro Beach – savaitė, įskaitant pusryčius ir vakarienę nuo \$599.
3. El Portillo Beach Club – savaitė, įskaitant pusryčius, pietus ir vakarienę, lauko tenisą, buriavimą laivu ar burlentę ir visus vietinius gėrimus – nuo \$649.
4. Decameron Beach Resort – savaitė, įskaitant pusryčius, pietus ir vakarienę, visas pramogas, gėrimus ir vyną prie pietų ir vakarienės – nuo \$579.
5. La Paz, Mexico – nuo \$629.
6. Puerto Valarta – nuo \$399.
7. Acapulco – nuo \$399.
8. Cartagena (Columbia) – nuo \$569.

Turime didelį pasirinkimą įvairių grupinių kelionių – nuo pigiausių iki lyksusinių. Galime parūpinti vilas atostogom, VIA traukinių bilietus ir t.t.
Pirmoji mūsų grupinė kelionė į Havajus jau išparduota, tačiau mes parūpiname vietas papildomai išvykai. Asmenys, kurie norėtų praleisti dvi malonias savaites Havajuose, malonėkite pranešti man kaip galima anksčiau, kad galėčiau rezervuoti vietą.

Regent Holidays – "Regent Treats You Royally"

Dėl detalių prašome skambinti Raimundui VALADKAI į namus tel. 279-4235.

MARLIN TRAVEL 2959 BLOOR ST.W. prie Royal York gatvės. Tel.: (416) 231-1061.

Marlin Travel Marlin Travel Marlin Travel Marlin Travel

Ateitininkų žinios

Jaunučių susirinkimas – sekmdienį, gruodžio 13 d., 11-12 v.r., Prisikėlimo parapijos posėdžio kambaryje. Tai paskutinis susirinkimas prieš Kalėdų šventes. Ruošiamės Jėzulių gimtadienio šventę su pyragu ir dovanėlelėmis vaikams. Sekantis susirinkimas po šventių – sausio 10 d., 11 v.r., posėdžių kambaryje. Su jaunučiais dirba – Elena Barakauskienė, seselė Margarita ir Gabija Petrauskienė.

Bendros ateitininkų ir skautų Kūčios bus gruodžio 13, sekmdienį, 5 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Visų kuopų nariai, tėvai ir sendraugiai kviečiami dalyvauti šioje draugiškoje puotoje. Kas gali ateiti anksčiau padėti paruošti stalus, prašomi pranešti O. Gustainienei tel. 445-4521.

Kalakursuose Dainavoje dalyvaavo I. Šukytė iš Toronto, I. Žukauskaitė ir T. Žukauskas iš Hamiltono. Kursų programa buvo gerai paruošta V. Vyganto ir M. Boydstonienės. MAS pirm. Vyšniūnų išvykus į Vasario 16 gimnaziją, pirm. pareigas perėmė Darius Mičiūnas iš Klivlando. Nuosirdus ačiū I. Čuplinskiutei, nuvežusiai moksleivius į kalakursus. O.G.

Valio Onutė Stanevičiūtė ir Onutė Žukauskaitė! Džiaugiamės kartu su Jumis, laimėjusiomis "Ateities" žurnalo premiją už korespondencijas apie mūsų veiklą. Sveikiname ir skatiname toliau skleisti ateitininkų dvasią ir lietuvišką žodį.

A. Stulginskio kuopa Hamiltone

Skautų veikla

Romuvos 1987 m. aukotojai: Kanados lietuvių fondas, R. Slapsienė, "Parama", A. Dailidė, Toronto Lietuvių namai, V. Augaitis, K. Budrevičius, P. Butėnas, L. Česekienė, J. Dambaras, E. T. Meilus, A. Šetikas, M. Vasiliauskienė, B. Saplys, E. Pakštas, S. Jelionienė, Puodžiūnas, K. Batūra, G. V. Jocas, Tautos fondo atstovybė Hamiltone, DLK Algirdo šaulių kuopa Hamiltone, E. M. Kazakevičiai, S. Miknaitis, J. Žukauskas, S. Ilgūnas, Č. Kiliulis, A. Totoraitis, J. Skeivelas. Nuosirdus skautiškas ačiū visiems aukotojams! J.D.B.

Gruodžio 5, šeštadienį, 12.30 v.p.p., prityrusių skautų ir DLK Mindaugo dr-vės sk. sueiga Toronto Lietuvių namuose.

DLK Mindaugo dr-vės draugin. sk. v. sl. A. Saplys išvyko į jaunimo kongresą Australijon ir grįš už 4 mėnesių.

Lapkričio 23 d. DLK Mindaugo dr-vės prityrę skautai turėjo žygį ir iškylą, kurioje atliko prit. sk. įrodą: G. Batūra, Č. Goudi, G. Karasiejus, T. Liacas ir J. Mockus.

Skautų-čių ir ateitininkų Kūčios įvyks Prisikėlimo par. salėje gruodžio 13 d., 5 v.p.p. Kūčių valgius ruošia abi organizacijos, koordinuojant ps. E. Namikienę ir Birutės dr-vei, turinčiai gerą patyrimą. Kviečiame visus tėvus, skautininkus-kes, akademikus-es. Bus graži ir įdomi programa.

Tutininkai

GOLFO ŽINIOS

Toronto lietuvių golfo klubo valdybos posėdis įvyko lapkričio 23 d. A. Stausko namuose. Posėdyje dalyvavo valdybos pirm. A. Stauskas, ižd. A. Jonikas, buvęs pirm. J. Rusinavičius ir specialiai pakviesta D. Deksnytė. Buvo diskutuojama naujo sezono turnyrų lentelė, baltiečių turnyro reikalai ir ypač metodai, kaip pritraukti daugiau jaunų golfinkų. Valdybos nutarimu, šaukiamas TLG klubo visuotinis narių susirinkimas 1988 m. sausio 12 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo parapijos patalpose.

Lietuviška baldų

dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7 1/4 % už 90 dienų term. indėl.
7 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2 % už 1 m. term. indėlius
7 3/4 % už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
9 % už GIC 1 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
9 1/4 % GIC 2 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
8 % už pensijų planą (variable rate)
8 1/4 % už 1 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-7 % kasd. palūkanų sąskaita
4 1/4-5 1/4 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2 %
2 metų 11 %
3 metų 11 1/4 % (fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 1/2 % (variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto).
Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrielį morgičiai.

AKTYVAI virš 64 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir

Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west

Islington, ontario M9A 1B2

res: 767-0999

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR

Toronto & Mississauga Real Estate Board

4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aluminiaus gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ SPORTAS

Jau keliuose pasaulio lietuvių laikraščiuose – "Drauge", "Dirvoj", "Pasaulio lietuvių", "Mūsų pastogėje" ir kt. buvo išspausdinti puikūs sportinio leidinio "Iš-eivijos lietuvių sportas 1944-1984" recenzijos. Vienas jų buvo išspausdintas "Tėviškės žiburio" 1987 m. 43 nr., kur mūsų žinomas žurnalistas, dabar gyvenantis Vokietijoje, K. Baronas gražiais žodžiais pamini šį leidinį, išskeldamas istorinę jo reikšmę.

Dauguma recenzentų iškelia ir esamas leidinio klaidas. Iš jų pati svarbiausia – tai Australijos sportinio gyvenimo ir jų veiklos bei pačių sportininkų ignoravimas, beveik visiškai nepaminėjimas, lyg jie nebūtų išėivijos dalis. Pačioje Australijoje, ypatingai gausių sportininkų ir sporto darbuotojų tarpe, tas buvo sutikta su didele iširdgėla ir nuoskauda. Kur to viso priežastis, tai tikrai nei man, nei kitiems australiečiams nėra aišku. Tačiau buvo dar skaudžiausios klaidos Australijos lietuvių bendruomenės laikraščiuose "Mūsų pastogėje" 1987 m. 41 nr. buvusio vieno iš minėto leidinio redaktorių Sig. Krašausko laišką, kuriame jis rašo: "Australijos lietuvių Sporto Sąjunga buvo kviesta dalyvauti mūsų leidinyje per p. J. Jonavičių. Iš jo gautas atsakymas buvo neigiamas. Tuo metu jie ruošė savo knygą, taigi, oficialiai atsisakė dalyvauti. Mūsų knygos paruošimo darbai tęsėsi apie 8 metus ir niekas iš Australijos lietuvių sporto darbuotojų neatsiliepė, nepakvietė nuomonei ir neužklauskė kaip čia bus... O vis dėl to būtų buvę gerai platesnio masto santrauką talpinti. Gaila, kad taip atsitiko..."

Čia jau yra prasilenkiama su teisybe. O buvo taip. 1979 m. tuo metu buvęs ALFAS v-bos pirm. Jurgis Jonavičius gavo iš ŠALFAS pirm. Pr. Bernecko Toronto raštą, kuriame jis prašė neįsileisti Australijos sportininkų knygos "Lietuviai sportininkai Australijoje" o įsijungti į jų ruošiamą viso pasaulio lietuvių sporto istorijos knygą. Kadangi jau tuo metu mūsų knygos redaktorius Leonas Baltrūnas visą medžiagą buvo atidavęs spausdinimui, tai apie knygos sustabdymą negalėjo būti jokios kalbos. Apie visą šį reikalą mūsų ALFAS valdyba pranešė ŠALFAS v-bos pirm. Pr. Berneckui ir daugiau apie visą šį reikalą nei apie "Išėivijos sporto istoriją" Australijos lietuvių sporto vadovybė, nei paskiri sportinės spaudos darbuotojai čia nieko negirdėjo. Mūsų knyga buvo išleista 1979 m., o "Išėivijos sporto istorija" pasirodė dar tik po 8-rių metų.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom. Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronto
Tel. (416) 624-8181

SPECIALUS GINTARO IŠPARDAVIMAS

Didelis lietuviško aukso-gintaro pasirinkimas parduotuvėje
"Colonade Gold Jewellery"

Upper Colonnade, 131 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M5S 1R5
Tel. (416) 922-8431

RE/MAX homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.
sales representative

DAVENPORT ir DOVERCOURT. – Dvieju aukštų trijų miegamųjų, visai naujai atremontuotas namas. Garažas. \$239.000.
BAYVIEW ir ROYAL ORCHARD BLVD. – Keturių miegamųjų, dviejų aukštų, "Tudor", \$269.500.
DUNDAS ir RONCESVALLES. – Dvieju aukštų, trijų butų namas. Pajamos – \$2000.00 per mėnesį, \$169.900.

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469
535-2500

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

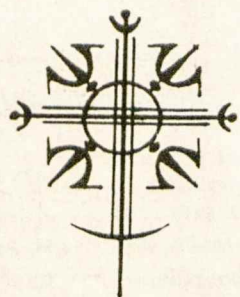
Devenų kultūros fondo leidiniai

1. Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE, \$15.00, JAV
 2. Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE, \$15.00, JAV
 3. Jokūbas Dagys, SCULPTURES (meno albumas), \$35.00, JAV
 4. J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, \$6.65, JAV
- Užsakymus siųsti: Devenų kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Per tuos 8-rius metus nei mūsų ALFAS valdyba, nei bet kuris sporto ir spaudos bendradarbis negavo jokio laiško su pasiūlymu prisidėti prie šios knygos išleidimo bei duodant paruošti medžiagą iš Australijos. K. Baronas teisingai rašo: "Juk pakako mažo prašymo-laiškelio A. Laukaitiui, ir Australijos sporto apžvalga būtų gulėjusi ant redaktoriaus stalo". Tikrai, ne prašymo, o tik laiškelio bereikėjo, nes lietuviškuose ir ypač sportiniuose spaudos reikaluose manęs prašyti nereikia. Be to išleisdami knygą, mes ją išsiuntinėjome ir vėliau per Pasaulio lietuvių sporto šventę Čikagoje, taip pat ir Kanadoje, apdovanojome kone visus žymesnius sporto veikėjus savo leidiniu. Juk ir iš ten buvo labai lengva bent truputį medžiagos panaudoti ir aprašyti Australijos lietuvių sportininkus.

Bet ką padarysi, šandien jau šaukštai po pietų. Mes, Australijos lietuvių sportininkai, džiaugdamiesi tokia puikia knyga, labai giliai jaučiame padarytą mums nuoskaudą ir prašome, bent ateityje nepriskirti mums kitų padarytų klaidų.

A. Laukaitis,
Australija

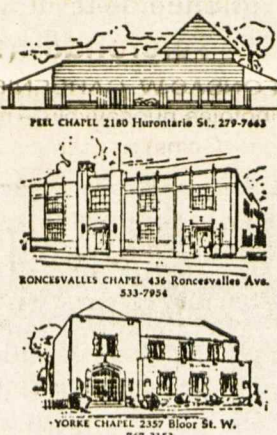

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Lankydami Toronto, prof. VYTAUTAS SKUODIS su šeima aplankė ir Maironio mokyklą 1987 m. lapkričio 14 d. Viduryje (juodu apsiustu) mokyklos vedėja G. PAULIONIENĖ, prof. V. SKUODIS, I. SKUODIENĖ, mokytoja sesuo MARGARITA BAREIKAITE, D. SKUODYTĖ tarp vyresniųjų skyrių mokinių

"Ar Lietuva graži?"

Prof. dr. Vytauto Skuodžio ir jo šeimos apsilankymas
Toronto Maironio mokykloje

Lapkričio 14 d. Toronto Maironio mokykloje buvo jaučiama tiek mokytojų, tiek mokinių tarpe šventiška ir pakili nuotaika. Ši mokykla pirmoji su iškiliu svečių pradėjo šventę 600 m. Lietuvos krikščionybės sukaktį nuo pat ryto.

Sumanią ir visada besišypsantį mokyklos vedėją Giedrą Paulionienę per rytinį mokytojų posėdį pranešė, kad mūsų mokyklą šiandien aplankys rezistentas prof. V. Skuodis su šeima. Skambučiai suskambėjus, visi mokiniai, vedami klasių mokytojų, rinkosi į mokyklos salę, o po jų sekė vaikai, tėvai ir kai kurie jų nešini ant rankų dar mažesniais "studentais".

Maironio mokyklos vedėja ir mokyklos tėvų komiteto pirmininkė Birutė Batraks atvedė prof. Skuodžio šeimą į mokyklos salę, kur laukė mokyklos ir lituanistinių kursų mokiniai. Brangūs svečiai buvo jaunimo sutikti atsisojimu ir gausiu plojimu bei šūkiu: "Sveikinam, sveikinam".

Po trumpo mokyklos vedėjos žodžio visų mokytojų ir jaunimo vardu sveikinimo žodį tarė pati jau-

niausioji ir visada energijos pilna Maironio mokyklos mokytoja Indrė Čuplinskaitė. Ji gyvu ir vaizdžiu žodžiu sveikino prof. Vytautą Skuodį, Ireną Skuodienę ir Daivą Skuodytę, sakydama: "Štai prieš akis turime lyg iš 'LKB kronikos' puslapių, išlipusį mielą ir mums visiems taip brangų kalinį, už Lietuvos laisvę kovotoją prof. dr. Vytautą Skuodį ir jo šeimą, kuri patyrė daug kančios ir vargo iki pasiekė laisvę". Kaip dovana profesorui buvo įteiktas Maironio mokyklos leidinys. Vedėjos G. Paulionienės iniciatyva kiekvienos klasės atstovai nuo mažųjų iki vyriausiųjų lituanistinių kursantų profesorui nešė po raudoną kvazdiką, kartu reikšdami savo asmeniškų sveikinimų. Irenai Skuodienei mokytojų vardu gėlės įteikė ses. Margarita, o Daivai Skuodytei gėlių puokštę įteikė tėvų komiteto pirmininkė Birutė Batraks.

Prof. V. Skuodis šiltu žodžiu sveikino mokytojus ir jaunimą, išreikšdamas padėką visiems, kurie rašė jam ir jo šeimai laiškus. Po to jaunimas pabėrė eilę klausimų ne tik profesorui, bet

ir Irenai Skuodienei bei Daivai Skuodytei. Vienas iš mažųjų mokinių paklausė prof. V. Skuodį, ar Lietuva yra graži? Atsakymas profesorius buvo tiesus ir greitas: "Lietuva yra labai, labai gražus, gražiausias kraštas iš visų, panašus į Kanadą".

Kai profesorius Skuodis kalbėjo, salėje vyravo tylą ir mokytojų nereikėjo raminti jaunimo, nes jis sugebėjo gyvai apibūdinti savo ir kitų kalinių būklę Sibire. Savo kalboje keliis sykius pabrėžė, kad tikėjimas palaikė jį ir teikė viltį. Todėl ir nekenėjo depresijos, kai dauguma kalinių tai patiria. Vartydamas Maironio mokyklos leidinį, prof. V. Skuodis džiaugėsi jos turiniu ir forma. Jo žodžiais tariant, "Maironio mokykla yra gyvas liudininkas, kad Toronto lietuviai yra sąmoningi tautiečiai, o tai teikia drąsos ir vilties prispaustiems mūsų tautiečiams, gyvenantiems pavergetoje Lietuvoje". Dar matėsi daug pakeltų rankų. Mokyklos vedėjai buvo nelengva sustabdyti klausėjus, bet autobusas jau laukė prie mokyklos durų važiuoti į miesto rotušę.

Išlekt Lietuvos trispalvę ir sugiedoję Lietuvos himną, visi skirstėsi namo ruošti vakaro programai.

Ses. Margarita

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6, tel. 532-3311

KUČIŲ VAKARIENĖ

- Tradiciniai Kučių valgių patiekalai
- Kalėdinė programa ir bendros dalyvių giesmės
- Kalėdų senelis su dovanomis mūsų mažiesiems
- Vietos rezervuojamos. Bilietai parduodami LN raštinėje ir sekmadienių popietėse.
- Valgius ruošia – V. Birštonas ir B. Stanulienė

BILIETŲ KAINOS: vaikams iki 6 metų nemokamai, 6-12 metų \$6, 12-18 metų \$10; studentams ir pensininkams \$15, suaugusiems \$16.50.

gruodžio 24,
ketvirtadienį,
7.30 val. vakaro,
Karaliaus Mindaugo
menėje

Naujų Metų
Sątikimas

- Šilta vakarienė su vynu ir šampanu
- Šaltų užkandžių bufetas
- Geras orkestras, linksmi šokiai
- Stalai numeruoti. Vietos rezervuojamos iš anksto
- Baras

Įėjimas: suaugusiems \$30, studentams iki 25 m. \$15
Bilietai parduodami LN raštinėje ir sekmadienių popietėse.

VISUS DALYVAUTI ŠIUOSE RENGINIUOSE NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA – LIETUVIŲ NAMAI

1988 metų EKSKURSIJOS

Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio	18 – 27	4. Liepos	6 – 20	6. Rugpjūčio	17 – 31
2. Gegužės	18 – 1	5. Liepos	13 – 27	7. Rugsėjo	7 – 21
3. Birželio	15 – 29			8. Spalio	10 – 19

Grupės 2 – 7 Vilniuje – 10 dienų, 1 ir 8 Vilniuje – 6 dienos. Po Vilniaus galima važiuoti ir į kitus miestus ilgesniam laikui pagal Jūsų pasirinkimą. Užsirašyti bent 45 dienas prieš išvažiuojant ir įmokėti \$200 depozitą. Likusi suma reikalinga sumokėti bent 30 dienų prieš išvažiuojant. Tikslios kainos bus žinomos ir paskelbtos balandžio mėnesį. Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

"IBM-COMPATIBLE" mikro-kompiuteriai ir "software"

namų, įstaigų, prekybos ir mokslo reikalams

- Turime pasirinkimą XT, 286, 386 modelių
- Prieinamos kainos / patikimi gaminiai
- Taisymo ir techniški patarnavimai
- Lietuvių savininkas

"REAL TECHNOLOGIES" Tel. (416) 270-2583
Mississauga

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-mė aukštė.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir
RIMA (Petkūtė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTONT

Anapilio žinios

— Primenama, kad paraprijos tarybos susirinkimas bus gruodžio 3, ketvirtadienį, 7.30 v.v., paraprijos salėje.

— Kalėdinės plotkelės gaunamos Anapilio knygne sakmadieniais po pamaldų.

— Adventinis paraprijos susikaupimas — gruodžio 19 ir 20 d.d. Vadovaus kun. Juvenalis Liauba, OFM, iš Hamiltono. Šeštadienį, 11 v.r., Mišios su pamokslu, sekmdienį — 9.30 v.r. ir 11 v.r. Išpažintys — prieš kiekvienas Mišias ir po jų.

— Kalėdų eglutė paraprijos vaikams — gruodžio 20, sekmdienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje. Vaikus registruoti pas V. Valiulį sekmdieniais po pamaldų arba telefonu 272-4819. Rengia jaunų šeimų sekcija.

— Kūčios Anapilio salėje — gruodžio 24, ketvirtadienį, 8 v.v. Stalai rezervuojami pas J. Bubulienę tel. 279-0256.

— Naujų Metų sutikimas — gruodžio 31, ketvirtadienį, 7 v.v. Registruotis pas R. Celejewską tel. 231-88323.

— Pakrikštyta Laura-Joana-Sofija, Antano ir Lilijos (Zenkevičiūtės) Paveičių dukrelė.

— Paaukojo: religinei Lietuvos šalpai \$100 — J. Prišas, V. Aušrotas; Šv. Jono lietuvių kapinėms \$50 — M. P. Petersonai; paraprijai \$100 — J. Gipsas, J. M. Šefleriai, S. Vyskupaitienė, M. P. Petersonai, dr. R. Zabielauskas; Anapilio sodybai \$1,037.50 — a.a. Petras Gulbinskas (testamentas).

— Mišios gruodžio 6, sekmdienį, 9.30 — už a.a. Adelę Norkeiliūnienę, 11 v.r. — už kat. moterų dion mirusias nares ir a.a. kun. P. Azubalį; Wasagoje 11 v.r. — už Valantiejų mirusius.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių paraprijos skyriaus metinė šventė — gruodžio 6, sekmdienį. Mišios už mirusias nares ir a.a. kun. P. Azubalį — 11 v.r. Valdyba prašo nares pasipuošti tautiniais drabužiais ir organizuoti dalyvauti pamaldose su vėliava. Po pamaldų — šilti pietūs su menine dalimi, kurią atliks "Sutartinė". Kviečiamos dalyvauti nares su savo šeimomis ir viešnios. Valdyba prašo pranešti apie savo dalyvavimą iki gruodžio 2 d.

Lietuvių namų žinios

— Sekmdienio popietėje dalyvavo 240 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: V. Barauskienė iš Bloomfield, MI, G. H. Sykes iš Mississauga, S. D. Jakaitis iš Port Hope, B. Kemežaitė iš Čikagos.

— Daugiau kaip pusė bilietų į Kūčių vakarienę ir Naujų metų sutikimą išparduota. Norintieji atsilankyti į šiuos renginius raginami kuo greičiau užsisakyti bilietus. Visos vietos rezervuotos.

— Naujų metų programą pajavins sol. V. Povilonis.

— Gauta aukų iš Juozo Norkaus \$1000 Toronto LN švietimo fondui "Labdara" ir iš Onos Juodviršienės \$1000 Lietuvių slaugos namams. Abiem aukotojams nuosirdi padėka. Slaugos namų sąskaitoje dabar yra \$1740. Norintieji prisidėti prie slaugos namų fondo gali įnešti į "Paramos" sąsk. nr. 8711.

— Stasys Miniota, lietuviškos spaudos rėmėjas, paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$100.

— Pagerbdama a.a. Jeronimą Vaituką, Elena Undraitienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

— Telefonu iš Čikagos gautas pranešimas, kad Lietuvos krikščionybės suaktyvė iškilmes lapkričio 26-29 d.d. praėjo su dideliu pasisekimu. Visi rengimai — pamaldos, koncertas, literatūros vakaras, paroda susilaukė labai gausios auditorijos. Pamaldos lapkričio 26 d. įvyko Cicero lietuvių šventovėje palaimintojo Jurgio Matulaičio garbei, šeštadienį — Marguete Parko lietuvių šventovėje, sekmdienį — katedroje. Pastarojoje dalyvavo arti 2000 tautiečių. Pagrindinis Mišių atnašautojas buvo kard. Bernardinas, kuris pasakė labai įspūdingą pamokslą. Šiose pamaldose dalyvavo lietuvių vyskupai, visa eilė kunigų — katalikų ir evangelikų. Giedojo 130 asmenų choras. Iškilmių proga buvo paruošta peticija Kremliaus valdovui M. Gorbačioviui, prašant grąžinti tikintiesiems Vilniaus katedrą ir Šv. Kazimiero šventovę. Ją pasirašė kard. Bernardinas, lietuvių vyskupai, kunigai ir pasauliečiai visuomenės veikėjai. Tikimės gauti ir platesnį aprašymą minėtų iškilmių.

Prisikėlimo paraprijos žinios

— Šios savaitės penktadienis — mėnesio pirmasis (ligoniniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus); 7 v.v. — Šventoji valanda ir Mišios. Prieš Mišias klausoma išpažinties. Šis šeštadienis — mėnesio pirmasis. Mišios ir Rožinio maldos — 11 v.r.; pensininkų namuose "Vilnius" Mišios — 5 v.p.p.

— Trečtininkų susirinkimas ir Mišios — šį ketvirtadienį, 10 v.r. Mišias laikys ir susirinkime dalyvaus provincijolas T. Placidas Barius, OFM.

— Ruošiasi tuoktis Antanas Keveža su Virginija Liškauskaite.

— Pakrikštyti: Mykal-Anthony, Rasos (Žemaitaitės) ir David Chastina sūnus; David-Eric, Loretos (Kunnapuu) ir Craig Piitz sūnus.

— Gruodžio 2 d. palaidotas a.a. Juozas Dranginis, 81 m.

— Registruotis vyrų kolekcionams paraprijos raštinėje. Kolekcionas įvyks gruodžio 4-6 d.d. augustinijonų vienuolyne, King City, Ont. Vedejas — prel. V. Balčiūnas.

— Registruoti klebonijoje pirmajai Komunijai vaikus, nekalbančius lietuviškai.

— Parapijai aukojo: \$200 — E. Senkuvienė; \$100 — V. Daugėla-vičienė, A. Banelis, A. J. Rakas-kai, N. Racevičienė, A. Virkutis; \$60 — J. O. Gustainiai; \$50 — B. Bakevičius, A. Baltrūnas, V. P. Melnykai, B. I. Jonynai, B. J. Sriubiškiai, O. Skerienė; novėnai: \$100 — V. Bakūnas, E. J. Sičiūnai; \$50 — E. Dubininkas, T. J. Anderson, I. V. Biskiai, J. Astas, J. Avižius, Kl. Dalinda, L. A. Empakeris, R. S. Geidukytės, A. Kerutytė, J. Kisūnas, V. Daugėlavienė, M. Jakubauskienė, R. I. Ky-mantai; vyskupo fondui: \$100 — A. E. Abromačiai, E. Senkuvienė; \$50 — S. Meškauskas; pranciškonų klirikių fondui: \$100 — M. B. Genčiai; \$60 — M. S. Gudačiai; vargonams: \$500 — K. M. Juzumai; \$200 — El. Senkuvienė, P. S. Ročiai; \$50 — S. Meškauskas.

— Mišios gruodžio 6, sekmdienį, 8.30 v.r. — už a.a. Adelę Norkeiliūnienę, 9.20 v.r. — už a.a. Vincą Stulgį, 10.15 v.r. — už a.a. Juozą Mačiulį, Agnietę ir Praną Abromi-kus, KLK moterų Prisikėlimo paraprijos skyriaus intencija, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius paraprijiečius, 7 v.v. — už a.a. Izabelę Prasauskienę.

Daugiakultūrė Peel taryba Mississaugoje rengia Tarp-tautinės žmogaus teisių dienos minėjimą (39-siąs metines) gruodžio 8, antradienį, 7 v.v., savivaldybės rūmuose — "Mississauga Civic Centre". Kalbės burmistrė H. McCallion, Ontario pilietiško ministeris ir kt. Akademine dalis bus tarybos patalpose (Council Chambers), priėmimas — "Caucus Room". Visuomenė kviečiama dalyvauti. Registruotis tel. 273-4878.

Kalėdinis "TŽ" numeris išeis gruodžio 22 d. Pokalėdinis numeris dėl švenčių neįeis. Pirmasis numeris 1988 m. pasirodys sausio 5 d. Kalėdiniai ir naujametiniai sveikinimai primami iki gruodžio 15 d. Įsirašantieji į bendrą sveikinimą prideda auką laikraščiu, užsakantieji atskirus rėminius sveikinimus sumoka skelbimo kainą (vienas inčas vienos skilties 5 dol.). Tai parama laikraščiu ir kartu palengvinimas sveikintojams — nereikia rašyti atvirukų ir apsunkinti paštą.

Toronto lietuvių pensininkų klubas ruošia Naujų metų sutikimą gruodžio 31, ketvirtadienį, 8 v.v. "Vilniaus" rūmuose, III aukšto salėje. Bus šilta vakarienė su vynu, pyragai, kava. Kaina — \$20 asmeniui. Bilietai gaunami pas P. Derviniene 767-5518 ir J. Gustainį 769-1599.

Lietuvių tautodailės instituto pirm. Leopoldui Balsui mirus, valdybos nariai naujai pasiskirstę pareigomis: pirm. Ald. Vaitonienė, vice-pirm. L. Nakrošienė, išd. V. Matulaitis, sekr. O. Taseckienė ir spec. reikalams P. Regina. "Time Press Ltd." (Danaičių spaustuve) jau yra įpusėjusi "Lithuanian Sashes" knygos spausdinimą, kuri bus 316 puslapių ir apie pusę jų — spalvotų juostų pavyzdžiai. Toronto "Roberts Library" sutiko priimti lietuvių tautodailės parodą ateinančių metų rugsejo mėnesį. Lietuvių tautodailės instituto skyriai veikia Bostone, Čikagoje, Niujorke, Filadelfijoje ir Toronte.

Š. m. gruodžio 8, antradienį, 7 val. vakaro, "Audra Travel" patalpose įvyks

1988 m. kelionių į Lietuvą PRISTATYMAS

Tad kviečiame atvykti — nepasididžiuoti, mūsų vaišėmis pasigardžiuoti, Lietuvos vaizdais pasigėrėti ir... lietuviškais suvenyrais pasigrožėti.

O kas labai laimingas bus — loterijoj visus sumuš — reikės pagriebti pačią į ratus ir vykti aplankyti svetimus kraštus...

Ak, kaip bus įdomu, kas tas laimingasis? Laukiame!

PRANEŠAME,

kad nuo š. m. gruodžio 11 dienos kiekvieną penktadienį (vasaros metu pirmadienį ir penktadienį) kursuos audrabusas rožu Toronto-Montrealis (Mirabel) — Toronto. Išvyksta iš Toronto 7 val. ryto, atvyksta į Mirabelį — 1 val. dienos. Išvyksta iš Mirabelio — 4 val. po pietų, atvyksta į Torontą — 10 val. vak. Audrabusas išvyksta ir grįžta nuo "Audra Travel" patalpų (2100 Bloor St.W., Toronto, Ont.).

Kaina asmeniui į vieną pusę — \$69.00 kan., į abi puses — \$129.00. Priemoka už bagažą — \$10.00 (už vieną). Užsakymus ir mokestį priimame iš anksto. Tel. (416) 769-2500.

Kviečiame naudotis mūsų paslaugomis!

Gruodžio 12, šeštadienį, 10 v.r. — 1 v.p.p.,

Prisikėlimo paraprijos salėje

Toronto Maironio mokykla ruošia

Kalėdų eglutė

Bus staigmenos, dovanėlės ir

Kalėdų senelis.

Programą atliks mokyklos mokiniai su "Meškiuku Rudnosiuku", žodžiai Vytautas Nemunėlio, muzika — Giedrės Gudinskienės.

Registracija — Toronto Maironio mokykloje šeštadieniais arba skambinti — B. Batraks tel. 271-1640, R. Jaglowitz tel. 622-9919.

(ėjimas vaikams — \$2, suaugusiems — \$3.

Gruodžio dešimtoji yra žmogaus teisių diena.

Ta proga gruodžio 13, sekmdienį, 1 v.p.p., Rotušės aikštėje Toronto estai, latviai, lietuviai ir ukrainiečiai rengia

DEMONSTRACIJĄ

Kalbės Kanados parlamento narys ANDREW WITER, M.P.

Rotušės aikštėje bus paleista 2000 juodų balionų su politinių kalinių pavardėmis ir adresais, prašant suradusius balionus, siųsti kaliniams laiškus ir Kalėdų sveikinimus.

Visi tautiečiai kviečiami demonstracijoje gausiai dalyvauti.

Rengėjai

Vyt. Alanto

3-jų veiksmų drama

"AUKŠTADVARIS"

Vaidina Toronto teatras "Aitvaras"

režisuoja E. Dauguvietytės-Kudabienės,

Toronto Lietuvių namuose, 1987 m. gruodžio 13, sekmdienį, 3.30 v.p.p.

(ėjimas: suaugusiems — \$6.00, pensininkams ir studentams — \$5.00.

Kviečiame visas ir visus!

Aitvariečiai

Iškilmingas

SUTIKIMAS

- Šilta vakarienė su vynu
- Šalti užkandžiai 11.30 valandą vakaro
- Nemokamas baras
- Šampanas
- Les and the Music Masters orkestras, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Pakvietimus prašoma įsigyti iš anksto — sekmdieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas R. Celejewską tel. 231-8832. Vakarienę ir užkandžius ruošia — J. Bubulienė.

Visus dalyvauti maloniai kviečia —

Anapilio paraprijos tarybos administracinė sekcija

MONTREAL

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	9 %	Taupymo — special.	5 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 %
1 metų	8 1/4%	Taupymo — kasdieninės	4 3/4%
180 d. - 364 d.	7 1/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	7 %	RRIF — RRSP — term.	9 1/4%
60 d. - 119 d.	6 3/4%	RRIF — RRSP — taup.	6 1/4%
30 d. - 59 d.	6 1/2%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 10 1/2%, asmenines — nuo 10 3/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	—
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	—
Sekmdieniais	10.30-12.30	—	10.30-12.30

TORONTONT

Kanados lietuvių fondui, pagerbdamas a.a. Joną Povilenski, jo brolis Stasys paaukojo \$1050. — Albina Štuopienė pagerbdama a.a. šsvo vyrą Povilą, paaukojo \$225. — Adv. Algis Pacevičius įrašė abi savo jaunutes dukreles — Aleksą ir Janiną į Kanados lietuvių fondą narėmis.

Prisikėlimo paraprijos kredito kooperatyvas jau išleido sieninį 1988 m. kalendorių. Viršelyje — "Atžalyno" šokėjų nuotrauka ir sveikinimas Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventei, kuri įvyks 1988 m. Hamiltone. Minėti kooperatyvo nariai prašomi pasiimti šį kalendorių iš jo įstajog.

Inž. Julius Bulota su žmona Antanina (Kolupailaite) iš Denverio, JAV-se, lydimi Juozo Petronio, aplankė "Tėviškės žiburius" ir juos užsiprenumeravo. Jiedu yra tautinių šokių grupės "Rūta" vadovai ir dalyvavo kursuose, kurie buvo surengti tautinių šokių vadovams Hamiltone.

Ev. kunigas Algimantas Žilinskas, šį rudenį įsigijęs C.A.P.E. kapelionų sąjungos institucinės sielovados specialybę, yra pakviestas Queensway ligoninės. Eto-bicoke sielovados departamentu direktorium nuo 1988 m. sausio 4 d. Jis atliko dviejų metų kapeliono stažą Western ligoninėje ir Queen Street Mental Health Centre. Pastaruosius ketverius metus jis dirbo Queen Elizabeth ligoninėje, kur paruošė visus specialybinius darbus, jų tarpe: "Muzika sielovados kontekste" ir "Institucinės sielovados teologija bei jos praktika daugiatykinėje tikrovėje".

Buvęs Kanados ir Ontario daugiakalbės spaudos federacijos ir sąjungos pirmininkas Vladimiras-Bogdanas Mauko, slovenas, 66 m., mirė širdies smūgio ištiktas 1987 m. lapkričio 22 d. "Central Hospital" ligoninėje. Palaidotas iš slovenų šventovės lapkričio 25 d. "Holy Cross" kapinėse. Kanadon atvyko 1948 m. Gyvai reiškėsi organizacinėje slovenų ir etninių grupių veikloje, daugiausia etninės spaudos srityje. Ne kartą jis yra dalyvavęs lietuvių šventėse, ypač Vasario 16 minėjimuose.

A. a. Teklės Valadkienės atminimui Paulė ir Juozas Sičiūnai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

Ontario valdžios skelbimai, spausdinami "TŽ", yra gaunami per "Ethnic Ad Inc." agentūrą. Jie yra išversti į lietuvių kalbą agentūros vertėjo ir paruošti spausdinimui ne "TŽ" spaustuveje. Jie yra pilni vertimo, gramatikos ir sintaksės klaidų. "TŽ" redakcija už tai nėra atsakinga.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškės žiburiams": \$50 — Marija Gečienė, Antanina ir Juozas Asmenavičiai, Hamilton, Ont.; \$30 — Sofija Pyževienė, Irena ir Jonas Nacevičiai; \$25 — Birutė ir Bronius Tamošiūnai, Alvinas ir Vladas Ramanauskai, V. V. Augėnai, Birutė ir Stepas Ignatavičiai, Wasaga Beach, Ont.; I. V. Ignatavičiai, Antanas Basalykas, Joana Valiukienė, Gražina ir Haris Lapai, Onutė ir Zigmas Girdauskai; \$20 — Antanas ir Gražina Stankai, Stasė Paulaitienė, Kingston, Ont.; Aldona ir Bronius Girčiai, Juozas Prišas, Jonas Šepersys, Margarita ir Justinas Zubrickai, Vytautas, Irena Pečiuliai ir šeima, Jonas ir Aldona Rananai, Liogina ir Mečys Urbonai; \$18 — Aniceta Aperavičienė; \$15 — Stasys ir Elena Kuzmickai, Vladas Eizinas, Vincas Sinkevičius, Apolinaras Čepaitis, Veronika Kalendrienė, Morta Norkienė; \$10 — Petras ir Aldona Dranginiai, Julija Liutkienė, Ona Dementavičienė, Jadvyga ir Adolfas Vanagai, Stasys Barškutis, Mack Watson, Janina, Petras Gurkliai ir dukros, Dan-guolė Radzevičienė.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju K. S. Stankevičiams, L. A. Stankevičiams ir V. A. Ptašinskams už auką "Heart and Stroke Foundation of Ontario" mano vyro a.a. Marcelio Meškausko atminimui.

Stefa Meškauskienė

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju visiems, mane lankiusiems ligoninėje, gėlėmis, dovanomis bei šiltais žodžiais sustiprinusiems dvasiškai, ir visiems, kurie teikė man visokeriopą pagalbą. Tegu Dievas įvertina jūsų gerus darbus, padarytus su meile ir nuosirdumu. "Bet tik meilė duoda akis pamatyti tai, ko niekas nemato ir niekada nematys" (mintis iš Lietuvos). Taip pat nuosirdžiai sveikinu visus su šv. Kalėdomis ir Naujais metais, linkėdama daug tyro džiaugsmo ir sveikatos. Monika Povilaitienė

IŠNUOMOJAMAS kambarys su bendra virtuve studentui arba dirbančiam. Skambinti tel. 767-6810 Toronte.

JIEŠKAU DARBO namų ruošoje. Skambinti tel. 769-6674 Toronte.

RAMI, TVARKINGA LIETUVAI-TE, tikrai grįžusi iš Europos po dviejų metų studijų ir darbo, jieškau dviejų miegamųjų buto. Skambinti tel. 920-7895 Toronte.

RAMI, TVARKINGA, nerūkanti, jauna pora jieško neapstatyto vieno miegamojo buto. Skambinti tel. 654-0889 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bel kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.